

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Nový Zéland, země na druhém konci světa
Maorská kultura a její vliv na cestovní ruch
Bakalářská práce

Autor: Andrea Pavlíková

Studijní obor: Management cestovního ruchu (KMCR)

Vedoucí práce: Mgr. Miloslava Černá, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Maorská kultura a její vliv na cestovní ruch“ zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 15. 8. 2015

.....

Andrea Pavlíková

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala Mgr. Miloslavě Černé, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá kulturou Maorů a jejím vlivem na cestovní ruch. Cílem práce je zdůraznit vzájemný vztah cestovního ruchu a kultury a zjistit, jakým způsobem je cestovní ruch na Novém Zélandu kulturou Maorů ovlivňován. První část je věnována charakteristice maorské kultury a vlivu přistěhovalců na tuto kulturu. Druhá část se zabývá cestovním ruchem Nového Zélandu. Třetí část je věnována centrům maorské kultury. Následuje uvedení výsledků dotazníkového šetření, jehož cílem je zjistit zájem turistů o maorskou kulturu. Závěr práce je věnován shrnutí zjištěných výsledků a návrhu trasy poznávacího zájezdu obsahujícího návštěvu nejvýznamnějších center přírodního a kulturního bohatství Nového Zélandu.

Annotation

Bachelor Thesis

The bachelor thesis deals with the Maori culture and its influence on the tourism. The main goal of the thesis is to emphasize the relationship between tourism and culture and to find out how is the tourism on New Zealand influenced by the Maori culture. The first part of the work is dedicated to the characteristics of Maori culture and to the impact of immigrants on this culture. The second part deals with tourism of New Zealand. The third part is dedicated to the centers of Maori culture. The thesis also includes results of the survey, the aim of which is to determine the interests of the tourists in Maori culture. The conclusion is dedicated to the summary of observed results and to the proposal of itineragy of the round-trip containing visits of the most important centers of natural and cultural heritage of New Zealand.

OBSAH

1. Úvod	1
2. Metodologie práce	3
3. Charakteristika Maorského národa	5
3.1. Historie Maorů a příchod Evropanů	5
3.1.1. Mýty a legendy	7
3.2. Maorské umění a kultura	8
3.2.1. Tradiční maorské vyřezávání a sochařství.....	8
3.2.2. Maorská kánoe.....	10
3.2.3. Maorské zbraně.....	10
3.2.4. Malba	10
3.2.5. Lokality s výskytem maorských skalních kreseb	11
3.2.6. Maorské tetování „Ta Moko“	12
3.2.7. Maorské tance.....	14
3.3. Maorské tradice a zvyky	16
3.3.1. Marae	16
3.3.2. Hangi	16
3.3.3. Maorské lékařství	16
3.4. Maorské etnikum	17
3.4.1. Maorský jazyk	18
4. Cestovní ruch na Novém Zélandu	19
4.1. Vymezení pojmu cestovní ruch	19
4.1.1. Návštěvník cestovního ruchu.....	20
4.2. Druhy a formy cestovního ruchu	21
4.3. Postavení cestovního ruchu na Novém Zélandu	23
4.4. Příjezdový cestovní ruch.....	25
4.5. Kulturní cestovní ruch	28

4.5.1. Muzejní cestovní ruch	29
4.6. Maorský cestovní ruch.....	30
4.6.1. Turisté maorské kultury.....	31
4.6.2. Produkty maorské kultury	32
4.6.3. Účast na maorských kulturních aktivitách.....	33
4.7. Vlivy cestovního ruchu na socio – kulturní prostředí.....	33
4.7.1. Sociální efekty	34
4.7.2. Etnické efekty	34
4.7.3. Kulturní efekty.....	35
4.8. Vztah kultury a cestovního ruchu	36
5. Centra maorské kultury.....	37
5.1. Northland	38
5.2. Auckland	40
5.3. Waikato	41
5.4. Bay of Plenty a Rotorua.....	42
5.5. East Coast /Gisborne.....	44
5.6. Oblast Wellingtonu	45
5.7. Jižní ostrov	46
6. Dotazníkové šetření	47
6.1. Nový Zéland a zájem turistů.....	47
6.2. Informační centra Nového Zélandu	56
6.3. Znáte Nový Zéland?.....	56
6.4. Návrh trasy zájezdu na Nový Zéland.....	65
7. Shrnutí výsledků a závěr práce	69
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	71
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	80
PŘÍLOHY	83

1. Úvod

„Cesta dlouhá tisíc mil začíná jedním krokem.“

Lao - c

Cestování má svůj původ již v době starověkých civilizací. Ve středověku se cestování stávalo součástí života spíše bohatých kupců, měšťanů a šlechty. Později mělo cestování i racionálnější důvody. Získávaly se zkušenosti, které byly využívány v diplomatických službách. Cestování přináší účastníkům radost z poznání odlišných kultur, přírody a historických památek.

Pro svou bakalářskou práci si autorka zvolila téma Maorská kultura a její vliv na cestovní ruch. K tomuto tématu autorku inspirovala návštěva Nového Zélandu, země s nádhernou přírodou a výjimečnou starobyklou kulturou. Nový Zéland je tvořen dvěma hlavními ostrovy a mnoha malými ostrůvky nacházejícími se v Tichém oceánu. Jedním z hlavních aspektů pro návštěvu této země je právě kulturní identita Maorů. V 19. století však začala být maorská kultura přílivem osadníků na ostrovy postupně potlačována a Maorové se museli přizpůsobit. Časem začala převažovat evropská kultura. Od 70. let 20. století však zažívá maorská kultura renesanci, čemuž napomohl i velký zájem turistů o tuto kulturu.

Cílem bakalářské práce je zdůraznit vzájemný vztah cestovního ruchu a kultury, poukázat na vlivy cestovního ruchu na Maory a zjistit, jakým způsobem kultura Maorů ovlivňuje cestovní ruch na Novém Zélandu. Zda by v případě absence maorské kultury byl o tuto destinaci stejný zájem nebo jestli by naopak někteří turisté tuto zemi jinak nenavštívili.

Práce je rozdělena do čtyř hlavních částí. První část je věnována charakteristice maorské kultury. Jednotlivé podkapitoly obsahují údaje o historii, umění a kultuře, tradicích a nakolik se změnila maorská kultura příchodem Evropanů a dalších přistěhovalců. Cílem této kapitoly je představit tradiční maorskou kulturu a seznámit s dopady západní civilizace na maorskou kulturu.

Druhá část bakalářské práce se zabývá cestovním ruchem, vymezením pojmů cestovní ruch, kulturní cestovní ruch a maorský cestovní ruch. Dále jsou zde vymezeny pojmy

kulturní turista a turista maorského cestovního ruchu. Tato kapitola obsahuje rovněž údaje o návštěvnících Nového Zélandu včetně návštěvníků z České republiky.

Ve třetí části bakalářské práce jsou popsána centra maorské kultury. Podkapitoly jsou rozčleněny na jednotlivé regiony Nového Zélandu. V každé podkapitole jsou pak popsána nejvýznamnější turistická místa spojená s historií a kulturou Maorů, která mohou zájemci o tuto kulturu navštívit a seznámit se tak více s jejich životem. Jelikož 95% Maorů žije na Severním ostrově, nabízí tento ostrov mnohem více příležitostí k setkání s maorskou kulturou. Tato kapitola je tedy věnována především centrům maorské kultury na Severním ostrově. Jižnímu ostrovu, kde žije pouze 5% maorské populace, je vzhledem ke sníženému množství prvků maorské kultury věnována jen malá část.

Ve čtvrté části jsou vyhodnoceny dotazníky. Cílem dotazníkového šetření bylo získat informace týkající se zájmu o maorskou kulturu a zmapovat nabídku zájezdů na Nový Zéland. Na základě výsledků dotazníků je v této kapitole také navržena trasa poznávacího zájezdu na Nový Zéland.

2. Metodologie práce

Cílem bakalářské práce je zdůraznit vzájemný vztah cestovního ruchu a kultury, zhodnotit vlivy cestovního ruchu na Maory a zjistit, jakým způsobem ovlivňuje kultura Maorů cestovní ruch na Novém Zélandu.

Bakalářská práce vycházela z předpokladu, že ne každý návštěvník Nového Zélandu musí mít zájem o maorskou kulturu. Ne každý návštěvník Nového Zélandu se chce zúčastnit aktivit, které obsahují prvky maorské kultury.

K dosažení cíle byl zvolen následující metodický postup a to nejprve sběr informací z dostupných literárních a elektronických zdrojů. Jedná se o teoretické informace týkající se maorské kultury, historie, vlivu západní kultury na maorskou kulturu. Dále informace týkající se cestovního ruchu včetně maorského a kulturního a center maorské kultury. Takto získané informace byly vzájemně porovnány a téměř se shodovaly.

Dalším krokem byla formulace výzkumných otázek, aby mohlo být zahájeno dotazníkové šetření. Autorka sestavila tři elektronické dotazníky, které byly zaslány respondentům prostřednictvím elektronické pošty. Dotazníky obsahovaly převážně uzavřené a polootevřené otázky. První cílovou skupinu tvořily cestovní kanceláře v České republice. Cílem tohoto dotazníku bylo zjistit zájem o maorskou kulturu, účast turistů na aktivitách provozovaných Maory a zmapovat nabídku zájezdů na Nový Zéland. Druhou cílovou skupinu tvořila informační centra na Novém Zélandu. Cílem tohoto dotazníku bylo zjistit zájem o maorskou kulturu ze strany turistů a nabídku maorských aktivit v jednotlivých regionech Nového Zélandu. Třetí cílovou skupinu tvořili občané České republiky. Cílem dotazníkového šetření u této skupiny bylo získat informace ohledně jejich povědomí o maorské kultuře a Novém Zélandu a jejich zájem o maorskou kulturu, ať již tuto zemi navštívili či nikoliv. V této části se tedy jedná o metodu sběru dat a následnou analýzu dat získaných kvantitativním výzkumem, respektive dotazníkovým šetřením. Následná interpretace dat je uvedena v samostatné kapitole bakalářské práce.

Sjednocení získaných informací a vytvoření ucelené formy bakalářské práce je provedeno metodou syntézy. Při zpracování metodologické části bylo autorce velmi nápomocné prostudování knihy Úvod do tvorby empirických prací pro cestovní ruch, Veronika Jašíková, Michal Trousil.

Literární zdroje, které jsou v bakalářské práci dle norem odcitovány a následně uvedeny v samostatné kapitole Seznam použité literatury, byly získány z knihovny UHK, Státní vědecké knihovny v Hradci Králové a Moravské Zemské knihovny v Brně. Významným elektronickým zdrojem informací byly vládní výzkumy a statistiky na vládních stránkách Nového Zélandu.

3. Charakteristika Maorského národa

*„Člověk, který cestuje s touhou dozvědět se, směřuje přes všechny dálky hlavně k sobě
samému. „*

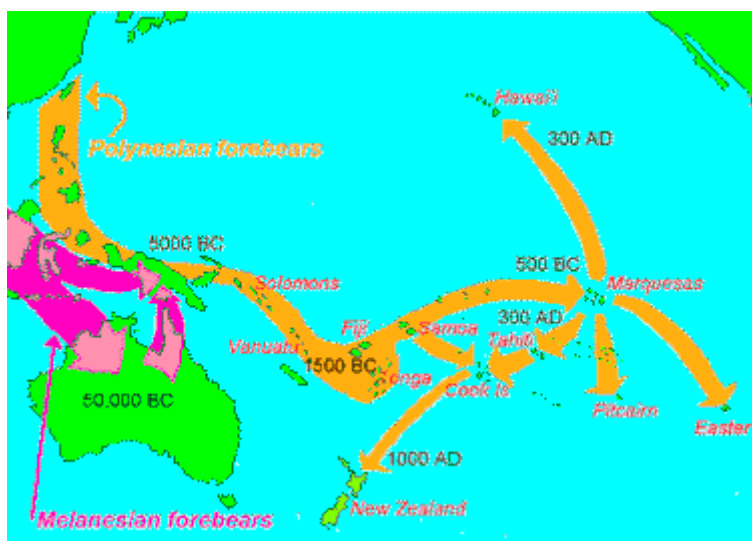
Jan Werich

Maorové jsou považováni za původní obyvatel Nového Zélandu, kteří připluli na svých kánoích „waka“ a usadili se zde asi před 1000 lety. Přesné datum osídlení není známo. Ovšem o opravdu původních obyvatelích Nového Zélandu, kteří zde byli před příchodem Maorů, toho není moc známo, proto jsou za původní obyvatel považováni právě Maorové. Maorové jsou jedineční díky své kultuře, která patří mezi hlavní aspekty pro návštěvu této země. Zájem o tuto kulturu se v posledních letech stále zvyšuje a od 70. let 20. století zažívá maorská kultura renesanci. [1] Turisté, kteří Nový Zéland navštíví, se mohou zúčastnit různých aktivit pořádaných Maory, díky kterým mohou poznat tradiční a moderní způsob života Maorů. Maorské kánoe, zbraně, dřevořezby a různé jiné artefakty jsou vystaveny v řadě muzeí na Novém Zélandu. Na řadě dalších míst jsou pro turisty připravena maorská kulturní vystoupení a další aktivity s prvky maorské kultury.

3.1. Historie Maorů a příchod Evropanů

Historikové se domnívají, že se polynéská kultura začala šířit před 3500 lety směrem na východ od dnešního Bismarckova souostroví. Někteří Polynésané zůstali ve středním Pacifiku, jiní pokračovali dále na Tahiti až k pobřeží Jižní Ameriky. Za nejpravděpodobnější místo původu maorských předků je považováno Hawaiki. Přesné umístění legendární vlasti Hawaiki není známo. Spekuluje se, že leží někde v Pacifiku, v Polynésii. Pravděpodobně se jedná o dnešní Tahiti nebo blízké ostrovy. [2] Moderní učenci zase tvrdí, že předkové Maorů žili na území dnešní Číny, odtud pluli přes Tchajwan a Filipíny do Indonésie, před 6000 – 9000 lety se přesunuli do Melanésie, před 3500 lety na Fidži, odtud před 2500 lety na Samou a na Markézy a postupně dopluli až na Nový Zéland. [3] [4] Výzkumy z roku 2008 však prokazují první lidské stopy mnohem později, než vypráví pradávne báje. Podle nálezů kostí krys, které sem musely být dovezeny s kánoemi (dosud zde žil pouze hmyz a ptáci), se zde objevili nejdříve kolem roku 1280, přibližně 360 let před příjezdem evropských objevitelů. O přesném datu osídlení Nového Zélandu se tak vedou neustálé dohady. [5]

Obrázek 1 Migrace Polynésanů [3]

Za prvního Maora, který spatřil Nový Zéland, je považován mořeplavec Te Kupe. Vyplul na své kánoi Mata-hourua z Hawaiki, zřejmě z ostrova poblíž Tahiti, a kolem roku 925 [6] přistál i se svou posádkou na Severním ostrově Nového Zélandu [1] a pojmenoval ho „Aotearoa“ neboli „Země dlouhého bílého oblaku“. Předpokládá se tedy, že první osídlení proběhlo kolem devátého století našeho letopočtu. [7]

První obyvatelé osidlovali díky příznivějšímu a mírnějšímu podnebí východní pobřeží. Teprve až na počátku 12. století osídlili Maorové většinu oblastí na Novém Zélandu, zejména však při pobřeží. V průběhu dalších staletí, především kolem roku 1350 nastala velká migrace, [6] vzniklo 40 maorských kmenů „iwi“ a každý z nich vlastnil své území. Celá země tak byla rozdělena do mnoha oblastí, které patřily vždy nějakému kmenu. Dokud byl dostatek půdy, žili Maorové v poklidu. Avšak o několik staletí později začal být nedostatek půdy i jídla. Rozmohly se války mezi jednotlivými kmeny i kanibalismus. Maorové neznali střelné zbraně a díky tomu nekončili jejich boje masakrem. Používali jen dřevěné zbraně, případně s kamennými hroty. S příchodem mořeplavců se však vše změnilo. [8]

První Evropan, který objevil Nový Zéland, byl roku 1642 holandský kapitán Abel Tasman. Zemi pojmenoval po své domovské provincii v Holandsku „Nieuw Zeeland“. Poté co Maorové zabili čtyři členy jeho posádky, okamžitě odplul. Roku 1769 přistál u východního mysu na Severním ostrově britský kapitán James Cook a stal se tak prvním Evropanem, který vstoupil na Nový Zéland. [1] Prohlásil zemi za britskou kolonii a následovala postupná kolonizace – začali připlouvat velrybáři, křesťanští misionáři

a pak první evropští osadníci. [6] Zakládaly se přístavy, které měli obchodní funkci a prohlubovaly se tak kontakty mezi Evropany a Maory. Půda Maorů představovala pro Evropany cenné zdroje. Evropané nechali negramotné domorodce podepisovat kupní smlouvy a dávali jim za to alkohol, tabák, brambory a později i zbraně. Noví osadníci přivezli do života Maorů nemoci, prostituci a poptávkou po potetovaných hlavách náčelníků poražených kmenů vyvolali ještě větší nepokoje mezi maorskými kmeny. [9]

Koncem 18. století se dostaly k Maorům první muškety. Kmen, který muškety vlastnil, se vydával na nájezdy proti ostatním kmenům. Během 15 let tyto boje a s nimi spojené přesuny kmenů změnil osídlení v celé zemi. Vedly také k úbytku obyvatel, jen počet mužů schopných bojovat se snížil o 20- 25%. Zmasakrovali mnoho vesnic a nevědomky tím uvolnili místo bílým osadníkům. [10] Na úbytku obyvatel měly také svůj podíl evropské nemoci. Ve druhé třetině 19. století však nebylo téměř s kým bojovat, zbylé kmeny se naopak semkly a vystupovaly spolu v jednáních s evropskými kolonisty. [1]

Od počátku 19. století se na Nový Zéland začali stěhovat stálí obyvatelé z Británie, které Maorové nazývali a dodnes nazývají „Pakeha“. Roku 1840 žilo na Novém Zélandu téměř 100 000 Maorů a 2000 Evropanů, jejich počet však rychle rostl. Ve stejném roce bylo britskými osadníky založeno první město – Wellington. Další vlna osadníků zasáhla zemi poté, co bylo roku 1861 na Jižním ostrově nalezeno zlato. [1] V 60. letech 19. století se Maorové přeli s osadníky o půdu, došlo k několika krutým válkám a Maorové přišli o mnoho svých práv a území, zděděných po svých předcích. [11]

V roce 1907 se stal Nový Zéland nezávislým státem a 11. prosince roku 1931 se stal nezávislým v rámci Commonwealthu. [1] Po maorských nepokojích v 70. letech znovu roste zájem o maorskou kulturu a tradici. [11]

3.1.1. Mýty a legendy

Pro Maory je jejich historie velmi důležitá. Mytických legend, pověstí a bájí existuje v dějinách Nového Zélandu velké množství. Téměř ke každé rostlině, zvířeti, místu či hoře se váže nějaká báje nebo pověst, které si Maorové předávají z generace na generaci. Tyto legendy a víra v posvátná místa mají sílu i dnes. Například při sporech o vlastnictví půdy dojde k situaci, kdy potomci původních maorských kmenů označí nějaký pozemek za posvátný (zdrojem pro tato tvrzení jsou mytologické prameny), nárokují si vlastnictví a nakonec spor vyhrají. [12] [13]

3.2. Maorské umění a kultura

Maorové jsou jedinečný národ s výjimečnou starobyklou kulturou, charakterem srovnatelnou s uměním Keltů a Vikingů, kterou si přivezli z Polynésie a přizpůsobili si ji. Základními prvky maorského umění jsou bohatě vyřezávané domy „marae“, válečné kánoe a tetování obličejů. „Práce s tvrdými materiály jako jsou dřevo, kosti a kámen byla výhradně záležitostí mužů, ženy pracovaly jen s měkkými materiály, jako jsou rostlinná vlákna, vlasy a peří.“ [10] Mistrovství dosáhlo maorské umění v osobních ozdobách (přívěsky na krk, náušnice, hřebeny do vlasů, zdobené osobní zbraně). Zdobené osobní zbraně byly nepostradatelné pro náčelníky a výše postavené příslušníky kmene a byly předávány jako amulety z generace na generaci. [14]

3.2.1. Tradiční maorské vyřezávání a sochařství

Předtím než na Nový Zéland připluli první evropští kolonisté, neovládali samotní Maorové znalost písma a abecedy. [1] Zato dokázali rozvinout jiné znaky používané ke komunikaci, které jsou patrné na všech jejich řezbářských i sochařských výtvořech. Některé řezbářské práce jsou staré více jak 500 let a slouží jako cenný historický zdroj o tehdejší životě Maorů. Maorské řezby nemají žádný náboženský smysl, vyobrazují legendární nebo skutečné předky. [8] [15]

Jako hlavní pracovní materiál maorského řezbářství a sochařství sloužilo dřevo, zelený kámen (nefrit), zvířecí či lidské kosti nebo kámen čedič. Maorské řezbářství a sochařství je jako vše v jejich kultuře jedinečné. Každý předmět má svou specifickou identitu a zachycuje určité období z historie. Každé sochařské dílo představuje konkrétní věc, jež byla srozumitelná pro všechny tehdejší obyvatele. Záleželo na tvaru hlavy, poloze těla a též na povrchových dekoracích. [15]

Jedinečným prvkem maorských řezeb je spirála, která je známá pouze na Novém Zélandu. Každý tvar má svůj význam. Může představovat i vývoj života.

Naprosto originální jsou maorské figurky. K charakteristickým rysům patří protáhlá zašpičatělá lebka, obrovské oči, zobákovitý nos a na každé končetině stejně dlouhé prsty, ale pouze čtyři, tři nebo dokonce jen dva. [16]

Druhy řezbářských hlav:

Jsou známy 4 základní tvary maorských hlav, které byly používány při vyřezávání:

- ❖ Wheku
- ❖ Turu
- ❖ Koruru
- ❖ Lidská hlava

Hlavní rozdíly spočívají v čarách kolem očí. Každý kmen měl typy hlav jinak pojmenované.

Obrázek 2 Řezbářské hlavy [15]

Styl Te Arawa,

oblast Rotorua, Sev. ostrov

Styl Taranaki,

západní pobřeží Sev. ostrova

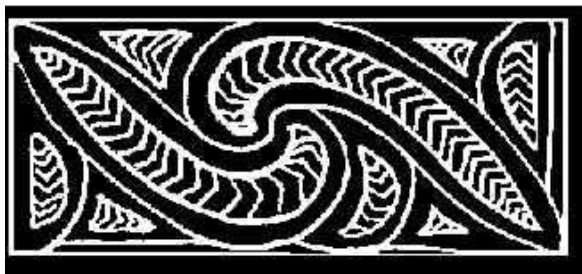
Styl Te Whanau,

oblast Opotiki, Severní ostrov

Ukázky hlav znázorňující koruru lze identifikovat dle velikých do široka otevřených očí. Přestože se jedná o tentýž typ hlavy, jsou patrné velké rozdíly.

Další rozdílné znaky jsou patrné i na povrchových řezbách:

Obrázek 3 Řezbářský vzor Maui [15]

Vzor zvaný Maui používaný kmeny Tai Rawhiti, Te Arawa a Te Waipounamu. Své jméno dostal podle háčku na ryby Maui, jenž svým tvarem představuje.

Obrázek 4 Maorská vyřezávaná skříňka [15]

Wahahuia – skříňka na poklady, víko je zdobené ve stylu kmene Te Arawa a zbytek truhly je opracován podle severského stylu. Dekorace na víku (manaia) a po stranách (wheku) truhly představují rychlost a hbitost. [15]

3.2.2. Maorská kánoe

Maorské kánoe patřily v minulosti k hlavnímu a také jedinému druhu dopravy. Teprve až na počátku 19. století se s příjezdem Evropanů rozšířily jiné druhy dopravy a nové technologie, stavba silnic a využívání koňské síly.

Tradiční maorská kánoe je vrcholem mistrovského díla. Stavěla ze z velkých kmenů stromů totara, byla vyzdobena ornamenty a řezbářskými pracemi. Před kánoe měla lidskou podobu, záď byla zdobena vyřezávanými lidskými postavami. Trup lodi byl vyřezán ornamenty a spirálami, které byly převážně v barvách černé a červené. Na zádi kánoe je vztyčena vlajka, ve které jsou vetkána pera z albatrosa. Při zvláštních příležitostech lze shlédnout plující maorskou válečnou loď „Waka Taua“. [17] Maorské kánoe jsou k vidění v mnoha muzeích Nového Zélandu.

3.2.3. Maorské zbraně

Od počátku osídlení kladli Maorové velký důraz na výrobu zbraní. Jejich výroba vyžadovala hodně zkušeností, dovedností a koncentrace. Nalezneme tak spoustu zbraní ve tvaru oštěpů například „taiaha“ nebo „pouwhenu“ či kyjů například „patu“ nebo „kotaite“. Maorské zbraně byly zdobeny dekorativními řezbami, řasami nebo ptačími pery, které měly odpoutat nepřítele pozornost. [4] [17]

3.2.4. Malba

Maorové chtěli pomocí svých maleb vyjádřit to, co neuměli napsat, proto je u většiny maorských kreseb skryto hodně vyjadřovacích znaků.

Obrázek 5 Ukázka maorských maleb [18]

Puhoro, kmen Te Arawa

Představuje rychlost a hbitost

Patiki, kmen Pare Hauraki

Představuje symbol pohostinství

Koiri, kmen Tai Rawhiti

Představuje rozkvět

Pro Maory bylo typické používání černé, červené a bílé barvy. Tyto barvy lze najít na většině jejich uměleckých děl – sochy, malby, řezbářské výrobky i tetování. Černá barva představuje tmu „Te Po“, červená představuje krev, jež byla prolita při vzniku země a bílá představuje světlo „e Ao Marama“. [18]

Na mnoha místech Nového Zélandu byly nalezeny skalní kresby znázorňující zvířata, lidi, maorské kánoe a mýtické výjevy neznámého významu. Malba je kreslena černým nebo červeným pigmentem, případně něco na způsob injekce a obrušování povrchu skalních výstupků. Z obrázků je patrná časová návaznost - například lov již vyhynulého obřího ptáka moa a dalších, až k výjevům z dob prvního kontaktu s Evropany. Jsou mezi nimi také kresby prvních evropských námořních lodí a koní, které samozřejmě ostrované do té doby neznali. [19]

3.2.5. Lokality s výskytem maorských skalních kreseb

Největší koncentrace tohoto maorského umění je v oblastech North Otago a South Canterbury. Mnoho míst s výskytem maorských skalních kreseb je veřejně přístupných. K nejnámějším patří vápencové skály v Takiora, v údolí Waitaki Walley. Takiora je pozoruhodná tím, že většina odkrytých kreseb je větších rozměrů a zůstaly dosud zřetelné a dobře viditelné. Jeden z odhalených výjevů v dolní části hlavního skalního výklenku zobrazuje červeným pigmentem zkroucenou postavu, která je unikátní stylem provedení.

Nedaleko se nachází další lokalita Maerewhenua. Široká řada stylů a rozmístění kreseb napovídá, že k realizaci maorského umění na skály docházelo během dlouhého období. Důkazem je nález zlomené a useknuté kosti vyhynulého ptáka moa a mladší vyobrazení evropských námořních lodí.

Další lokalitou s výskytem maorských skalních kreseb je Craigmore, která se nachází poblíž kaňonu Parora Gorge. Zdejší Jeskyně orla není veřejnosti přístupná proto, že stěny s kresbami nejsou chráněny drátěnou klecí jako v ostatních případech, tudíž by mohlo dojít k poničení. Jeskyně získala své jméno pro rozsáhlou kresbu orla na jedné ze stěn. Předpokládá se, že by mohlo jít o vyobrazení již vyhynulého obrovského orla harpagornis moorei. Byla zde také objevena kresba tetované lidské tváře, což je unikátní archeologický nález. [19]

Obrázek 6 Mapa výskytu maorských skalních kreseb [19]

3.2.6. Maorské tetování „Ta Moko“

Tradiční maorské tetování „moko“ na obličeji je staré více jak 2000 let a je pravděpodobně nejtypičtějším výrazem maorského umění. Právo nosit tetování „moko“ mimořádné krásy a jemnosti měli jen význační náčelníci a výše postavení příslušníci kmene. [20] Muž musel zabít mnoho nepřátel, aby získal nárok na tetování. Tetování sloužilo nejen jako dekorace, ale určovalo identitu. Tetování „moko“ bylo natolik unikátní a kulturně důležité, že dávalo dotyčnému nositeli jeho osobní jméno. Muži se většinou tetovali na obličeji, dále pak na hýždě a paže, ženy na rty, bradu a prsa. [21]

Šlo o velmi zdoluhavý a bolestivý proces, který prováděl tohunga-ta-moko, kněz k tomu určený. K práci používal kostěná dlátka „uhi“, do kterých klepal paličkou a vysekával do masa zářezy do hloubky 3mm. [20] Do zářezů se zanesla směs sazí a smůly ze stromů kauri, která musela proniknout hluboko do masa. První „moko“ bylo aplikováno po pubertě a bylo doprovázené mnoha obřady a rituály. Časem se přidávala další tetování,

s tím jak rostlo bohatství a prestiž dotyčné osoby. Aby bylo „moko“ dobře viditelné, museli si muži vytrhat všechny vousy. [10] [21]

Obrázek 7 Nástroje používané k maorskému tetování [22]

Kromě toho znamenalo tetování na:

- ❖ vrcholu čela hodnost, tedy jestli byl jeho nositel náčelník, válečník či někdo jiný
- ❖ lících značilo, jestli byl muž ženatý
- ❖ prostoru mezi nosem, obočím a ústy byl individuální, často se používal místo podpisu různých dokumentů (Waitangské smlouvy), jelikož Maorové neuměli psát [8]

Jednotlivé části tetování byly pojmenované, lišily se však kmen od kmene a to nejen pojmenováním, ale též svojí podobou. Například bojovníci z Aucklandu měli spirálami potetovaný zadek a nohy. [8] [21]

V dobách, kdy mezi sebou válčily jednotlivé maorské kmene, usekávali vítězové poraženým náčelníkům hlavy. Ty pak byly nezbytné při případné smlouvě o mír, neboť Maorové věřili, že potetované useknuté hlavy mají duševní energii a schovávali je. V 19. století byly tetované hlavy lákadlem pro evropské mořeplavce a staly se žádaným suvenýrem. [1]

„Používání tetování „Ta Moko“ po celém obličejí skončilo na konci 18. století. V dnešní době si Maori na tetování také potrpí, ale většinou na jiných částech těla než je obličej. V posledních třech desetiletích se znovu tetování na Novém Zélandu velmi rozšiřuje. Po celém Novém Zélandu je stále patrný velký vliv maorských tradic a zvyků, a tudíž i v tetování přetrvávají maorské vzory a ornamenty“. [18]

3.2.7. Maorské tance

Maorové pořádají pro turisty různé atrakce. Jednou z nich je maorské kulturní vystoupení, kde obvykle představují svůj válečný tanec „haka“ nebo tanec „poi“.

Haka

Světově proslulý maorský válečný tanec „haka“ („haka pukana“). Je to bojový tanec mužů, kteří během něj významně koulí očima, dupou nohama, vyplazují jazyky [4] a vykřikují maorský text. Celý výjev působí velmi emotivně a v souladu s původním účelem. Tanec „haka“ se zachoval především díky národnímu novozélandskému ragbyovému týmu a dodnes je neodmyslitelnou součástí mezinárodních utkání. [23] Dvanáct nejlepších hráčů tvoří tým All Black. Dlouhá léta jsou členy týmu také potomci Maorů a právě ti zavedli zvyk „haka“ před každým zápasem. Tím se stal tento tanec velmi populární a známý po celém světě. [4]

„Haka“ je obecný termín pro mnoho různých tanců, které jsou doplněny písněmi a dějem. Známý jsou tři druhy „haky“, které se dále ještě dělí.

a. *Haka, tanec se zbraněmi*

Tance byly podle tradic prováděny před různými bitvami a podle jednotlivých výskoků se určoval průběh bitvy. Ženy hodnotily jednotlivé výskoky, a pokud usoudily, že nejsou jednotné, hrozilo armádě nebezpečí. Jednotlivec, který nevyskočil stejně s ostatními, byl pokárán či ponechán v táboře bez účasti v boji. Prováděl se však také při slavení úspěchu nebo při přivítání vzácných hostů.

Druhy tanců, které se předvádějí pouze se zbraněmi:

- ❖ Peruperu – hlavní prvek tvořil velmi vysoký výskok, při němž byly nohy skrčeny pod tělem. Patřil k velmi náročným tancům a udržoval bojovníky v dobrém fyzickém i psychickém stavu. Záměrem bylo zastrašit nepřítele.
- ❖ Tutungarahu – tento tanec je velmi podobný tanci Peruperu, skoky však nejsou nahoru a dolů, nýbrž ze strany na stranu.
- ❖ Whakatuwaewae – neobsahoval žádné výskoky.

b. *Haka, s řadou bojového umění*

Dnes známé druhy jsou:

- ❖ Haka Horuhoru – byl předváděný v kleče při hlubokých tónech
- ❖ Haka Rurirui – byl předváděný v sedě
- ❖ Haka Pikari – speciální pohyby nohou např. přešlapování, které nelze najít žádných jiných Haka tancích
- ❖ Haka Aroakapa – byl předváděný ve dvou řadách stojících proti sobě
- ❖ Haka Porowha – odehrával se ve čtverci a řady byly otočeny čelem ven
- ❖ Haka Tutohu – seskupení do půlkruhu

c. *Haka, tanec bez bojových prvků*

- ❖ Ngeri – krátký tanec, kdy dochází k přesunu síly. Neobsahuje žádné předepsané pohyby, tudíž předvádějící mají volnost a mohou tak ukázat, co uznají za vhodné.
- ❖ The Manawawera – tanec nemá žádná předepsaná pravidla nebo pohyby. Byl předváděný u pohřbů nebo při jiných významných událostech.
- ❖ Pokeka – podobný jako The Manawawera, ale nepředvádí se u žádných zvláštních příležitostí.
- ❖ Kaioraora – používal se k zahrnutí nenávisti a každý kmen si ho vytvářel sám. [8] [24]

Kapa Haka (skupinový tanec)

Tanec, při kterém se kombinuje zpěv, tanec a pohyb. Představuje také znakovou řeč, neboť každý pohyb má svůj určitý význam např. pokud je ruka přiložena k uchu, znamená to pravděpodobně „whakarongo“ neboli slyšet. [24] [25]

Tanec Poi

Tanec „poi“ je předváděný ženami s jemným, ale rázným refrénem a ženy při něm točí do rytmu koulemi na provazu. Míček byl dříve lněný, nacpaný chmýřím sítiny („rampo“), dnes se již vyrábí z moderních materiálů. [4] [8] [25]

3.3. Maorské tradice a zvyky

Veškeré zvyky a tradice, které v průběhu staletí vznikaly, nazývají Maorové „tikanga“. Slovo „tikanga“ pochází ze slova tika (pravda) a věcí, které jsou pravdivé. Každý kmen měl odlišné „tikanga“, neboť považoval za správné a pravdivé jiné věci. Díky zájmu turistů jsou i mladí Maorové vedeni ke svým původním tradicím. Většina maorských rituálů a tradic se odehrává v „marae“. [17]

3.3.1. Marae

„Marae“ je společenský dům s nádherně vyřezávanou výzdobou, určený pro setkávání Maorů. Diskutuje se zde o problémech komunity, slaví se svatby nebo naopak oplakávají zemřelí, zpívají se tradiční písně a tancuje se. Obydlí „marae“ bylo vždy otevřené pro hosty. [4] [5] [26]

3.3.2. Hangi

Za jeden z nejzákladnějších zvyků Maorů je považován způsob přípravy pokrmu „hangi“. „Hangi“ je přírodní pec, která je vyhloubená v zemi, kde se připraví oheň a nažhavují se naskládané vulkanické kameny. Po shoření dřeva se vloží do jámy proutěný koš naplněný masem a zeleninou, polije se vodou, přikryje se lněnými listy a zasype zeminou, aby neunikla pára. [5] Jídlo se v zemi připravuje tři až čtyři hodiny dle množství surovin. K přípravě pokrmu se používají mořské plody, kuřecí maso, kořenová zelenina jako kumara (sladké brambory). V dnešní moderní společnosti jsou vepřové, skopové nebo jehněčí, brambory, dýně a zelí také zahrnuty. [27]

3.3.3. Maorské lékařství

Základní tradiční maorské léčitelství je zaměřené na duchovní a psychickou stránku člověka. Bere v úvahu také jedincovu rodinu a ostatní společenské, kulturní, přírodní a ekonomické souvislosti. Obsahuje masáže, léčení pomocí bylin „rongoroa“ a duchovní modlitby. Než se na Novém Zélandu objevila západní medicína, nikdy se neuvažovalo, že by tyto aspekty k sobě nepatřily a vzájemně neovlivňovaly jedincovo zdraví.

„Rongoroa“ jsou bylinné přípravky, které jsou vyrobené z domácích rostlin. Působí nejen preventivně, ale i jako zklidňující lék v případě propuknutí nemoci. Používají se při léčbě horečky, infikovaných zranění, opařenin či popálenin, žaludečních nevolností, nespavosti nebo na hmyzí bodnutí. Používání bylin bylo schváleno Národním úřadem pro tradiční maorské léčitelství k používání ve veřejném zdravotnictví. [17]

3.4. Maorské etnikum

Počet Maorů postupně klesal a to zejména díky bojům a později kvůli zvyšujícímu se počtu přistěhovalců. Maorové začali být přílivem Evropanů na ostrov postupně potlačováni a museli se přizpůsobit. [1] Dlouhou dobu byli ovlivňováni euro – americkou civilizací. Mluví anglicky, nosí evropské šaty, chodí do kina a na diskotéky, dívají se na televizi a většinou jsou příslušníky nějaké křesťanské církve. [28] Celkem je zde 495 219 věřících, z toho:

- ❖ 50% křesťané
- ❖ 9% uznává maorské křesťanství
- ❖ zbytek jsou židé, islamisté, hinduisté či jiného vyznání [29]

Maorové byli a v podstatě stále jsou kmenovou společností. Kmeny bývají pojmenovány po některém z předků. Více kmenů se někdy spojuje do větší skupiny, která je daná společnou kánoí, na které připluly na Nový Zéland. Náčelníkem kmene byl většinou muž a tato funkce se zpravidla dědila. [30].

Maorové dnes tvoří asi 15 % celkového obyvatelstva na Novém Zélandu a jejich počet v posledních desetiletích stále stoupá. Odhaduje se, že v roce 2051 se populace Maorů zdvojnásobí, dosáhne tak počtu jednoho miliónu obyvatel, což by tvořilo 22 % obyvatelstva Nového Zélandu. [29] Každých 5 let probíhá statistické sčítání a podle posledních výsledků z roku 2006¹ dosáhla populace Maorů 565 326 obyvatel, což je nárůst o 7,4 % oproti roku 2001. [31] Většina Maorů dnes žije na Severním ostrově a převážně v hlavních městech (57 %). Důvodem je především nedostatek práce na venkově. Statistiky ukazují, že 37 % Maorů nemá žádné dosažené vzdělání, necelých 25 % Maorů dokončilo základní školu, 5 % Maorů má střední vzdělání, 5 % Maorů má základní vyučení, 6 % Maorů má odborné vzdělání a 4 % Maorů mají vysokoškolské či jiné vzdělání. Dále 16 % Maorů pracuje ve službách a obchodě, 7 % Maorů pracuje v legislativě, 8 % v zemědělství, 8 % jako odborní řemeslníci a 11 % Maorů jsou úředníci. [29]

Existuje však další skupina Maorů, která se hlásí ke svému maorskému původu, a ti mají odlišné zvyky. Svatby, pohřby, křty a shromáždění mají odlišnou podobu. Typické jsou pro ně výrazné citové projevy, maorské proslovy, modlitby, písně, tance. [8]

¹ V roce 2011 nebylo sčítání obyvatel dokončeno kvůli zemětřesení

3.4.1. Maorský jazyk

Oficiálními jazyky na Novém Zélandu jsou angličtina a maorština „Te Reo“. Dlouhé období se však maorština nesměla oficiálně používat, a tak jí mluví jen zanedbatelné procento populace. Zájem o rozvoj maorštiny za posledních dvacet let velmi vzrostl. Maorštinu lze slyšet na veřejných místech jako je „marae“ nebo ve vesnických oblastech s převahou maorské populace. Mluví jí přes 50 000 Maorů a také část Evropanů. V současné době v rámci maorského "národního obrození" se maorština zase oživuje a maorské děti se jí znovu učí na základních školách i na univerzitách. [1] [32] Samotný jazyk má mnoho dialektů, ale rozdíly nejsou nijak veliké. S maorštinou se lze na Novém Zélandu setkat především v psané formě, neboť většina geografických názvů je psána v maorštině. [17] [27]

4. Cestovní ruch na Novém Zélandu

Nový Zéland přitahuje návštěvníky již od koloniálních dob a od počátků se mu z hlediska turistiky dařilo. V roce 1901 se stal Nový Zéland první zemí na světě, která vytvořila vládní oddělení, které se staralo o cestovní ruch a rozvoj průmyslu. Ve 21. století se stal Nový Zéland průkopníkem v oblasti udržitelného cestovního ruchu se zaměřením na přírodní a zelené iniciativy, které budou chránit životní prostředí pro budoucí generace. Kampaň „100% Pure New Zealand“ se stala jednou z neúspěšnějších turistických značek na světě. [34]

K nárůstu turistů v letech 2000 až 2006 velmi přispěla filmová trilogie Pán Prstenů, která zde byla natočena. Na Novém Zélandu se tak rozvinul specifický typ cestovního ruchu, označován jako filmový cestovní ruch. Vyznačuje se právě cestováním na místa, na která přilákala návštěvníky televizní obrazovka či kinematografické plátno. [35] V následujících letech počet turistů stagnoval a nezvyšoval se pravděpodobně v důsledku hospodářské krize a zemětřesení, které zasáhlo Nový Zéland v roce 2011. Další turisty by mělo na Nový Zéland přilákat natočení další filmové trilogie Hobit. Kvůli propagaci trilogie v zahraničí, byla změněna kampaň a “100 % čistý Nový Zéland” nahradila kampaň “100 % Středozemě”. Cílem je ukázat návštěvníkům fiktivní krajinu, ve které se odehrává hobití příběh jako opravdové místo, které čeká na to být návštěvníky prozkoumáno. [36] [37]

4.1. Vymezení pojmu cestovní ruch

Definice cestovního ruchu podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu):

Cestovní ruch je činnost osob cestujících a zdržujících se přechodnou dobu mimo své trvalé bydliště po dobu kratší než 6 měsíců (u domácího cestovního ruchu) nebo 1 rok (u mezinárodního cestovního ruchu) za účelem trávení volného času, rekreace, poznání. Tato definice zahrnuje také služební cesty. Účel cesty má nevýdělečný charakter a osoba nesmí být odměňována ze zdrojů v navštíveném místě. [38] [39] [40]

Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytuje ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu či další služby cestovního

ruchu. Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky. [39] [41]

Tato definice zahrnuje tři důležité podmínky cestovního ruchu:

- ❖ dočasný pobyt mimo místo trvalého bydliště
- ❖ nevýdělečný charakter cesty a pobytu
- ❖ vztahy mezi lidmi, jež cestovní ruch vyvolává [42] [40] [43]

Vyloučeny z cestovního ruchu jsou tím pádem cesty v rámci místa trvalého pobytu, pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přestěhování za prací či dlouhodobé migrace.

Na jedné straně cestovní ruch přispívá k rozvoji místa, neboť:

- ❖ vytváří nová pracovní místa
- ❖ příležitosti pro podnikání
- ❖ přináší zahraniční investice
- ❖ zvyšuje životní úroveň

Na druhé straně cestovní ruch vyžaduje určitou úroveň služeb pro volný čas:

- ❖ ubytovací zařízení
- ❖ stravovací zařízení
- ❖ dopravní infrastrukturu [38]

4.1.1. Návštěvník cestovního ruchu

Návštěvník cestovního ruchu je osoba, která cestuje do jiného místa, než je její trvalé bydliště, za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti. Podle délky pobytu v cílové destinaci se z návštěvníka cestovního ruchu stává buď výletník anebo turista. [38] [43]

Turista

Podle UNWTO je turista osoba, která vycestuje z místa svého trvalého pobytu do cílové destinace na dobu nejméně 24 hodin a maximálně na 6 měsíců (u domácího cestovního ruchu) nebo 1 rok (u mezinárodního cestovního ruchu) a současně nemá z destinace žádný příjem. Tato definice zahrnuje mezi turisty také obchodní cestující a účastníky konferencí. [38] [39]

Výletník

Výletník neboli jednodenní návštěvník cestovního ruchu je osoba, která cestuje do jiného místa, než je její trvalé bydliště na dobu kratší než 24h, aniž by v cílové destinaci přenocovala. [38] [39] [42]

4.2. Druhy a formy cestovního ruchu

Cestovní ruch se dělí na druhy a formy, které se v praxi vzájemně prolínají. Na základě způsobu realizace rozeznáváme následující ***druhy cestovního ruchu***:

Cestovní ruch rozlišujeme ***dle místa realizace***:

- ❖ domácí – jedná se o aktivity obyvatel v rámci území jejich státu, účastníci tedy nepřekračují hranice
- ❖ zahraniční – účastníci vždy překračují hranice. Zahraniční cestovní ruch se dále dělí:
 - příjezdový (příjezd občanů ze zahraničí do dané země),
 - výjezdový (odliv občanů dané země do zahraničí)
 - tranzitní (projíždějící zahraniční občané).

UNWTO uvádí ještě další základní typy cestovního ruchu a to cestovní ruch:

- ❖ vnitrostátní – zahrnuje veškeré aktivity spojené s domácím a příjezdovým cestovním ruchem
- ❖ národní – zahrnuje veškeré aktivity spojené s domácím a výjezdovým cestovním ruchem
- ❖ světový – zahrnuje veškerý cestovní ruch spojený s překročením hranic

Podle vztahu k platební bilanci rozlišujeme cestovní ruch:

- ❖ aktivní – přináší do země devizové prostředky
- ❖ pasivní – odliv devizových prostředků
- ❖ tranzitní – je součástí aktivního cestovního ruchu

Kladný vliv na ekonomiku země má jak domácí cestovní ruch, který napomáhá tvorbě HDP, zaměstnanosti, rozvoji regionů, tak příjezdový cestovní ruch, který ještě navíc přináší do země devizové prostředky.

Podle délky pobytu rozlišujeme cestovní ruch:

- ❖ krátkodobý – do 3 dnů, zahrnuje dvě přenocování
- ❖ dlouhodobý - déle než tři dny a kratší než 1 rok nebo 6 měsíců dle dané země, poté už se jedná o přechodný pobyt.

Podle způsobu zabezpečení rozlišujeme cestovní ruch:

- ❖ organizovaný, kdy jsou veškeré služby zajišťovány prostřednictvím cestovní kanceláře či jiného provozovatele
- ❖ neorganizovaný, kdy si zajišťuje účastník vše sám.

Podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účast rozlišujeme cestovní ruch:

- ❖ volný, kdy si účastník hradí účast sám
- ❖ vázaný, kdy účastník hradí pouze část nákladů a další část mu hradí např. pojišťovna či zaměstnavatel a účast je vázaná na určité podmínky například zdravotní pojištění.

Podle počtu účastníků rozlišujeme cestovní ruch:

- ❖ individuální – účastník cestovního ruchu cestuje sám nebo s rodinou
- ❖ skupinový – cesta a pobyt je zajišťována pro kolektivy

Podle vlivu na životní prostředí rozlišujeme cestovní ruch:

- ❖ tvrdý turismus – nebere ohled na to, jaký má dopad na životní, environmentální, sociální či kulturní prostředí.
- ❖ měkký turismus – šetrný k životnímu prostředí a přispívá k trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu [40] [43]

Na základě motivace účasti na cestovním ruchu rozeznáváme následující **formy cestovního ruchu**:

- ❖ rekreační cestovní ruch – spočívá v obnově duševních a fyzických sil účastníka, cílem je odpočinek, řadí se sem také příměstská rekreace (pobyt na chatách, chalupách a zahrádkách.
- ❖ kulturně-poznávací cestovní ruch – zahrnuje poznávání historie, kultury, tradic vlastního i jiných národů, má výchovně vzdělávací funkci,

- ❖ náboženský cestovní ruch – zahrnuje návštěvy poutních míst, církevních památek a religiózních událostí
 - ❖ vzdělávací cestovní ruch – cílem je naučit se něco nového - jazykové kurzy, umělecké a řemeslné dovednosti, jízda na koních, zájezdy do významných historických, archeologických, kulturních či jiných míst s odborným programem
 - ❖ společenský cestovní ruch – setkávání příbuzných či přátel, lidí se stejnými zájmy, historické události, návštěvy společenských akcí, řadíme sem i klubovou turistiku
 - ❖ lázeňsko-léčebný (zdravotní) cestovní ruch – rekreační a léčebné pobyty v lázních, zahrnuje zdravotní prevenci, rehabilitaci, léčení následků nemocí, komplexní péči o hosty
 - ❖ sportovně rekreační cestovní ruch – vlastní sportovní aktivity (cyklistika, pěší turistika, vodní sporty, horská turistika) a pasivní účast na sportovních akcích (MS ve Fotbale, závody F1, MS silničních motocyklů)
 - ❖ cestovní ruch orientovaný na poznávání přírody – spočívá v návštěvě přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí, specifickým typem je ekoturistika
 - ❖ dobrodružný cestovní ruch (adrenalinové sporty) – sjíždění divokých řek, bungee – jumping,
 - ❖ profesní cestovní ruch - zahrnuje obchodní, kongresový, veletržní a incentivní cestovní ruch
 - ❖ politický cestovní ruch – sjezdy politických stran
 - ❖ nákupní cestovní ruch
 - ❖ specificky orientovaný cestovní ruch – vozíčkáři, gastronomický cestovní ruch
- [38] [40] [43]

4.3. Postavení cestovního ruchu na Novém Zélandu

Cestovní ruch představuje pro hospodářství Nového Zélandu významný přínos, neboť patří k největším producentům devizových příjmů země. Z hlediska devizových příjmů se řadí na druhé místo. Cestovní ruch přispívá přímo k HDP země 3,7 %. [44]

Jeden z 10 Novozélandanů je zaměstnán přímo nebo nepřímo v odvětví cestovního ruchu. Ke konci března roku 2013 činil počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu 172 100 což je o 2 600 zaměstnaných více než předcházející rok. 110 800 bylo zaměstnaných přímo v odvětví cestovního ruchu a 61 300 nepřímo. (tabulka č. 1)

Tabulka 1 Zaměstnaní v cestovním ruchu [45]

Rok (ke konci března)	Zaměstnanost v cestovním ruchu					
	přímo zaměstnaní v cestovním ruchu		nepřímo zaměstnaní v cestovním ruchu		celková zaměstnanost v cestovním ruchu	
	číslo	procenta	číslo	procenta	číslo	procenta
2001	86 000	5,4	50 500	3,2	136 500	8,6
2002	87 400	5,3	50 900	3,1	138 300	8,4
2003	91 100	5,4	53 200	3,2	144 300	8,5
2004	91 500	5,2	53 000	3,0	144 500	8,3
2005	91 900	5,1	51 900	2,9	143 800	7,9
2006	95 500	5,1	54 300	2,9	149 800	8,1
2007	96 800	5,1	54 200	2,9	151 000	8,0
2008	99 000	5,2	55 600	2,9	154 600	8,1
2009	100 300	5,2	56 100	2,9	156 400	8,1
2010	105 400	5,6	58 700	3,1	164 100	8,7
2011	104 900	5,4	58 500	3,0	163 400	8,5
2012	108 800	5,6	60 700	3,1	169 500	8,7
2013	110 800	5,7	61 300	3,1	172 100	8,8

Tabulka 2 Výdaje na cestovní ruch [45]

Výdaje na cestovní ruch podle typu cestovního ruchu (ke konci března 1999 - 2013)							
rok	mezinárodní výdaje na cestovní ruch		domácí výdaje na cestovní ruch		celkové výdaje na cestovní ruch		mezinárodní cr jako % podíl na celkovém vývozu
	\$ (v mil.)	roční % změna	\$ (v mil.)	roční % změna	\$ (v mil.)	roční % změna	procento
1999	6 086	...	8 529	...	14 615	...	19,9
2000	6 398	5,1	8 989	5,4	15 386	5,3	19,0
2001	6 864	7,3	9 265	3,1	16 129	4,8	16,6
2002	7 277	6,0	9 678	4,5	16 955	5,1	16,6
2003	7 698	5,8	10 331	6,7	18 029	6,3	17,9
2004	8 103	5,3	10 728	3,8	18 831	4,4	19,7
2005	8 619	6,4	11 213	4,5	19 832	5,3	19,7
2006	8 871	2,9	11 754	4,8	20 625	4,0	20,1
2007	9 188	3,6	12 303	4,7	21 490	4,2	18,9
2008	9 388	2,2	12 812	4,1	22 200	3,3	18,0
2009	9 344	-0,5	13 155	2,7	22 499	1,3	16,0
2010	9 252	-1,0	13 129	-0,2	22 381	-0,5	17,2
2011	9 428	1,9	13 450	2,4	22 878	2,2	15,9
2012	9 565	1,4	13 837	2,9	23 402	2,3	15,2
2013	9 778	2,2	14 165	2,4	23 943	2,3	16,1

Výdaje na mezinárodní cestovní ruch činily na konci března 2013 9,8 mil. \$, výdaje na domácí cestovní ruch činily 14,2 mil. \$, což činí dohromady 24 mil. \$ ročně. Oproti předchozímu roku se jedná o nárůst 2,1 % (tabulka č. 2).

4.4. Příjezdový cestovní ruch

Příjezdy zahraničních návštěvníků měli od počátku 90. let až do roku 2011 vzrůstající tendenci. Výjimkou byly roky 2008 a 2009, kdy nastal pokles v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2012 se pak počet návštěvníků oproti předchozímu roku snížil, a to o 36 826 návštěvníků, tedy o 1,4 %. Nejvíce návštěvníků za posledních 11 let zavítalo na Nový Zéland v roce 2011, a to 2 601 444 (tabulka č. 3).

V roce 2008 zavítalo na Nový Zéland 3 667 návštěvníků z České republiky, v roce 2009 jich bylo 4 088 a v roce 2010 pak 3605 návštěvníků. V roce 2012 přicestovalo na Nový Zéland 3712 turistů z České Republiky. [44]

Zahraniční návštěvníci v roce 2012 utratili celkem 9,6 mld. [44]

Tabulka 3 Roční příjezdy návštěvníků od roku 2002 do roku 2012 [46]

Roční příjezdy návštěvníků na Nový Zéland			
Rok (ke konci prosince)	Číslo	Změna oproti předchozímu roku číslo/ procenta	
2002	2 044 962	135 153	7,1
2003	2 106 229	61 267	3,0
2004	2 347 672	241 443	11,5
2005	2 382 950	35 278	1,5
2006	2 421 561	38 611	1,6
2007	2 465 680	44 119	1,8
2008	2 458 503	-7 177	-0,3
2009	2 458 382	-121	0,0
2010	2 525 044	66 662	2,7
2011	2 601 444	76 400	3,0
2012	2 564 618	-36 826	-1,4

Tabulka 4 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle země, ze které pocházejí [46]

Země pobytu návštěvníků - rok 2008 - 2012 (údaje ke konci prosince)						
země trvalého pobytu	rok - ke konci prosince					Změna oproti předchozímu roku
	2008	2009	2010	2011	2012	
Austrálie	976 200	1 082 680	1 119 879	1 156 426	1 155 792	-0,1
Velká Británie	285 094	258 438	234 314	230 316	189 648	-17,7
USA	212 410	197 792	189 709	184 714	177 680	-3,8
Čína	112 398	102 259	122 712	145 524	197 024	35,4
Německo	62 300	64 564	64 648	63 719	63 776	0,1
Singapur	28 836	29 582	30 300	38 680	36 400	-5,9
Japonsko	102 482	78 426	87 735	68 963	72 080	4,5
Korea	79 061	52 921	67 309	52 787	52 896	0,2

Tabulka 5 Údaje o počtu mezinár. návštěvníků podle světadílu, ze kterého pocházejí [46]

Země pobytu návštěvníků - rok 2008 - 2012 (údaje ke konci prosince)						
Světadíl	2008	2009	2010	2011	2012	Změna oproti předchozímu roku
Oceánie	153 711	166 995	171 593	183 840	1 296 464	0,0
Asie	48 789	50 652	53 911	61 712	511 024	11,1
Evropa	72 171	74 412	69 223	68 816	405 632	-13,5
Amerika	34 047	37 206	35 090	35 504	253 072	-5,7
Afrika a Střední Východ	7 587	6 831	7 308	7 168	37 696	-29,6
Ostatní	3 780	3 753	5 626	6 256	50 896	9,2

Nejvíce turistů, kteří navštívili v roce 2012 Nový Zéland, pocházelo z Oceánie, konkrétně z Austrálie, nejméně naopak z Koreje. Velmi vzrostl zájem turistů z Číny a to o 35,4 %. Pokles o 17,7 % byl naopak zaznamenán u turistů z Velké Británie (tabulka č. 4 a 5).

Tabulka 6 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle účelu návštěvy [46]

Účel cesty návštěvníků - rok 2008 - 2012 (údaje ke konci prosince)						
Účel cesty	2008	2009	2010	2011	2012	Změna oproti předchozímu roku
Dovolená	1 184 250	1 185 434	1 213 460	1 216 521	1 166 752	-4,1
Návštěva přátel či příbuzných	743 000	787 963	778 340	833 657	856 544	2,7
obchod	254 396	231 387	249 334	249 803	251 088	0,5
vzdělání	52 811	52 151	54 459	54 292	50 464	-7,1
konference	57 245	46 245	59 247	53 808	51 376	-4,5

Hlavním důvodem návštěvy Nového Zélandu byla pro turisty dovolená nebo návštěva přátel či příbuzných (tabulka č. 6).

Tabulka 7 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle doby pobytu [46]

Délka pobytu návštěvníků - rok 2008 - 2012 (údaje ke konci prosince)						
délka pobytu	2008	2009	2010	2011	2012	Změna oproti předchozímu roku
1-3 dny	375 334	366 364	391 571	448 392	460 384	2,7
4-7 dní	607 417	602 078	638 098	652 664	676 208	3,6
8-14 dní	619 595	659 020	658 387	667 954	670 288	0,3
15-21 dní	328 499	328 958	326 096	327 168	292 080	-10,7
22 dní a více	516 390	491 112	496 607	498 018	455 824	-8,5

Turisté, kteří navštíví Nový Zéland, se zde zdrží převážně 4 až 14 dní (tabulka č. 7). V roce 2012 byl zaznamenán pokles o téměř 11 % u pobytu turistů nad dva týdny.

Tabulka 8 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle věku [46]

Věková struktura návštěvníků - rok 2008 - 2012 (údaje ke konci prosince)						
Věková skupina	2008	2009	2010	2011	2012	Změna oproti předchozímu roku
do 15 let	200 849	208 274	215 532	218 523	219 312	0.4
15 - 24 let	311 108	321 583	323 818	323 015	314 640	-2.6
25 - 34 let	462 808	484 807	488 007	525 248	515 152	-1.9
35 - 44 let	411 238	402 612	410 048	432 714	417 152	-3.6
45 - 54 let	425 486	424 649	437 812	457 085	448 704	-1.8
55 - 64 let	396 963	385 940	401 713	405 977	404 304	-0.4
65 a více let	238 783	219 667	233 829	231 634	235 520	1.7

Věk návštěvníků přijíždějících na Nový Zéland se pohybuje nejčastěji mezi 25 až 34 rokem, naopak nejméně návštěvníků přijíždí ve věkové skupině do 15 let a starší 65 let (tabulka č. 8).

Tabulka 9 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle letiště, na které přiletí [46]

Místo přistání návštěvníků - rok 2008 - 2012 (údaje ke konci prosince)						
Nový Zéland - letiště	2008	2009	2010	2011	2012	Změna oproti předchozímu roku
Auckland letiště	1 691 829	1 679 089	1 721 756	1 847 213	1 822 224	-1,4
Christchurch letiště	520 639	539 832	519 204	422 646	402 160	-4,8
Wellington letiště	131 363	141 888	149 172	176 245	173 456	-1,6
Queenstown letiště	33 749	41 904	64 053	89 707	104 992	17,0
Námořní přístavy	38 927	27 540	22 517	26 176	22 576	-13,8
Dunedin letiště	13 530	8 842	14 776	16 199	15 744	-2,8
Hamilton letiště	14 100	7 545	13 224	9 167	6 688	-27,0
Rotorua letiště	0	621	5 964	6 763	6 672	-1,3

Návštěvníci přijíždějící na Nový Zéland přistávají obvykle na letišti v Aucklandu anebo ve městě Christchurch (tabulka č. 9).

Tabulka 10 Aktivity a zajímavosti, kterých se zúčastňují zahraniční turisté [47]

Aktivity a zajímavosti, kterých se zúčastňují zahraniční turisté, během pobytu na Novém Zélandě 2004 - 2013 (údaje ke konci června)										
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkový počet návštěvníků	2 068 483	2 190 497	2 185 802	2 234 573	2 253 214	2 187 577	2 280 109	2 300 299	2 407 600	2 407 704
Pěší turistika a turistika	57%	68%	65%	68%	67%	66%	76%	73%	76%	77%
Scénické a přírodní atraktivita	45%	48%	49%	53%	55%	53%	53%	54%	53%	55%
Prohlídka pamětihodností	70%	69%	67%	61%	52%	47%	43%	44%	46%	46%
Vulkanické a geotermální atraktivita	29%	35%	34%	31%	30%	29%	28%	29%	27%	28%
Vyjíždka na loďce	33%	34%	32%	31%	30%	29%	28%	26%	24%	23%
Muzea a galerie	28%	30%	33%	29%	30%	29%	27%	27%	24%	22%
Heritage Attractions	18%	16%	19%	23%	28%	26%	27%	23%	18%	18%
Kulturní památky	19%	21%	22%	19%	18%	16%	14%	15%	12%	13%
Farmy	13%	12%	12%	11%	11%	9%	9%	10%	10%	12%
Bungee Jumping	5%	4%	5%	5%	5%	4%	4%	4%	4%	3%
Snow sports	5%	5%	5%	4%	5%	5%	5%	5%	4%	3%
Jeskyně	3%	3%	4%	3%	2%	1%	1%	0%	1%	1%
Horolezectví	2%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	1%
Cykloturistika	3%	3%	2%	2%	2%	2%	3%	3%	3%	3%
Jízda na koni	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	2%
Lov	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	1%
Kanoistika, jízda na kajaku, rafting	7%	8%	8%	7%	7%	7%	7%	6%	6%	5%
Rybaření	5%	5%	5%	6%	5%	5%	5%	6%	5%	5%
Parašutismus	3%	3%	4%	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Národní park Fiorland	0%	6%	4%	6%	8%	3%	1%	0%	0%	0%
Národní parky Severního ostrova	0%	2%	2%	2%	1%	1%	0%	0%	0%	0%
Národní parky Jižního ostrova	0%	6%	5%	3%	5%	3%	1%	1%	2%	2%
Muzická umění	3%	3%	2%	2%	2%	2%	3%	2%	2%	2%
Umění a řemeslná výroba	8%	5%	5%	3%	4%	4%	5%	3%	1%	1%
Jiné umění a kulturní atraktivita	0%	0%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	4%	3%
Pozorování delfínů	6%	5%	4%	5%	5%	5%	6%	6%	5%	5%
Pozorování velryb	5%	4%	4%	5%	4%	3%	4%	2%	2%	2%
kulturní události	0%	2%	5%	6%	5%	2%	3%	1%	1%	1%
sportovní události	0%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	6%	3%
vzdělávání, studium, jazykové kurzy	3%	3%	4%	3%	3%	3%	4%	3%	2%	2%
pracovní dovolená	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	2%

Zahraniční návštěvníci se během pobytu na Novém Zélandu zúčastňují různých sportovních, dobrodružných, kulturních či jiných aktivit. Jejich výčet a podíl návštěvníků, kteří se podílejí na různých aktivitách je uveden v předchozí tabulce. Nejvíce populární je prohlídka pamětihodností, pěší turistika, přírodní krásy, geotermální zajímavosti, návštěva muzeí či vyjíždky na loďkách. Z dalších sportovních a dobrodružných aktivit je populární také kanoistika, jízda na kajacích a rafting, bungee jumping a zimní sporty. Zájem ze strany turistů je také o pozorování velryb či delfínů.

4.5. Kulturní cestovní ruch

Kulturně poznávací cestovní ruch je taková forma cestovního ruchu, která různými způsoby uspokojuje duchovní potřeby lidí jako je například vzdělávání, poznávání či rozptýlení. Je spojena s poznáváním jiných kultur, zvyků, tradic a způsobu vlastního

života i jiných národů. V rámci kulturního cestovního ruchu rozlišujeme vzdělávací cestovní ruch (získávání znalostí a dovedností v navštívené destinaci) a náboženský cestovní ruch (návštěva náboženských obřadů, poutí a jiných památek). [48] [49] [50]

Definicí kulturního (kulturně poznávacího) cestovního ruchu se dosud zabývalo několik organizací jako World Tourism Organization (WTO) a European Travel Commission (ETC). Kulturní cestovní ruch je definován jako pohyb osob cestujících za kulturními památkami mimo místo svého trvalé bydliště, za účelem získání nových zkušeností a informací a uspokojení kulturní potřeby. [50] [51] [52] Zahrnuje především návštěvy:

1. Kulturně historických památek (hradů, zámků, staveb lidové architektury, skanzenů, sakrálních staveb a dalších kulturně historických objektů). Pro využití cestovního ruchu mají význam pouze nejvýznamnější kulturně – historické památky, ty ostatní slouží pouze jako doplňující atraktivity. Nejpřitažlivější jsou architektonická díla historických slohů a moderní architektury, jejich sochařská, malířská či řezbářská výzdoba. Díky rozvoji dopravy se zvýšila dostupnost a tím i zájem o kulturně – historické památky i u mimoevropských civilizací. [49] [51]
2. Kulturních zařízení (muzeí, galerií, kin, obrazáren, knihoven, kulturních domů a dalších). Pro cestovní ruch mají největší význam muzea a galerie více či méně specializované, které pak podle typu obsahují různé sbírky. Prostřednictvím kulturních zařízení se pořádají různá divadelní představení, kongresy, hudební festivaly nebo poutě.
3. Kulturních akcí (divadelních představení, festivalů, folklórních a lidových slavností). Divadelní a operní představení či jiné festivaly mohou zvýraznit význam některých měst. Velký zájem je o různé hudební, dramatické či folklorní festivaly. Pro náboženské slavnosti a poutě je typický duchovní charakter. Jsou opředeny různými pověstmi o zjevení a zázracích.
4. Kulturní krajiny (parky, zahrady)
5. Představení tradic domorodých kulturních komunit (rituály) [49] [52]

4.5.1. Muzejní cestovní ruch

Ve srovnání s ostatními zajímavostmi, např. tradičními uměleckými či kulturními aktivitami, je zájem turistů navštívit nějaké muzeum relativně vysoký a díky tomu se tato oblast stává populární mezi ostatními turistickými aktivitami. Na Novém

Zélandu je návštěva muzeí poměrně populární turistická aktivita. Vstupné se většinou neplatí, jen některá muzea vybírají dobrovolné vstupné.

Muzejní turisté jsou definováni jako zahraniční nebo domácí návštěvníci ve věku 15 let a více, kteří v průběhu svého cestování po Novém Zélandu navštívili alespoň jednou muzeum. Obyvatelé, kteří navštívili muzeum v místě jejich bydliště, nejsou do definice zahrnuti. [53]

V roce 2008 se na Novém Zélandu nacházelo 234 muzeí, což představuje oproti roku 2003 nárůst o 7 %. Počet zaměstnanců v muzeích vzrostl v tom samém období o 22 % na 2480. Více než polovina muzeí se nachází ve čtyřech hlavních regionech Nového Zélandu. V Canterbury se nachází 38 muzeí, v Aucklandu 36 muzeí, ve Wellingtonu 31 muzeí a v Otagu 27 muzeí. Muzea v těchto regionech patří současně k nejnavštěvovanějším ze strany turistů jak domácích, tak zahraničních. [53]

Více než milion turistů navštívilo v roce 2008 muzea, z toho 598 300 byli zahraniční turisté a 843 400 domácí turisté. Počet zahraničních návštěvníků muzeí tak stoupl z počtu 529 600 v roce 2003, avšak počet návštěvníků muzeí z řad domácích turistů ve stejném období klesl, z 1 milionu na 843 400. Největší zájem o návštěvu muzea mají návštěvníci z Německa (48 % všech německých turistů navštívilo během svého pobytu na Novém Zélandu některé z muzeí), dále návštěvníci z Velké Británie, USA a Kanady. Čím déle zahraniční návštěvníci na Novém Zélandu zůstali a čím více utratili, tím větší byl jejich sklon navštívit nějaké muzeum během svého cestování po Novém Zélandu. Největší tendenci k návštěvě muzea měli ti turisté, kteří zde zůstali alespoň 20 nocí a utratili více než \$ 5,500. [53]

Ze strany domácích muzejních turistů je největší zájem o muzea ve Wellingtonu, která navštívilo 31 % všech domácích muzejních turistů, následuje Auckland s 19 % návštěvností a Canterbury s 6 % návštěvností ze strany všech domácích muzejních turistů. Domácí muzejní turisté pocházeli především z regionu Auckland, Wellington, Manawatu – Wanganui, Waikato a regionu Canterbury. [53]

4.6. Maorský cestovní ruch

Maorové se chovali jako hostitelé a průvodci na trasách již v 19. století a jako první propagační materiál byly použity obrazy Maorů. Maorský cestovní ruch je jedním z nejrychleji rostoucích odvětví cestovního ruchu na Novém Zélandu. Ještě nedávno

zde bylo jen pár podniků a byly omezeny na zkušenosti „kapa haka“ nebo „marae“. Takhle byl i podle výzkumu definován maorský cestovní ruch.

Pro maorský cestovní ruch však existuje řada dalších definic. Bennetová „Jakýkoli kontakt, který má návštěvník s kulturou Maorů“. Zeppel: „Maorský cestovní ruch zahrnuje veškeré turistické zkušenosti s maorskou kulturou“. [54]

Tyto definice jsou příliš široké, protože nemusí nutně obsahovat Maory. Turisté se třeba i při návštěvě britského muzea mohou setkat s maorskou kulturou v polynéské části. Hlavní myšlenkou však je, že se jedná o prodej maorské kultury turistům.

Rozsah a rozmanitost cestovního ruchu nejlépe vystihl Leiper, podle něhož model systému cestovního ruchu obsahuje 3 prvky:

- ❖ lidský faktor
- ❖ geografický prvek
- ❖ obchodní prvek

Geografický prvek se skládá z vývoje regionu (tranzitní a cílový region). Všechny tyto prvky jsou ovlivněny různým prostředím, ve kterém cestovní ruch probíhá. Turisté začínají ve vyvíjejícím se regionu, kde se obchodní prvek smíchá s lidským prvkem, následuje pobyt v tranzitní oblasti a nakonec dosáhne cílové oblasti, kde většina činností turistiky probíhá. [54]

Práce na vývoji maorského cestovního ruchu na Novém Zélandu se zaměřuje na několik klíčových oblastí:

- ❖ stavební organizace, vlastní vnitřní schopnosti a porozumění kultuře Maorů
- ❖ pomoc při budování maorských podniků cestovního ruchu
- ❖ vzdělávání v oblasti cestovního ruchu, jak všechny podniky cestovního ruchu mohou obsahovat prvky a příběhy Maorů a jak je zasadit do turistických zážitků
- ❖ práce s mezinárodními cestovními prodejci na zvýšení povědomí o maorských produktech cestovního ruchu [55]

4.6.1. Turisté maorské kultury

Turisté maorské kultury jsou definováni jako mezinárodní a domácí návštěvníci ve věku 15 a více let, kteří se v průběhu svého cestování po Novém Zélandu zúčastnili alespoň

jedné maorské kulturní aktivity. Obyvatelé, kteří se podíleli na účasti maorských kulturních aktivit v místě jejich bydliště, zde nejsou zahrnuti. Aktivity mohou zahrnovat kulturní vystoupení Maorů, návštěvy „marae“ a další aktivity pořádané Maory jako jsou umění, řemesla, jídlo a pití. [56]

4.6.2. Produkty maorské kultury

Mezinárodní návštěvníci mohou poznat širší spektrum tradičního a moderního života Maorů a pomáhají tak podpořit poptávku po souvisejících produktech maorské kultury. Rozsah produktů maorské kultury a jejich nabídka stále roste právě díky zájmu návštěvníků.

Tradiční aspekty maorské kultury jako jsou „kapa haka“ (tanec), zůstávají nadále důležitou součástí života Maorů. Cestovní ruch ale dnes nabízí mnohem více produktů cestovního ruchu, jejichž součástí je prvek maorského života:

- ❖ pěší turistika s maorským průvodcem
- ❖ rafting na divoké vodě
- ❖ umění a kulturní zájezdy
- ❖ možnost slyšet unikátní příběhy, zahraniční návštěvníci milují maorské příběhy a legendy v kombinaci s velkolepou krajinou.

Vzhledem k množství dostupných produktů roste počet zahraničních návštěvníků a cestovní prodejci začínají požadovat produkty maorského cestovního ruchu a širší průmysl přichází ke rvačce s jazykem a se zvyky maorské kultury.

Maorský cestovní ruch slouží jako prostředek ke zvýšení nezaměstnanosti, rozvoje kulturní hrdosti a oživení, pro určení pravosti kultury Maorů. V posledních letech došlo k nárůstu produktů maorského cestovního ruchu, ale byla zjištěna řada překážek pro zdokonalení výrobku:

- ❖ nedostatek účinného zastoupení v běžných organizacích cestovního ruchu
- ❖ nedostatek agentur pro maorský cestovní ruch
- ❖ nedostatek vzdělání a odborné přípravy
- ❖ nedostatek kapitálu a kontroly pozemků
- ❖ nedostatečné marketingové příležitosti [57]

4.6.3. Účast na maorských kulturních aktivitách

Maorské kulturní aktivity hrají důležitou roli pro zkušenosti návštěvníků na Novém Zélandu. K nejnavštěvovanějším destinacím ze strany zahraničních turistů patří Rotorua, Auckland, Canterbury, Northland, Queenstown a Lake Taupo, přičemž nejnavštěvovanější destinací je Rotorua. Oblast Rotorua navštívilo v roce 2008 86 % všech zahraničních návštěvníků maorské kultury a 50 % všech zahraničních návštěvníků. K nejnavštěvovanějším destinacím ze strany domácích turistů patří Rotorua, Waikato, Northland, Hawke's Bay, Eastland a Bay of Plenty. Nejnavštěvovanější destinací je též Rotorua, kterou navštívilo v roce 2008 35 % všech domácích návštěvníků maorské kultury. [56]

V roce 2008 se zúčastnilo maorských kulturních aktivit 477 000 turistů, z toho 361 600 (76 %) byli zahraniční turisté. 16 % všech zahraničních turistů se zúčastnilo během svého pobytu na Novém Zélandu maorských kulturních aktivit. Nejpopulárnější kulturní aktivitou Maorů bylo pro zahraniční turisty maorské kulturní vystoupení, kterého se zúčastnilo 90 % všech zahraničních návštěvníků maorské kultury. Následuje návštěva „marae“, které navštívilo 30 % všech zahraničních turistů maorské kultury. Největší zájem o účast na maorských aktivitách měli návštěvníci z Číny (65 % všech čínských turistů se zúčastnilo během svého pobytu na Novém Zélandu nějaké maorské kulturní aktivity), dále návštěvníci z Jižní Koreje, Německa, Kanady a Tchaj-wanu. [56]

Ze strany domácích návštěvníků není o účast na maorských aktivitách příliš velký zájem. V roce 2008 se zúčastnilo maorských kulturních aktivit během cestování po Novém Zélandu méně než 1 % všech domácích turistů. Mezi domácími turisty byla nejoblíbenější aktivita také maorské kulturní vystoupení, kterého se zúčastnilo 66 % všech domácích turistů maorské kultury a následuje návštěva „marae“ (12 % všech domácích turistů maorské kultury). Domácí turisté maorské kultury pocházeli především z regionu Auckland, Waikato, Bay of Plenty, Wellington a Hawke's Bay. [56]

4.7. Vlivy cestovního ruchu na socio – kulturní prostředí

Cestovní ruch představuje pro každou destinaci určité příležitosti, které lze využít, ale současně i problémy, kterým je potřeba předejít.

Vlivy cestovního ruchu na socio – kulturní prostředí se neprojevují tak zřetelně jako vlivy cestovního ruchu na přírodní prostředí, jsou hůře identifikovatelné a obtížně monitorovatelné (dopad na kulturní identitu, procesy akulturace). Změny socio –

kulturního prostředí se více překrývají s globálními vlivy. Příznačné pro vlivy na socio – kulturní prostředí jsou především změny psychologické, sociální a kulturní. Obecně je souhrn negativních vlivů na hostitelskou komunitu a prostředí označován jako turistické znečištění. [58] Mezi nejčastější efekty vyvolávané v destinaci cestovního ruchu patří sociální, kulturní a etnické. Tyto efekty jsou nadále podrobněji popsány.

4.7.1. Sociální efekty

Demonstrační efekt je proces, kdy rezidenti napodobují vzorce chování návštěvníků a podílí se na konzumaci služeb cestovního ruchu. Jedná se o formu akulturace, přičemž její další modifikací je efekt módnosti. Efekt módnosti je ovlivnění rozhodnutí člověka a projevuje se obecně sdíleným zájmem o turistickou destinaci ze strany návštěvníků, investorů i ve způsobu využívání atraktivit cestovního ruchu. K působení efektu módnosti v cestovním ruchu výrazně přispívá prezentace destinací a produktů cestovního ruchu na veletrzích, na webových stránkách, způsob nabídky cestovních kanceláří a reference přátel a známých. [48] [58]

Duální společnost je dělení společnosti na bohaté a chudé. Vzniká nejčastěji v destinacích, které jsou intenzivně navštěvované. Podnikatelé v cestovním ruchu výrazně profitují z intenzity cestovního ruchu, kdežto rezidenti trpí zvýšenými životními náklady kvůli inflaci, kterou způsobil cestovní ruch. [48] [58]

Marginalizace obyvatel je proces, při kterém dochází k přímému i nepřímému vytlačování rezidentů z prestižnějších sídelních území. Rezidenti, kteří se podnikatelsky neangažují na rozvoji cestovního ruchu, jsou vytlačováni na okraj místní společnosti. Důsledkem tohoto jevu bývá často zvýšená kriminalita, prostituce a další sociálně patologické jevy. [48] [58]

Turistická iritace je míra nevraživosti místních obyvatel vůči návštěvníkům a vývoji cestovního ruchu v dané destinaci. [48] [58]

4.7.2. Etnické efekty

Etnocida je proces vyhlazování prvků, které jsou typické pro místní etnikum, jako výsledek globalizace. Působení aktivního cestovního ruchu má na tomto procesu výrazný podíl. [58]

Strach a obavy z cizinců, jiných ras a neznámých míst označujeme jako **xenofobie**. Na jednu stranu cestovní ruch přispívá k překonávání xenofobie, na stranu druhou

ji zvyšuje především při vysokém rozdílu životní úrovně místních obyvatel a návštěvníků destinace. [58]

4.7.3. Kulturní efekty

Akultura je změna kultury a společnosti způsobená dlouhodobějším či opakovaným střetem kulturně odlišných společenských skupin, přičemž jedna z nich má výrazně nižší vyspělost. Nejčastěji se jedná o působení západní kultury na méně vyspělou kulturu, kdy rezidenti přijímají prvky vyspělejší kultury a jejich vlastní kultura je postupně vytlačována. Naopak málo obvyklé je ovlivňování návštěvníků místní kulturou. Jedná se o proces, který přispívá ke snižování kulturní identity a atraktivity dané destinace a naopak vede ke zvyšování životní úrovně místních obyvatel. [48] [58]

Inscenizace je divadlo pro návštěvníky, při kterém jsou využívány prvky místní kultury ve smyslu vžitých představ návštěvníků o dané kultuře. Dochází k narušení autentických prvků místní kultury nebo umělému ožívání neprovozovaných tradic. [48] [58]

Folklorizace je specifická forma inscenizace, kdy jsou prvky lidové kultury v dané destinaci nepřiměřeně zdůrazňovány a uměle ožívány za účelem komerční nabídky. [58]

Komercializace zdrojů cestovního ruchu je proces, při kterém jsou primární zdroje cestovního ruchu zařazeny do nabídky produktu cestovního ruchu. Často však dochází k potlačení kulturních, estetických, duchovních, výchovných, vzdělávacích, etických a jiných hledisek. [59]

Komodifikace zdrojů cestovního ruchu je proces, při kterém se ze zdroje cestovního ruchu stává prodejní artikl. Zboží je vyráběno a nabízeno masově a tím se vytrácí jeho jedinečnost. K nejnámějším dopadům patří komodifikace náboženských obřadů, rituálů, lidových obyčejů a slavností. Významně rozšířená je komodifikace maorské kultury jako turistické atrakce pro návštěvníky Nového Zélandu. [48] [58]

Kulturní identita je způsob, jakým se jedinec vymezuje, ztotožňuje s kulturou a kulturní krajinou dané společenské skupiny a jak vnímá jedinečnost své existence. [48] [58]

Stereotypizace kultury je vliv na místní kulturu, kdy dochází k jejímu sblížení s globální kulturou. [48] [58]

Ztráta autenticity je mizení či oslabování původnosti, pravdivosti. Masový cestovní ruch přispívá právě ke ztrátě autenticity místní kultury, architektury, běžného života místní komunity. [48] [58]

4.8. Vztah kultury a cestovního ruchu

Zájem o maorskou kulturu, zvyky, tradice či způsob života maorské komunity láká jak domácí tak zahraniční turisty k návštěvě kulturně – historických památek a tím vyvolává cestovní ruch. Kultura je tedy důležitou součástí cestovního ruchu a zájem o ni neustále stoupá. Zahraniční cestovní ruch má však neblahé dopady na kulturní identitu a na kulturní památky, které jsou poškozovány turisty. Současně ale přináší cestovní ruch do regionu finance, zvyšuje zaměstnanost a hospodářský růst, vytváří zájem o dané prostředí, čímž zvyšuje atraktivitu dané lokality, podílí se na rozvoji vzdělanosti obyvatelstva a v případě správného využívání může cestovní ruch přispět k zachování kulturního dědictví a posílení vlastní identity.

5. Centra maorské kultury

Převážná část maorské populace žije na Severním ostrově Nového Zélandu, tudíž Severní ostrov nabízí mnohem více příležitostí k setkání s maorskou kulturou. Na Jižním ostrově žije pouze 5 % maorské populace Nového Zélandu. [60] Maorská kultura je nejvíce soustředěná do oblasti Rotorua. Zde se koná nejvíce turistických aktivit a atrakcí s prvky maorské kultury. Významné expozice maorské kultury je však možné spatřit v několika muzeích na obou ostrovech Nového Zélandu. Mezi centra maorské kultury patří Wellington, Auckland, Christchurch, Dunedin. [61] Jedním ze dvou nejvýznamnějších malířů Nového Zélandu ve své době je český rodák Bohumír Lindauer. Na konci 19. století na svých portrétech zvěčnil mnoho maorských náčelníků, zejména jejich původní maorské tetování a oblečení. Dalším velmi významným novozélandským malířem, který maloval portréty Maorů, byl Charles Frederick Goldie. [62]

Na Jižním ostrově Nového Zélandu žije v současné době pouze 5% Maorů. Nejvíce příležitostí k setkání s maorskou kulturou nabízí na Jižním ostrově město Christchurch. Nachází se zde největší „marae“ na Novém Zélandu, Nga Hau e Wha. Prohlídky marae bývají obvykle spojené s večerním koncertem. Další setkání s maorskou kulturou nabízí návštěvníkům rezervace Willowbank zvaná Ko Tane, kde jsou k vidění tradiční tance a život v přírodě. V ostatních místech či městech na Jižním ostrově je setkání s maorskou kulturou obtížnější. Maorské vystoupení či hangi lze zažít také v Queenstownu, v Nelsonu nebo v Kaikouře. V národním parku Abel Tasman je možné se projet v tradičních kánoích (waka). Maorské artefakty jsou k vidění v Canterburském muzeu v Christchurchi, v muzeu v Akaroe, v Okains (maorské a koloniální muzeum), v Dunedinu (muzeum Otago), v Invercargillu, v Hokitice a v Kaikouře. [60]

Díky zájmu turistů jsou i mladí Maorové vedeni ke svým původním tradicím. Jako vedlejší produkt maorského folklóru začala být provozována pro turisty maorská kulturní představení. Některá mají za účel jen pobavit, jiná se snaží poučit a poukázat na tradiční maorský způsob života.

Nový Zéland je rozdělen na regiony a jednotlivé regiony jsou dále rozděleny na menší územní celky zvané distrikty. Jelikož převážná část Maorů žije na Severním ostrově, jsou v této kapitole podrobněji popsány převážně regiony na Severním ostrově, které nabízejí více možností k setkání s maorskou kulturou. Jižnímu ostrovu, je věnována pouze malá část. [63]

Obrázek 8 Mapa regionů na Novém Zélandu [64]

5.1. Northland

Region Northland se nachází na sever od Aucklandu a má dlouhou maorskou historii. Tento region již několik staletí obývají různé maorské kmeny, které zde postavily opevněná sídliště, tzv. pa. Silný maorský vliv se zachoval dodnes a maorská kultura je zde stále velmi živá. Ze všech regionů na Novém Zélandu žije největší procentu Maorů právě v Northlandu. [60] [65]

Tabulka 11 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Northland [66]

Počet turistů v regionu Northland 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	319 989	292 941	281 581	263 591	280 826	284 879	279 252	212 336
podíl v %	15%	13%	12%	12%	12%	12%	12%	9%

Turisticky nejzajímavější místa v regionu Northland z hlediska maorské kultury:

Waitangi – jedná se o historické místo, kde byla roku 1840 podepsána maorskými náčelníky a představiteli vlády královny Viktorie tzv. smlouva z Waitangi. Smlouvu postupně podepsali také další maorští náčelníci. Maorové tak poskytli královně Viktorii právo na skupování jejich půdy a Maorům byla zaručena práva a povinnosti britských občanů. Smlouva je dodnes předmětem sporů, neboť někteří Maorové ani nevěděli, co vlastně podepisují. Ve Waitangi se nachází mnoho maorských kulturních památek, ke kterým patří například Dům smlouvy, kde došlo k podpisu smlouvy z Waitangi. [60] Dům byl přejmenován na Treaty House a roku 1932 vyhlášen národním památkem. [65] Dnes toto místo slouží jako muzeum, ve kterém najdeme celou řadu expozic včetně kopie původní smlouvy. Dále Maorský společenský kmenový dům, který byl postaven ke stému výročí podepsání smlouvy. Maorská válečná kánoe vyrobená z kmene stromu kauri také ke stému výročí podepsání smlouvy. [67] [68]

Mys Reinga je téměř nejsevernější výběžek Nového Zélandu kde se Tasmanovo moře vlévá do Tichého oceánu. Mys Reinga je pro Maory místo s největším náboženským významem. Na konci mysu se nachází 800 let starý kmen stromu pohutukawa. Jeho kořeny ukrývají vchod do maorského podsvětí. Podle Maorů sem putují duše zemřelých [60] a sklouzávají po kořenech stromu do oceánu, ze kterého se na jednom z ostrovů vynoří, rozloučí se se světem a putují za svými předky do Hawaiki. [68]

Russel je klidné, malé městečko s řadou historických budov a žije převážně z turistického ruchu. Nachází se zde nejstarší dochovaný kostel v zemi (Christ Church z roku 1836). [68] Najdeme zde historické muzeum, ve kterém je vystaven model Ioni kapitána Cooka. Dále se zde nachází antikvity z dějin Maorů a také prvních bílých osadníků. [60] [65] [67]

Whangarei je hlavním městem regionu Northland. Nachází se zde muzeum umění, ve kterém jsou vystaveny umělecké a řemeslnické předměty. Kousek od města Whangarei leží muzeum Whangarei, které vystavuje evropské antikvity a maorské artefakty včetně součástí oděvů z ptačího peří. [60]

5.2. Auckland

Auckland je největším a nejkosmopolitnějším městem Nového Zélandu. Prolínají se zde kultury Evropanů, Maorů, Polynésanů a Asijců. Auckland se rozprostírá na mnoha vyhaslých sopkách, dnes již porostlých trávou. [60] K nejznámějším vrcholům patří One Tree Hill nebo Mount Eden, který je nejvyšším bodem Aucklandu a odkud je nádherný výhled na město. Na kopci One Tree Hill se dříve nacházela nejrozsáhlejší prehistorická maorská osada. Největší atrakcí je v Aucklandu Sky Tower, 328 m vysoká věž, nejvyšší budova jižní polokoule. Odvážlivci si mohou z jejího vrcholu skočit bungee - jumping. [65] [67] [69]

První Maorové sem přišli až kolem roku 1350 a založili osady. Hlavní kmen, který obýval oblast Aucklandu, byl kmen Ngati Whatua. Nyní zde sídlí Maorové téměř ze všech kmenů na Novém Zélandu a často jsou nazýváni jako Ngati Akana nebo také Aucklandský kmen. Na aucklandských svazích jsou patrné zbytky původních opevněných vesnic, tzv. pa. [60] [67]

Tabulka 12 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Auckland [66]

Počet turistů v regionu Auckland 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	1 481 841	1 501 546	1 435 262	1 399 436	1 435 797	1 467 511	1 554 537	1 588 052
podíl v %	68%	67%	64%	64%	63%	64%	65%	66%

Turisticky nejzajímavější místa v regionu Auckland z hlediska maorské kultury:

Aucklandské muzeum (Auckland war memorial museum) – v přízemí aucklandského muzea se nachází expozice maorské kultury a dalších obyvatel tichomořských ostrovů. K nejzajímavějším exponátům patří např. 25 m dlouhá válečná kánoe nebo maorské marae. První patro muzea je věnováno přírodovědným sbírkám a druhé patro místním válkám od 19. století. V muzeu se pořádají kulturní představení maorské pěvecké a taneční skupiny Mania, což je pro většinu návštěvníků obrovským zážitkem. [60] [70] [71]

Národní námořní muzeum – nachází se zde expozice desítek lodí vč. venkovních expozic od maorských kánoí přes lodě přistěhovalců až po jetboats. Muzeum dokumentuje tisíciletou námořní historii Nového Zélandu. [60] [67]

Aucklandská umělecká galerie – v hlavní galerii lze shlédnout sbírku novozélandského umění včetně maorských portrétů. Nachází se zde také díla od zahraničních umělců jako Guido Reni, Mark Getler či Charles Goldie a nesmíme zapomenout ani na díla

českého rodáka Bohumíra Lindauera. V nové galerii se nachází expozice současného umění. [60] [67] [68]

5.3. Waikato

Region Waikato bylo první vnitrozemí Nového Zélandu, které bylo osídlené ze vzdálené Hawaiki. Před příchodem Evropanů to byla třetí nejhustěji obydlená oblast Nového Zélandu. Roku 1850 vzniklo u některých maorských kmenů jako reakce na skupování maorské půdy britskou korunou Maorské královské hnutí. Maorové chtěli mít svého vůdce, který by byl při jednání s bělochy na úrovni britské královny. První zvolený vůdce maorského královského hnutí byl Potatau-te-whrowhero, náčelník kmene Waikato, který zemřel roku 1860. Vystřídal ho jeho syn, který až do své smrti vedl Maory Waikato ve válce o půdu. Současný král Maorů Tuheitia Paki je sedmý v řadě následníků a je funkci od roku 2006. Král je hlavou kmenové konfederace Tainui, která je složená ze čtyř hlavních kmenů – Waikato, Maniapoto, Hauraki a Raukawa – potomků lidí, kteří připluli na Nový Zéland v kánoi Tainui. [60]

Tabulka 13 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Waikato [66]

Počet turistů v regionu Waikato 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	243 377	231 265	214 615	237 182	236 843	249 455	282 894	244 658
podíl v %	11%	10%	10%	11%	10%	11%	12%	10%

Turisticky nejzajímavější místa v regionu Waikato z hlediska maorské kultury:

Ngaruawahia – farmářské městečko na soutoku řek Waikato a Waipa a hlavní sídlo maorského královského hnutí. Nachází se zde marae Turangawaewae, kam mohou návštěvníci vstoupit pouze v březnu, v Den Regaty.² Jedná se o oficiální bydliště maorského krále. [65] [68]

Hamilton je největší vnitrozemské město a 4. největší město Nového Zélandu. Hamilton je významným centrem regionu Waikato. Původně byl vojenskou osadou, ale ve 20. století se rozrostl. Před příchodem Evropanů byl Hamilton hustě osídlen Maory, což dokazují archeologické nálezy. Nachází se zde Muzeum umění a historie ve Waikato s rozsáhlou sbírkou novozélandského umění, artefaktů a předmětů spojených s historií Maorů z kmene Tainui. [60] [65] [67]

² Regatta Day – slavnost konající se nejbližší sobotu k 17. březnu, při které plují po řece nádherně vyzdobené válečné kánoe. [68]

Kawhia – místo, kde přistála kánoe předků Tainui, kteří během 14. století připlouvali na Nový Zéland ze vzdálené Hawaiki. Nachází se zde Maketu marae, vyřezávaný shromažďovací dům. Za plotem za marae se nachází dva kameny Hani a Puna, jež znázorňují pohřební místo kánoe Tainui. Hani značí příd' kánoe a Puna zád' kánoe. K návštěvě marae je potřeba svolení starších. Kawhia, marae Maketu a pohřební místo kánoe Tainui jsou pro lid Tainui posvátná místa. [60] [65] Kromě marae zde najdeme také Kawhia museum, kde je možné se poučit o maorské historii, kultuře a o životě prvních osadníků. [68]

Te Awamutu – rodiště prvního maorského krále. V Te Awamutu se nachází muzeum se sbírkou maorských pokladů (taonga). Řada stálých expozic je zaměřena na historii Te Awamutu a okolí. Další exponáty vyprávějí příběhy války o půdu ve Waikato nebo jsou zaměřeny na hudební velikány Tima a Neila Finnovi. Nachází se zde také Anglikánský kostel sv. Jana, který byl postavený roku 1854 ze dřeva matai a borovice. Jsou zde ke zhlédnutí památky vztahující se k válce o půdu ve Waikato. [60] [67]

Matamata – město známé chovem čistokrevných koní a upřednostňované díky filmové trilogii Pán Prstenů. Kromě Hobitína zde najdeme Firthovu věž, což je betonová věž plná maorských a průkopnických památek. [60] [68]

King Country – distrikt, který má jméno po maorském Královském hnutí. Král Tawhiao a jeho lidé odešli po porážce s britskými vojsky do tohoto regionu. Běloši mohli do tohoto distriktu vstoupit teprve roku 1884. Dodnes tu přetrvává silný maorský vliv, neboť Maorové jsou tu početnější než kdekoliv jinde. [60] [67]

5.4. Bay of Plenty a Rotorua

Historie tohoto regionu sahá do doby kolem roku 800 n. l., kdy se zde usadil polynéský osadník Toi. Hlavní kmenové skupiny v regionu jsou Ngati Awa v oblasti Whakatane, dále Whakatoeha z Opotiki, Ngaterangi z Taurangy a Te Arawa z Rotoruy. Kmeny z tohoto regionu se na konci 19. století zúčastnily války o půdu na obou stranách. Kmeny, které bojovaly proti vládním silám, pak trpěly konfiskacemi půdy. Následné právní problémy přetrvávají až do současnosti. V zátocě je silná maorská populace, tudíž pro zájemce, kteří se chtějí dozvědět co nejvíce o maorské kultuře, je to to pravé. [60] Město Rotorua patří k nejnavštěvovanějším místům na Severním ostrově. [67]

Tabulka 14 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Bay of Plenty [66]

Počet turistů v regionu Bay of Plenty 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	148 465	175 148	145 104	170 911	156 937	176 365	175 591	163 480
podíl v %	7%	8%	6%	8%	7%	8%	7%	7%

Turisticky nejzajímavější místa v regionu Bay of Plenty z hlediska maorské kultury:

Rotorua se nachází v největší termální oblasti v regionu Bay of Plenty. Rotorua je jedna z původních turistických destinací na Novém Zélandu, která vítá od roku 1800 návštěvníky z celého světa, tedy již více jak 200 let. Je hlavním turistickým cílem, a to jak díky své geotermální činnosti, tak díky předvádění tradiční maorské kultury, umění a řemesel. [72] Přestože se mnoha lidem bude zdát příliš komerční, pro zájemce o maorskou kulturu je to však příležitost, jak se s ní seznámit či se o ní dozvědět více. Mezi dvě hlavní aktivity patří koncerty a „hangi“. Setkáte se se sborovým zpěvem při vzájemném držení za ruce, zažijete maorské „hongi“ (kontakt dvou nosů). K dalším charakteristikám maorského koncertu patří tanec poi a haka. Koncerty Maorů a „hangi“ nabízí návštěvníkům také většina velkých hotelů. [60] [67] [68]

Dále Rotorua nabízí outdoorové aktivity jako Zorbing = kutálení z kopce ve velké nafukovací kouli a Shweeb jednokolejná závodní dráha, dobrodružné aktivity např. jízda na horském kole, rafting na divoké vodě, koupání v přírodních horkých bazénech.

Muzeum umění a historie v Rotorui – muzeum bylo postaveno roku 1908 jako lázeňská budova. Muzeum zde bylo otevřeno roku 1969 a umělecká galerie roku 1977. Nachází se zde expozice neobvyklé terapie, která se zde praktikovala. V muzejních sbírkách se nachází poklady (taonga) lidí kmene Arawa, včetně tradičních řemeslných výrobků, např. dřevorezeb, lněných tkanin a jadeitu. [60] [65] [67]

Tabulka 15 Počet zahraničních návštěvníků v Rotorua [66]

Počet turistů v Rotorua 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	650 550	574 626	562 554	510 869	511 679	518 387	502 599	521 318
podíl v %	30%	26%	25%	23%	22%	23%	21%	22%

Te Whakarewarewa – je největší a nejznámější termální přírodní rezervace a také významný maorský kulturní areál. Konají se zde koncerty (ve shromažďovacím domě) a prohlídka vesnice s průvodcem. Hlavní atrakcí jsou zde gejzíry. Nejznámější je gejzír

Pohutu. [60] V geotermální oblasti se dále nachází maorská vesnice, ve které dnes žije již jen pár starousedlíků. [65] [67]

Te Puia – horní část údolí Whakarewarewa. Nachází se zde škola maorských řemesel. Některé výrobky si lze prohlédnout u marae Rotowhio, ve kterém se též konají maorské koncerty a „hangi“. [60]

Ohinemutu – maorská vesnice ležící u jezera byla původně osadou kmene Ngati Whakaue a před příchodem Evropanů hlavní křižovatkou regionu. Dnes je Ohinemutu předměstím města Rotorua. Najdeme zde anglikánský kostel St. Faith's, který je vyzdobený maorskými řezbami, tukutuku (tkaným obložením), malovanými spirálami a barevnými okny. Další významnou maorskou památkou je shromažďovací dům Tama-te-kapua, [67] který byl postaven roku 1887 a je pojmenován po kapitánovi kánoe Arawa. Tento shromažďovací dům je pro lidi Arawa velmi posvátný a prohlídky jsou zde možné pouze s maorským průvodcem. [60] [68]

Whakatane – Muzeum Whakatane – regionální muzeum s expozicí artefaktů a fotografií o dávných maorských a evropských osadnících. Obzvláště zajímavé jsou poklady (taonga) místních maorských kmenů, které sledují jejich rodové linie až k Mataatua waka (starobylá kánoe). Mataatua – maorské marae bylo vybudováno roku 1875 a několikrát přemístováno až bylo zase postaveno na své původní místo. Konají se zde pro návštěvníky kulturní představení spojené s vyprávěním příběhů a „hangi“. [60] [65]

5.5. East Coast /Gisborne

Východní mys si uchoval zřetelný maorský vliv a přísného ducha komunity, přítomnost Maorů je zde zřejmě nejvýraznější. Na ulicích i v obchodech je zde běžně slyšet maorština a nachází se zde mnohem více „marae“ (shromažďovacích domů), než v kterékoliv jiné části Nového Zélandu. Hlavní kmen na pobřeží je Ngati Porou, ve vnitrozemí v regionu Urewera kmen Tuhoe a na jihu žije kmen Ngati Kahungunu. Tajemný region Urewera musí vidět každý, kdo se zajímá o maorské obyvatele Nového Zélandu. [60]

Tabulka 16 Počet zahraničních návštěvníků v regionu East Coast [66]

Počet turistů v regionu East Coast 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	51 045	45 348	53 689	48 441	51 261	48 619	33 949	48 703
podíl v %	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	2%

Turisticky nejzajímavější místa v regionu Gisborne z hlediska maorské kultury:

Whangara – maorská vesnička, kde se odehrává děj románu Pán velryb, který vaše srdce otevře místní maorské kultuře a mytologii. [60] [68]

Gisborne – nejvýchodnější město Nového Zélandu, „Tairawhiti“ v maorštině. Nachází se zde Tairawhiti muzeum a Shromažďovací dům Te Poho-o-Rawiri, který patří k největším marae na Novém Zélandě. Celý interiér je vyzdoben a obložen vyřezávanými ozdobnými panely (maihi). [68] Gisborne zaujímá významné místo v dějinách osídlování Nového Zélandu, neboť zde roku 1769 na území poprvé vstoupil kapitán James Cook. [65] [67] [68]

Napier - Muzeum Hawkes Bay – nachází se zde expozice týkající se zemětřesení, dinosaurů a výstava maorského umění a kultury s artefakty kmene Ngati Kahunguna. [60] [68]

5.6. Oblast Wellingtonu

Wellington je od roku 1865 hlavním městem Nového Zélandu, přestože zde žije pouhých 180 tis. obyvatel. Z přístavu je možné se lodí přepravit do Pictonu na Jižní ostrov. Hlavními kmeny byly Te Ati Awa a Ngati Toa. Nyní je město domovem Maorů z mnoha kmenů, kterým se občas říká kolektivně Ngati Poneke. [60] [68] [72]

Tabulka 17 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Wellington [66]

Počet turistů v regionu Wellington 2006 - 2013 (údaje ke konci června)								
rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet turistů	578 831	542 412	496 354	508 376	502 313	484 377	501 099	441 653
podíl v %	26%	24%	22%	23%	22%	21%	21%	18%

Turisticky nejzajímavější místa v regionu Wellington z hlediska maorské kultury:

Wellington – nachází se zde první národní a nejhezčí muzeum Nového Zélandu Te Papa se sbírkou mnoha artefaktů a expozic maorské kultury, jak tradiční tak moderní. Muzeum bylo otevřeno roku 1998 a má 6 pater. Velkou maorskou sbírku doplňuje vlastní marae. [65] Dále ve Wellingtonu najdeme Muzeum města Wellington a moře – nabízí zážitek z bohaté námořní historie Wellingtonu a ze společenských tradic od doby maorského osídlení. [67] Státní archiv – je zde vystaveno několik významných národních pokladů včetně originálu Smlouvy z Waitangi (základní novozélandský dokument). Národní

muzeum tetování – vystavuje tisíce ukázek uměleckého tetování včetně maorského moko (tetování obličeje). [60] [68]

Otaki – menší městečko ve kterém se výrazně projevuje historie i vliv Maorů. Nachází se zde 9 marae a maorská vysoká škola. Roku 1851 zde byl pod vedením náčelníka Te Rauparaha z kmene Ngati Toa postaven první maorský kostel, ve kterém byl původně Te Rauparaha pohřben. Kostel však roku 1995 vyhořel a o tři roky později započala výstavba jeho repliky. [60] [65]

5.7. Jižní ostrov

Nejvíce možností k setkání s maorskou kulturou na Jižním ostrově nabízí město Christchurch, největší město na Jižním ostrově, a od ostatních měst Nového Zélandu se liší především architekturou anglického rázu, kterou najdeme v tomto městě ve všech koutech. [72] Kromě anglické architektury zde turisté naleznou největší marae na Novém Zélandu, Nga Hau e Wha, jehož prohlídky bývají obvykle spojené s večerním koncertem. [60]

Maorské artefakty jsou ke zhlédnutí v několika muzeích Jižního ostrova, konkrétně v Canterburském muzeu v Christchurchi, v muzeu v Akaroe, v Okains (maorské a koloniální muzeum), v Dunedinu (muzeum Otago), v Invercargillu, v Hokitice a v Kaikouře. [60]

V regionu Nelson se lze setkat s maorskou kulturou návštěvou marae, která najdeme ve městě Nelson, dále v Motueka a v Golden Bay. V Motueka se nachází marae Te Awhina, které bylo založeno na staré opevněné vesnici (pa). V národním parku Abel Tasman jsou možné projížďky v maorských kánoích (waka). [60]

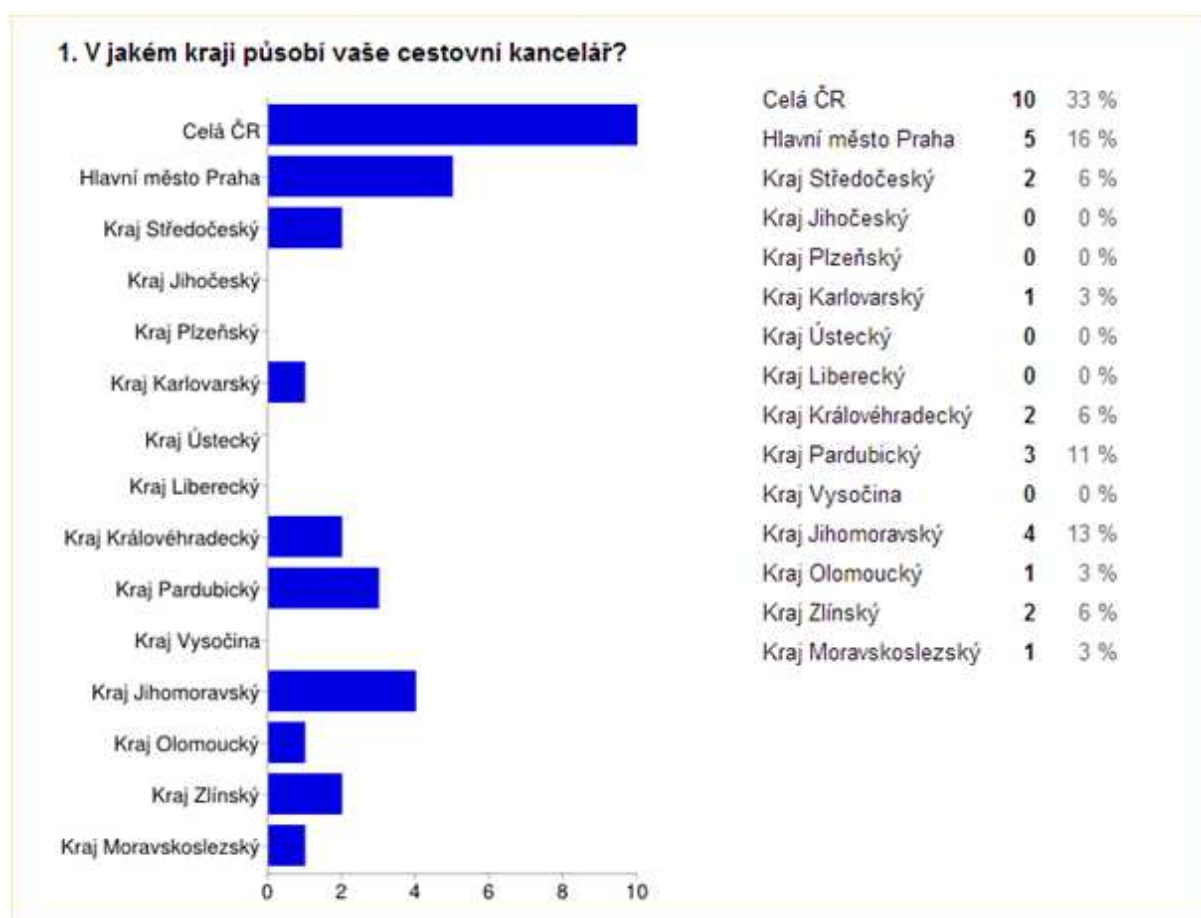
6. Dotazníkové šetření

V rámci dotazníkového šetření autorka sestavila tři elektronické dotazníky, které následně zaslala dostatečnému počtu respondentů. Dotazníky obsahovaly převážně uzavřené a polootevřené otázky. Dotazníkové šetření probíhalo v měsících říjen, listopad a prosinec roku 2013. První cílovou skupinu tvořily cestovní kanceláře v České republice, druhou cílovou skupinu tvořila informační centra na Novém Zélandu a třetí cílovou skupinu tvořili občané České republiky. Výsledky otázek jednotlivých dotazníků jsou rozčleněny do následujících tří podkapitol.

6.1. Nový Zéland a zájem turistů

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit zájem o maorskou kulturu, účast turistů na aktivitách provozovaných Maory a zmapovat nabídku zájezdů na Nový Zéland. Dotazníkové šetření proběhlo formou elektronického formuláře. V rámci tohoto dotazníkového průzkumu bylo osloveno celkem 140 cestovních kanceláří, z nichž však odpovědělo pouze 23. Návratnost dotazníků tak tvořila 17 %.

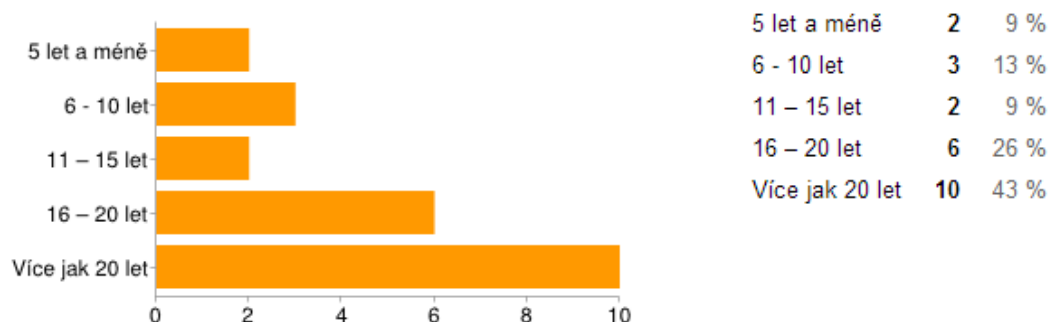
Graf 1 Kraj působnosti cestovních kanceláří

Třetina respondentů (celkem tedy 33 %) odpověděla, že jejich cestovní kancelář působí po celé České republice. Pravděpodobně se jedná o cestovní kanceláře, které mají pobočky ve více krajích České republiky. 16 % cestovních kanceláří působí v našem hlavním městě Praha, 13 % cestovních kanceláří působí v Jihomoravském kraji a 11 % v kraji Pardubickém.

Graf 2 Doba působnosti cestovních kanceláří na trhu

2. Jak dlouho působí vaše cestovní kancelář na trhu?

Téměř polovina dotazovaných cestovních kanceláří (celkem 43 %) působí na našem trhu 20 a více let. 26 % cestovních kanceláří působí na našem trhu 16 až 20 let a 13 % cestovních kanceláří působí na našem trhu 6 až 10 let. Dalších 9 % cestovních kanceláří působí na našem trhu 5 let a méně a posledních 9 % cestovních kanceláří působí na trhu 11 až 15 let.

Graf 3 Velikost cestovních kanceláří

Více než polovina dotazovaných cestovních kanceláří (celkem 65 %) se zařadila do kategorie malá, tedy do 5 zaměstnanců. Dalších 35 % dotazovaných cestovních kanceláří se zařadilo do kategorie střední cestovní kancelář, tedy od 6 do 50 zaměstnanců. Do kategorie velká cestovní kancelář, se nezařadila ani jedna z dotazovaných cestovních kanceláří.

Graf 4 Organizace zájezdů cestovními kanceláři na Nový Zéland

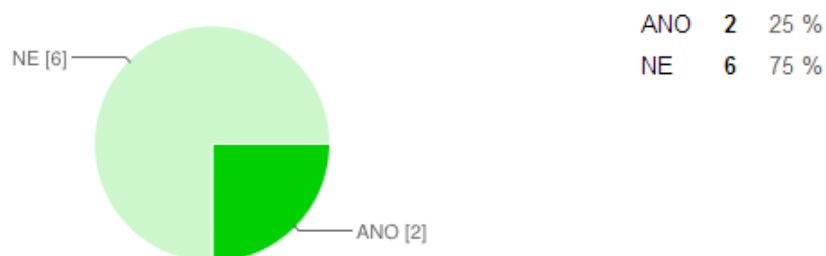

Více než polovina dotazovaných cestovních kanceláří (celkem tedy 65 %) neorganizuje zájezdy na Nový Zéland a 35 % dotazovaných cestovních kanceláří naopak zájezdy na Nový Zéland organizuje.

Další otázky dotazníkového šetření se týkají pouze cestovních kanceláří, které zájezdy na Nový Zéland organizují. Cestovní kanceláře, které zájezdy na Nový Zéland neorganizují, proto již na další otázky neodpovídaly a dotazník pro ně v této fázi končí.

Graf 5 Specializace cestovních kanceláří na destinaci Nového Zélandu

5. Specializuje se vaše cestovní kancelář na destinaci Nového Zélandu?

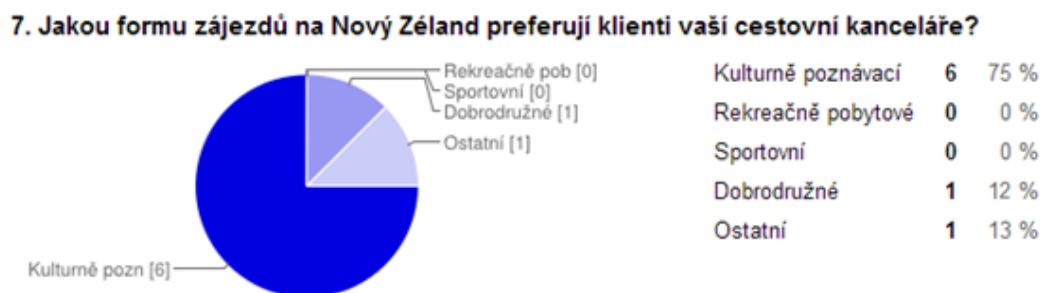
Čtvrtina dotazovaných cestovních kanceláří (celkem 25 %) se specializuje na destinaci Nového Zélandu, naopak tři čtvrtiny dotazovaných cestovních kanceláří (celkem 75 %) se na destinaci Nového Zélandu nespécializují.

Graf 6 Zájem o zájezdy na Nový Zéland

Větší část klientů cestovních kanceláří preferuje zájezdy dle nabídky cestovní kanceláře (75 %), tedy výběr zájezdu z katalogu. Naopak 25 % klientů cestovních kanceláří dává přednost zájezdům na vlastní přání.

Graf 7 Preferovaná forma zájezdů na Nový Zéland

Tři čtvrtiny klientů cestovních kanceláří (75 %) preferují kulturně - poznávací zájezdy na Nový Zéland. Tedy způsob aktivního poznávání atraktivních míst a oblastí cestovního ruchu či kulturních akcí apod. 12 % klientů cestovních kanceláří preferuje dobrodružné zájezdy na Nový Zéland. Naopak o sportovní a rekreačně pobytové zájezdy není ze strany klientů cestovních kanceláří zájem.

Graf 8 Délka pobytu zájezdů na Nový Zéland

Polovina klientů dotazovaných cestovních kanceláří (50 %) preferuje 3 - týdenní a více denní pobyt na Novém Zélandu. Dalších 38 % klientů cestovních kanceláří preferuje pobyt na 16 – 20 dní. Klienti tedy dávají přednost delší době pobytu na Novém Zélandu, pokud již tuto zemi navštíví. Důvodem může být velká vzdálenost, tudíž předpoklad, že tuto zemi již znovu nenavštíví a chtějí se zde zdržet delší dobu. 12 % klientů cestovních kanceláří volí 11 -ti až 15 -ti denní zájezd na Nový Zéland. O zájezd na 10 a méně dní není zájem.

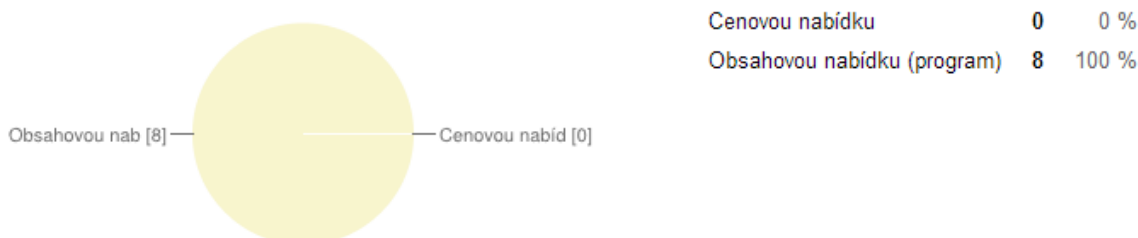
Graf 9 Vhodné roční období pro vycestování na Nový Zéland

Polovina klientů dotazovaných cestovních kanceláří (50 %) navštíví Nový Zéland v období od září do listopadu, kdy na Novém Zélandu panuje jaro. Hodně také klienti cestovních kanceláří navštěvují Nový Zéland v období novozélandského léta (38 %), tedy v prosinci až únoru. Naopak v období od června do srpna není o zájezdy na Nový Zéland zájem, pravděpodobně z toho důvodu, že na Novém Zélandu panuje zima a deštivé počasí.

Graf 10 Rozhodující kritérium pro výběr zájezdu na Nový Zéland

10. Co upřednostňují klienti vaší cestovní kanceláře při výběru zájezdu na Nový Zéland?

Klienti dotazovaných cestovních kanceláří dávají při výběru zájezdu na Nový Zéland jednoznačně přednost obsahové nabídce, tedy programu zájezdu před nabídkou cenovou.

Graf 11 Aktivity upřednostňované klienty CK při návštěvě Nového Zélandu

11. Co nejvíce zajímá klienty vaší cestovní kanceláře během pobytu na Novém Zélandu?

Všichni klienti dotazovaných cestovních kanceláří mají během pobytu na Novém Zélandu největší zájem o přírodní atraktivitu. Naopak o maorskou kulturu a outdoorové aktivity nemá největší zájem nikdo z klientů dotazovaných cestovních kanceláří.

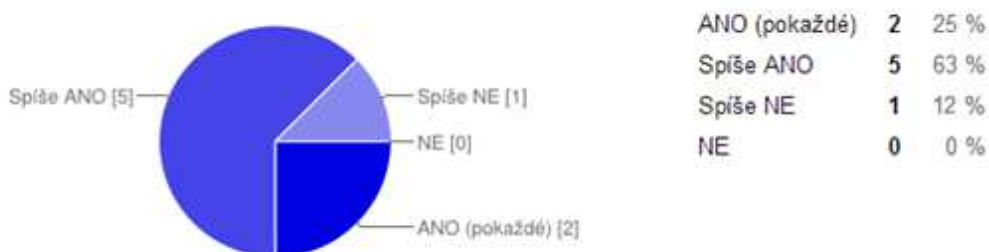
Graf 12 Zájem klientů cestovních kanceláří o maorské kulturní aktivity

Polovina klientů dotazovaných cestovních kanceláří (50 %) se během pobytu na Novém Zélandu pokaždé zúčastní alespoň jedné maorské kulturní aktivity a 37 % klientů cestovních kanceláří se spíše také zúčastní alespoň jedné maorské kulturní aktivity. 13% klientů dotazovaných cestovních kanceláří se spíše nezúčastní maorské kulturní aktivity.

Graf 13 Zájem klientů cestovních kanceláří o maorská kulturní vystoupení

13. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře maorských kulturních vystoupení?

Více než polovina klientů dotazovaných cestovních kanceláří (celkem 63 %) se během pobytu na Novém Zélandu spíše zúčastní maorského kulturního vystoupení, čtvrtina

klientů cestovních kanceláří (25 %) se pokaždé zúčastní maorského kulturního vystoupení a 12 % klientů cestovních kanceláří se spíše nezúčastní maorského kulturního vystoupení.

Graf 14 Návštěvnost muzeí, galerií a jiných kulturních zařízení

Tři čtvrtiny klientů dotazovaných cestovních kanceláří (74 %) během svého pobytu na Novém Zélandu spíše navštíví nějaké muzeum, galerii či jiné kulturní zařízení. 13 % klientů dotazovaných cestovních kanceláří během pobytu na Novém Zélandu pokaždé navštíví muzeum, galerii či jiné kulturní zařízení a dalších 13 % klientů cestovních kanceláří muzeum, galerii či jiné kulturní zařízení spíše nenavštíví.

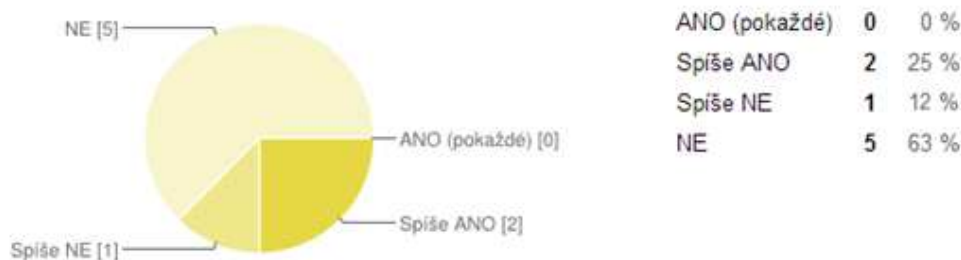
Graf 15 Návštěvnost „marae“ klienty cestovních kanceláří

Více než polovina klientů dotazovaných cestovních kanceláří (celkem 63 %) během svého pobytu spíše navštíví maorský shromažďovací dům neboli „marae“. 12 % klientů cestovních kanceláří pokaždé navštíví marae, dalších 12 % spíše nenavštíví marae a posledních 13 % klientů cestovních kanceláří nenavštíví během svého pobytu na Novém Zélandu „marae“.

Graf 16 Zájem klientů cestovních kanceláří o pěší turistiku s maorským průvodcem

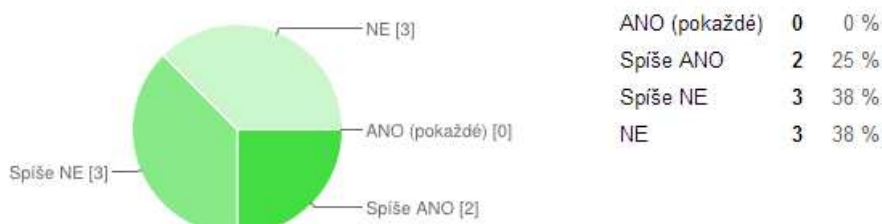
16. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře pěší turistiky s maorskými průvodci?

63 % klientů dotazovaných cestovních kanceláří se během pobytu na Novém Zélandu nezúčastňuje pěší turistiky s maorským průvodcem a 12 % klientů cestovních kanceláří se spíše nezúčastňuje. Naopak čtvrtina klientů dotazovaných cestovních kanceláří (25 %) se pěší turistiky s maorským průvodcem spíše zúčastňuje.

Graf 17 Zájem klientů cestovních kanceláří o projížďky v tradičních kánoích

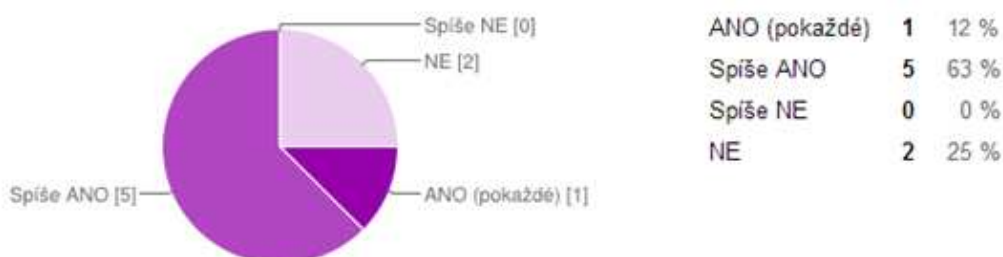
17. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře projížďek v tradičních kánoích?

Na otázku zda se klienti zúčastňují projížďek v tradičních kánoích, odpověděla většina cestovních kanceláří záporně, tedy jejich klienti se buď nezúčastňují (38 %), nebo se spíše nezúčastňují této aktivity (38 %). Čtvrtina dotazovaných cestovních kanceláří (25 %) odpověděla kladně, že se klienti spíše zúčastňují této maorské aktivity.

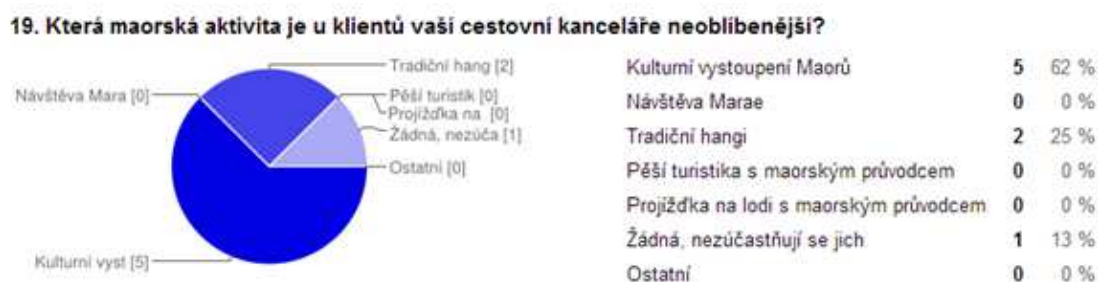
Graf 18 Zájem klientů cestovních kanceláří o tradiční „hangi“

18. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře tradičního "hangi"?

Na otázku, zda se klienti zúčastňují tradičního „hangi“, odpověděla většina dotazovaných cestovních kanceláří kladně. Klienti se buď pokaždé zúčastní (celkem 12 %), nebo se spíše zúčastní této maorské aktivity (celkem 63 %). Naopak čtvrtina dotazovaných cestovních kanceláří (25 %) odpověděla na tuto otázku záporně a jejich klienti se nezúčastňují této maorské aktivity.

Graf 19 Nejoblíbenější maorská aktivita u klientů cestovních kanceláří

Mezi klienty dotazovaných cestovních kanceláří je z maorských aktivit nejoblíbenější kulturní vystoupení Maorů (odpovědělo 62 % cestovních kanceláří), druhá nejoblíbenější maorská aktivita je tradiční „hangi“ (odpovědělo 25 % cestovních kanceláří). 13 % klientů dotazovaných cestovních kanceláří se nezúčastňuje žádných aktivit pořádaných Maory.

Graf 20 Návštěvnost oblasti Rotorua

63 % klientů dotazovaných cestovních kanceláří během svého pobytu na Novém Zélandu navštíví oblast Rotorua. Tato oblast je největším centrem maorské kultury. Na další otázku již neodpovídají cestovní kanceláře, které na tuto otázku odpověděli záporně, tedy že jejich klienti oblast Rotorua nenavštíví.

Graf 21 Nejoblíbenější aktivita v oblasti Rotorua

21. Co nejvíce láká klienty vaší cestovní kanceláře při návštěvě oblasti Rotorua?

Tato otázka se týká pouze těch cestovních kanceláří, jejichž klienti během návštěvy Nového Zélandu navštíví oblast Rotorua. Téměř všechny klienty dotazovaných cestovních kanceláří (88 %) nejvíce láká v oblasti Rotorua prohlídka geotermálních oblastí. 12 % dotazovaných cestovních kanceláří zvolilo možnost ostatní. Může se tedy jednat například o adrenalinové sporty, které jsou v této lokalitě též velmi žádané. To je však pouze domněnka.

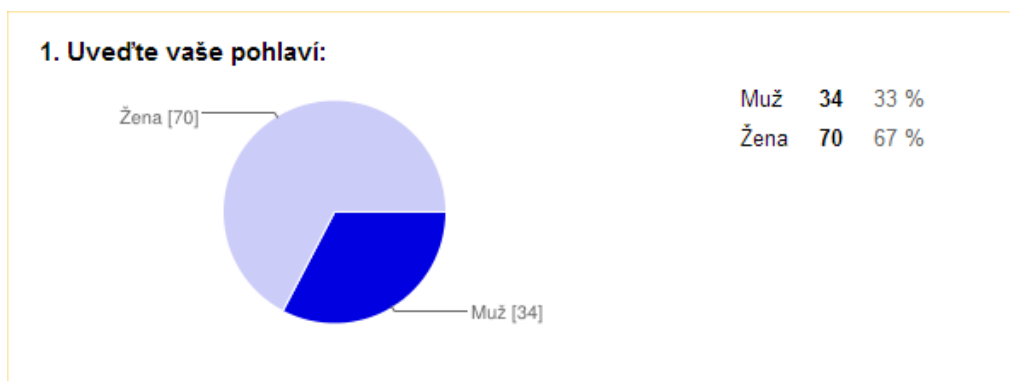
6.2. Informační centra Nového Zélandu

Druhou cílovou skupinu tvořila informační centra na Novém Zélandu. Cílem tohoto dotazníku bylo zjistit zájem o maorskou kulturu ze strany turistů a nabídku maorských aktivit v jednotlivých regionech Nového Zélandu. Dotazník byl rozeslán prostřednictvím elektronické pošty do 80 informačních center Nového Zélandu. Bohužel informační centra nebyla nikterak vstřícná a nepodařilo se přes veškerou snahu sehnat odpověď ani od jednoho respondenta.

6.3. Znáte Nový Zéland?

Cílem dotazníkového šetření u této skupiny bylo získat informace ohledně jejich povědomí o maorské kultuře a Novém Zélandu a jejich zájem o maorskou kulturu, ať již tuto zemi navštívili či nikoliv. Autorka oslovila studenty fakulty informatiky na Univerzitě v Hradci Králové, dále okruh svých přátel a známých. Bylo tak získáno 104 odpovědí, tedy dostatečné množství.

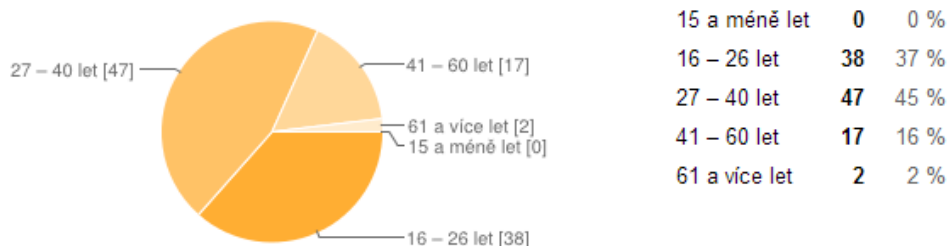
Graf 22 Pohlaví respondentů

Na dotazník odpovídaly z větší části ženy (celkem 67 %), muži tvořili jednu třetinu (celkem 33 %).

Graf 23 Věková kategorie respondentů

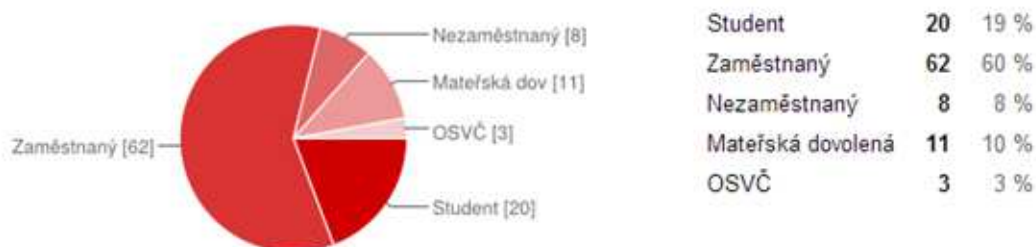
2. Do jaké věkové kategorie patříte?

Skupinu oslovených respondentů tvořili nejvíce lidé ve věku 27 až 40 let (45 % respondentů), druhou skupinu tvořili respondenti ve věku 16 až 26 let. Naopak ve věkové kategorii 15 a méně let nebyl žádný z respondentů a do kategorie 61 a více let se zařadili pouze 2 respondenti.

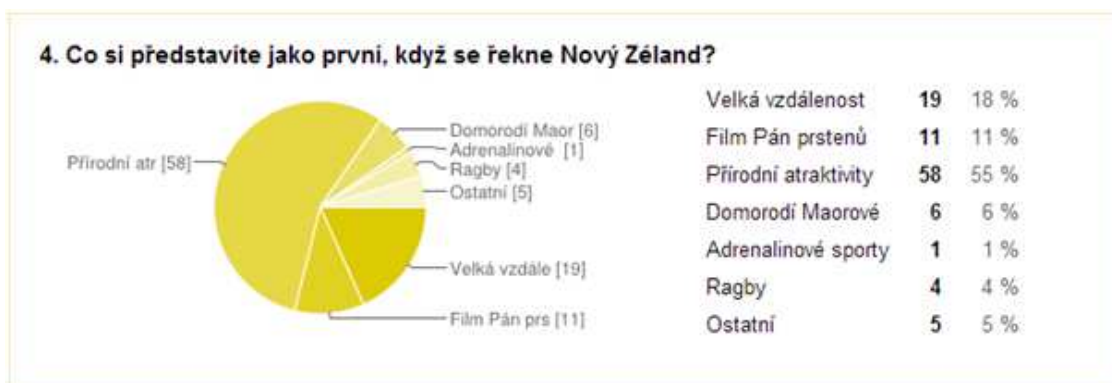
Graf 24 Stav respondentů

3. Jaký je váš současný stav?

Více než polovina respondentů je zaměstnaných (celkem 60 %), další téměř pětina respondentů studuje (celkem 19 %) a 10 % respondentů je na mateřské dovolené. Nezaměstnaných je 8 % respondentů a OSVČ pouze 3 %.

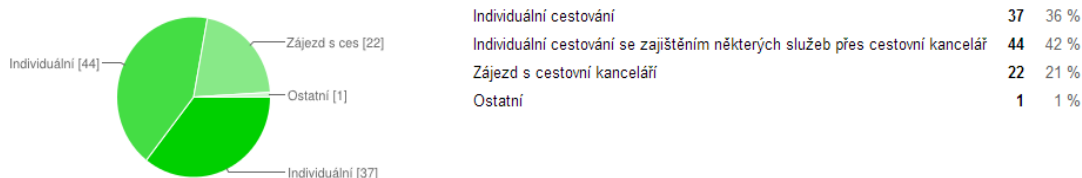
Graf 25 Co pro respondenty představuje Nový Zéland

Více než polovině respondentů (55 %) se při vyslovení Nového Zélandu vybaví přírodní atraktivita, další pětina dotazovaných příliš velká vzdálenost (18 %) a 11 % respondentů si vzpomene na film Pán prstenů, který byl natočen právě na Novém Zélandu.

Graf 26 Cestování na Nový Zéland

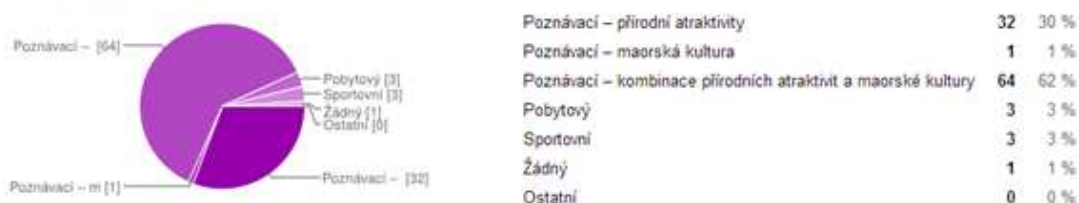
5. Jaký zájezd na Nový Zéland preferujete?

Necelá polovina respondentů (42 %) dává přednost individuálnímu cestování se zajištěním některých služeb přes cestovní kancelář. Individuální cestování by vyhovovalo 36 % dotazovaných a pětina respondentů (21 %) preferuje zájezd na Nový Zéland s cestovní kancelář.

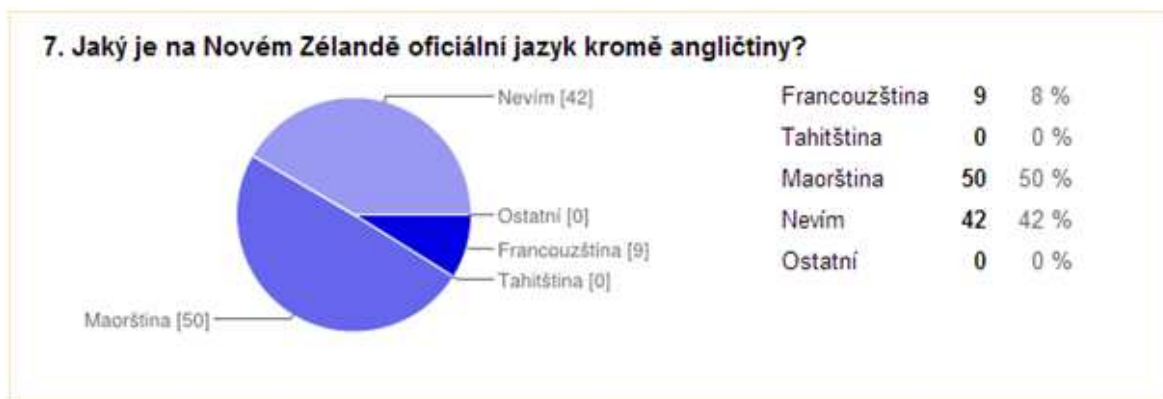
Graf 27 Respondenty preferovaná forma zájezdů na Nový Zéland

6. Jakou formu zájezdu na Nový Zéland preferujete?

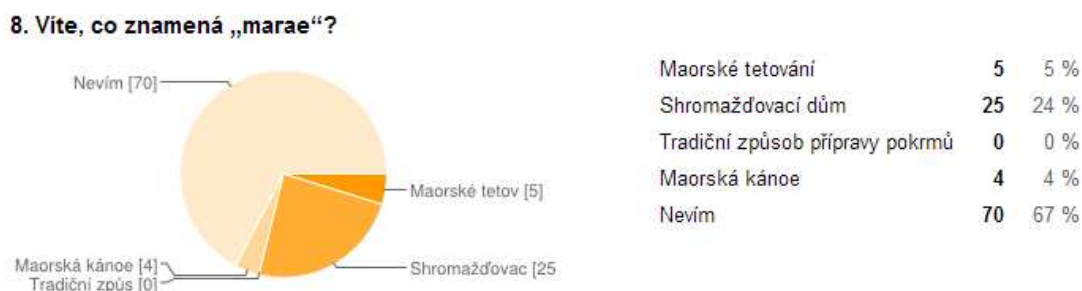
Více než polovina respondentů (62 %) preferuje zájezd s poznáváním přírodních atraktivit i maorské kultury, třetina dotazovaných (30 %) preferuje pouze poznávání přírodních atraktivit. Naopak zájem o zájezd jen za poznáním maorské kultury je zcela zanedbatelný a tvoří pouze 1%.

Graf 28 Povědomí respondentů o oficiálním jazyku Nového Zélandu

Polovina dotazovaných (50 %) odpověděla správně, že dalším oficiálním jazykem je na Novém Zélandu kromě angličtiny též maorština. Necelá polovina dotazovaných (42 %) odpověď na tuto otázku neznala. 8 % respondentů se mylně domnívalo, že dalším oficiálním jazykem Nového Zélandu je francouzština. Převaha těch, co znali další oficiální jazyk na Novém Zélandu, není oproti těm, co nevěděli nikterak vysoká.

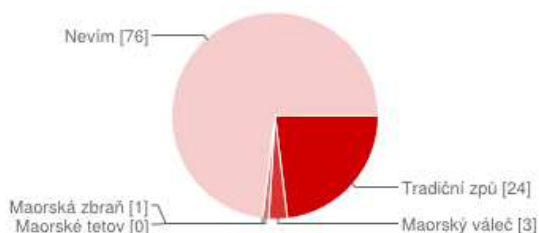
Graf 29 Povědomí respondentů o významu slova „marae“

67 % respondentů neznalo význam slova „marae“. 24 % respondentů odpovědělo na tuto otázku správně, a dalších 9 % odpovědělo špatně. Zřejmě odpověď na tuto otázku respondenti neznali a pouze typovali. Celkově tak pouze jedna čtvrtina respondentů znala význam slova „marae“.

Graf 30 Povědomí respondentů o významu slova „hangi“

9. Víte, co znamená „hangi“?

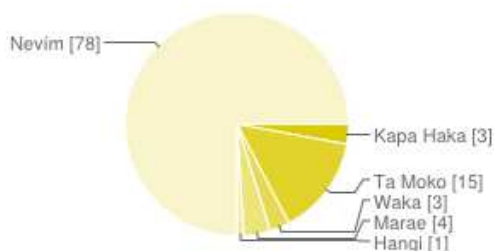

Tradiční způsob přípravy pokrmů	24	23 %
Maorský válečný tanec	3	3 %
Maorská zbraň	1	1 %
Maorské tetování	0	0 %
Nevím	76	73 %

73 % respondentů nemělo povědomí o významu slova „hangi“, téměř čtvrtina respondentů (konkrétně 23 %) odpověděla správně, že se jedná o tradiční způsob přípravy pokrmů. Další 4 % respondentů zvolili nesprávnou odpověď. Zřejmě odpověď na tuto otázku neznali a jednalo se opět o typování.

Graf 31 Povědomí respondentů o maorském tetování

10. Znáte nejčastější název pro maorské tetování?

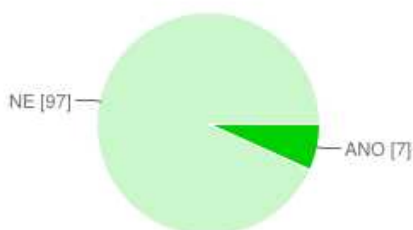

Kapa Haka	3	3 %
Ta Moko	15	14 %
Waka	3	3 %
Marae	4	4 %
Hangi	1	1 %
Nevím	78	75 %

Tři čtvrtiny respondentů (75 %) neznaly název pro maorské tetování, naopak 14 % respondentů odpovědělo správně. Dalších 11 % respondentů odpovědělo na tuto otázku špatně.

Graf 32 Návštěvnost Nového Zélandu respondenty

11. Navštívil/a jste někdy Nový Zéland?

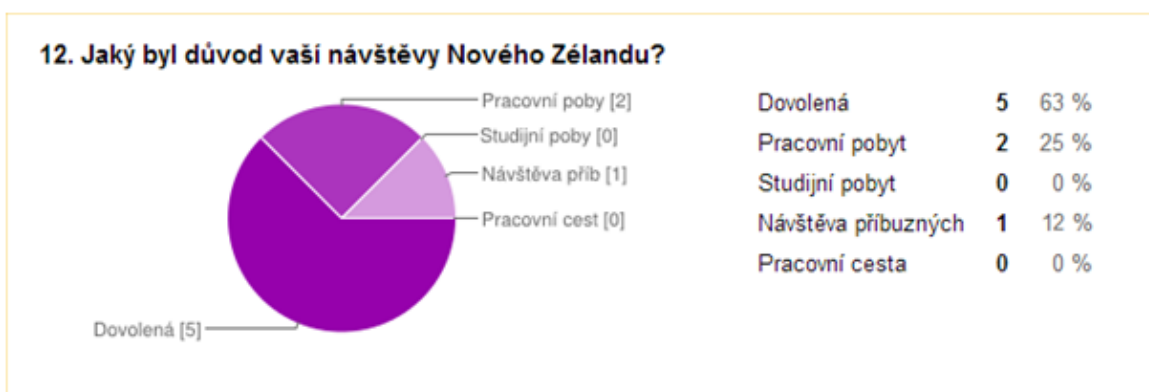

ANO	7	7 %
NE	97	93 %

Nový Zéland navštívilo pouze 7 % respondentů a naopak 93 % respondentů Nový Zéland doposud nenavštívilo.

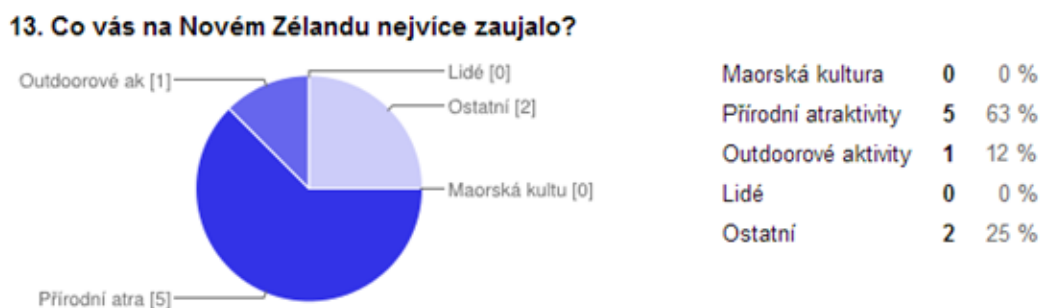
Další otázky dotazníkového šetření jsou rozděleny podle toho, zda respondenti Nový Zéland již navštívili či nikoli. Některé otázky se tak týkají pouze respondentů, kteří již Nový Zéland navštívili a některé se zase týkají respondentů, kteří Nový Zéland doposud nenavštívili.

Graf 33 Důvod návštěvy Nového Zélandu

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří Nový Zéland již navštívili. Více než polovina respondentů (63 %) navštívila Nový Zéland za účelem dovolené, a další čtvrtina (25 %) z důvodu pracovního pobytu. 12 % respondentů přicestovalo na Nový Zéland navštívit příbuzné.

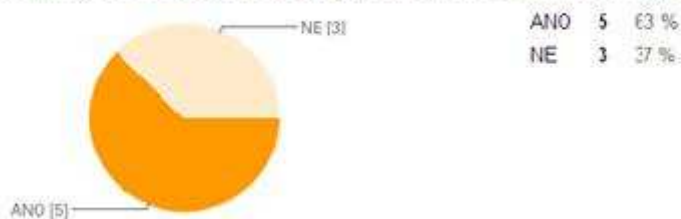
Graf 34 Pro respondenty nejzajímavější aktivita na Novém Zélandu

Tato otázka se opět týká pouze respondentů, kteří již Nový Zéland navštívili. 63 % respondentů nejvíce zaujaly na Nového Zélandu přírodní atraktivita, 12 % respondentů outdoorové aktivity a 25% respondentů zvolilo variantu ostatní. Žádného z respondentů během návštěvy Nového Zélandu nezaujala nejvíce maorská kultura.

Graf 35 Zájem respondentů o maorské kulturní aktivity

14. Zúčastnil/a jste se během svého pobytu na Novém Zélandu alespoň jedné maorské kulturní aktivity?

Tato otázka je pouze pro respondenty, kteří Nový Zéland navštívili. 63 % respondentů se během svého pobytu na Novém Zélandu zúčastnilo alespoň jedné maorské kulturní aktivity. 37 % respondentů se naopak během pobytu na Novém Zélandu maorské aktivity nezúčastnilo.

Tabulka 18 Účast respondentů na maorských kulturních aktivitách

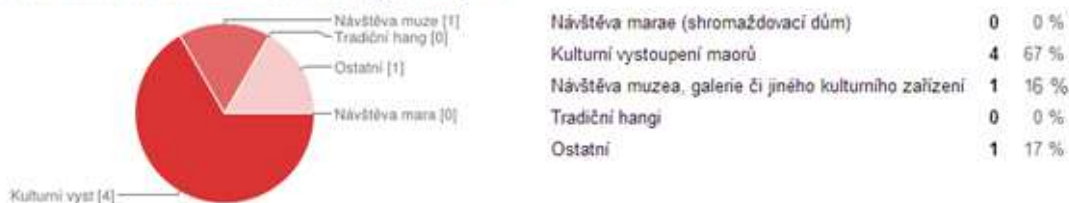
15. Uved'te jaké maorské kulturní aktivity (aktivit) jste se zúčastnil/a:

kulturní vystoupení Maorů návštěva muzea Příprava jídla Kulturní program - zpěv, tanec (Wharewarewa village) Několik rozhovorů s kamarádem Maorem nebyla jsem tam! Večer maorských tanců.
 kulturní vystoupení Maorů návštěva muzeí kulturní vystoupení maorů

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří Nový Zéland navštívili, a během svého pobytu se zúčastnili alespoň jedné maorské kulturní aktivity. Všichni respondenti se zúčastnili kulturního vystoupení Maorů, někteří pak „hangi“ či navštívili muzeum.

Graf 36 Pro respondenty nejzajímavější maorská kulturní aktivita

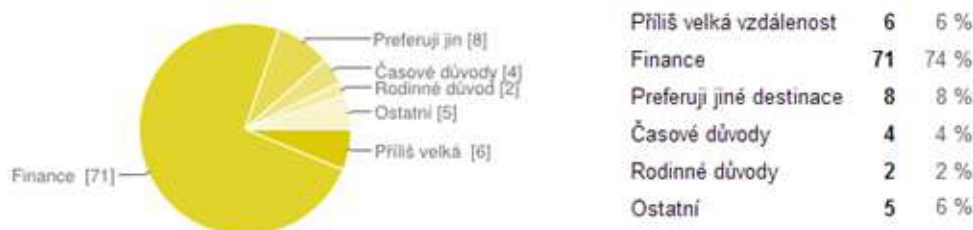
16. Jaká maorská kulturní aktivita vás nejvíce zaujala?

Na tuto otázku odpovídají pouze respondenti, kteří Nový Zéland navštívili, a během svého pobytu se zúčastnili alespoň jedné maorské kulturní aktivity. 67 % respondentů nejvíce zaujalo kulturní vystoupení Maorů a 16 % respondentů nejvíce zaujala návštěva muzea, galerie, či jiného kulturního zařízení.

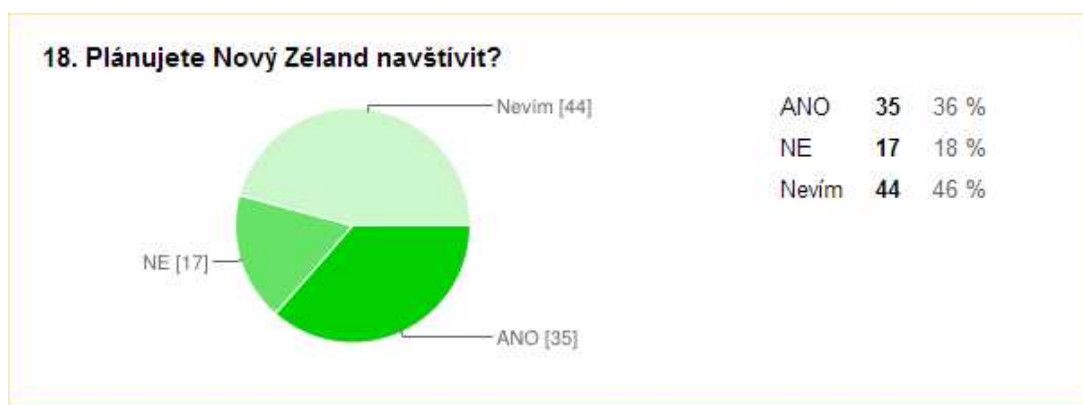
Graf 37 Z jakého důvodu dosud respondenti Nový Zéland nenavštívili

17. Uveďte, proč jste doposud Nový Zéland nenavštívili/a?

Tato otázka se týká pouze respondentů, kteří Nový Zéland doposud nenavštívili. Tři čtvrtiny respondentů (konkrétně 74 %) dosud nenavštívili Nový Zéland z finančních důvodů. 8 % respondentů preferuje jinou destinaci, 6 % respondentů doposud nenavštívilo Nový Zéland z důvodu příliš velké vzdálenosti této země.

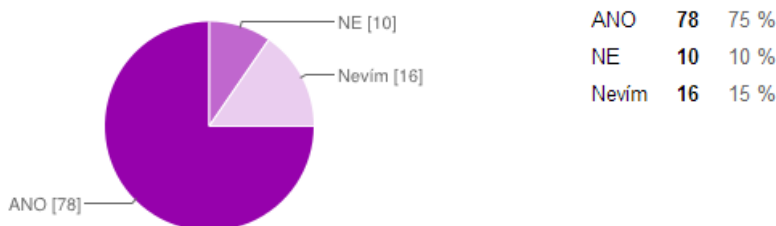
Graf 38 Plán návštěvy Nového Zélandu

Téměř polovina respondentů (46 %) nevěděla, zda Nový Zéland někdy navštíví či nikoli. Může se jednat právě o finanční důvody, kdy zatím respondenti nevidí do budoucna a tak ještě neví, zda někdy Nový Zéland navštíví či nenavštíví. 36 % respondentů plánuje někdy v budoucnu Nový Zéland navštívit a naopak 18 % respondentů neplánuje navštívit tuto zemi.

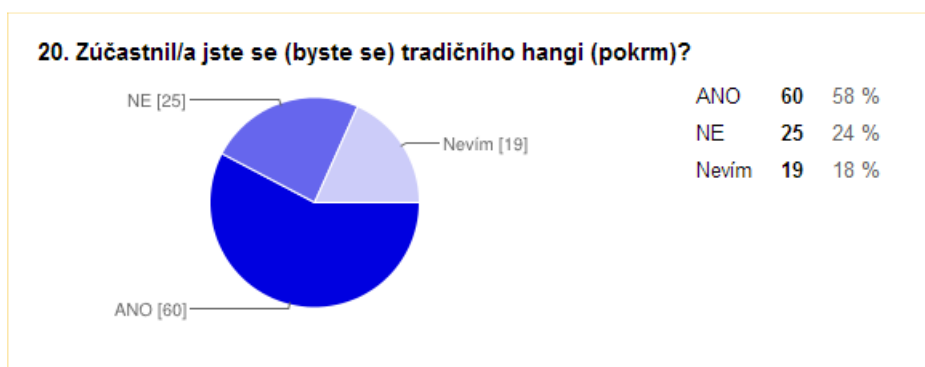
Graf 39 Zájem respondentů o kulturní vystoupení Maorů

19. Zúčastnil/a jste se (byste se) kulturního vystoupení Maorů?

Tato otázka je pro všechny respondenty. Tři čtvrtiny respondentů (75 %) odpověděli, že se buď zúčastnili, nebo by se během pobytu na Novém Zélandu zúčastnili kulturního vystoupení Maorů. 10 % respondentů se naopak nezúčastnilo nebo by se nezúčastnilo kulturního vystoupení Maorů.

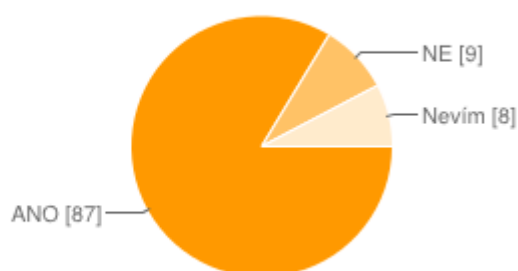
Graf 40 Zájem respondentů o „hangi“

Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti a více než polovina (58 %) se buď již zúčastnila, nebo by se během pobytu na Novém Zélandu zúčastnila podávání tradičního pokrmu „hangi“. Naopak čtvrtina respondentů (24 %) by tuto maorskou aktivitu vynechala a nezúčastnila se jí.

Graf 41 Zájem respondentů o muzea a galerie

21. Navštívil/a jste (byste) galerii či muzeum?

ANO	87	84 %
NE	9	8 %
Nevím	8	8 %

Na tuto otázku odpovídali všichni respondenti a většina se shodla (84 %), že během pobytu na Novém Zélandu navštívila, nebo by navštívila galerii či muzeum. Naopak 8 % respondentů nemá zájem o návštěvu muzea či galerie.

6.4. Návrh trasy zájezdu na Nový Zéland

Některé cestovní kanceláře organizují zájezdy na Nový Zéland v kombinaci s návštěvou Austrálie. Samotnému Novému Zélandu je pak věnováno 10, někdy i méně dní, což je značně nedostačující. Optimální délka zájezdu na Nový Zéland je podle autorky bakalářské práce tři týdny. Trasa zájezdu je navržena s ohledem na výsledky dotazníkových šetření, ze kterých vyplynulo, že většina respondentů preferuje poznávací zájezd zaměřený spíše na přírodní krásy této země. Pokud však již Nový Zéland respondenti navštíví či navštívili, zúčastní se též nějaké maorské kulturní aktivity. Největší zájem je o návštěvu kulturního vystoupení Maorů, muzea či marae. Přestože se tedy bakalářská práce zabývá maorskou kulturou, trasa zájezdu je ve výsledku více zaměřena na poznávání přírodních atraktivit této země.

Navrhovaná trasa zájezdu na Nový Zéland

1. den – 2. den: LET VÍDEŇ - AUCKLAND: Odlet z vídeňského letiště v 13.30 h do Aucklandu s jedním přestupem v Taipei a mezipřistáním v Bangkoku. Cesta trvá cca 25h + čekání na přestupu.
3. den: PŘÍLET DO AUCKLANDU v 13.05 h místního času, odjezd do hotelu na ubytování a odpočinek po cestě, základní seznámení s městem, večere, nocleh.

4. den: AUCKLAND – Výlet na Mt. Eden, nejvyšší bod Aucklandu, odkud je nádherný výhled na město a do kráteru bývalé sopky. Návštěva Sky City Tower (nejvyšší budova jižní polokoule), podmořského akvária Kelly Tarlton's Antarctic Encounter and Uderwater World s expozicí tučňáků, žraloků, rejnoků a dalších mořských živočichů, návštěva Auclandského muzea. V odpoledních hodinách odjezd z Aucklandu do Whangarei, individuální volno, večere, nocleh.

5. den: MYS REINGA – celodenní výlet na Mys Reinga, kam nás přivede 90 mil pláže (ve skutečnosti 102 km), se zastávkou ve Waitangi. Za zhlédnutí zde stojí Dům smlouvy, marae a maorská válečná kánoe. Cestou zpět do Aucklandu zastávka ve Waipoua Kauri Forest. Procházka pralesem s největšími a nejstaršími stromy kauri, dosahující výšky 51 m a stářím kolem 1500 let. Ve večerních hodinách příjezd do Aucklandu, večere, nocleh.

6. den: HAMILTON – MATAMATA – WAITOMO CAVES – po snídani odjezd z Aucklandu do Hamiltonu, prohlídka zahrad, návštěva vesnice Hobitů známá z filmové trilogie Pán prstenů v Matamata. Poté přejezd do jeskyní Waitomo Caves, kde lze spatřit světélkující červy. Přejezd do Rotorua, večere, nocleh.

7. den: ROTORUA – prohlídka města, návštěva přírodního parku Rainbow springs, kde je možné zhlédnout ohrožené druhy například kiwi či ještěrku tuatara a návštěva Kiwi encounter, což je středisko bující o záchranu kiwi, neboť ve volné přírodě jeho výskyt rapidně klesá. Poté individuální volno, možné například k využití návštěvy polynéských lázní. Odpoledne návštěva geotermální rezervace Whakarewarewa, kde se nachází největší gejzír jižní polokoule, gejzír Pohutu. Večerní návštěva maorského představení v Te Puia, ochutnávka „hangi“ (jídlo připravované na rozpálených kamenech v přírodní peci), nocleh.

8. den: WAI – O – TAPU – prohlídka termální oblasti Wai-o-tapu a koupel v přírodním termálním koupališti. V areálu se nachází množství jezírek vulkanického původu, gejzíry (k neznámějším patří Lady Knox) a bahenní jezírka. Dominantou areálu je Champagne pool, nádherně zbarvené jezero. Prohlídka vodopádů Huka falls, nacházejících se na řece Waikato, prohlídka města Taupo, které leží na břehu největšího novozélandského jezera Taupo, večere, nocleh.

9. den: NÁRODNÍ PARK TONGARIRO - TONGARIRO CROSSING – celodenní pěší túra v nejstarším národním parku na Novém Zélandě, který je součástí světového kulturního i přírodního dědictví UNESCO. Lávová pole, smaragdová jezírka, křišťálově čistá voda se střídají se zasněženými vrcholky hor. V parku se nacházejí tři vulkány Tongariro, Ngaruahoe a Ruapehu. Tongariro Crossing je nejkrásnější túra Nového Zélandu, která je dlouhá 18 km, večere, nocleh.

10. den: NAPIER – dopoledne přejezd do města Napier, prohlídka města, kde najdeme prvky ve stylu Art Deco. Následuje individuální volno, večere, nocleh.

11. den: WELLINGTON – dopoledne přejezd do hlavního města Nového Zélandu, prohlídka města (parlament, botanická zahrada), výlet lanovkou nad město, návštěva muzea Te Papa, večere, nocleh.

12. den PICTON – NELSON - trajektem přes Cookův průliv na Jižní ostrov do městečka Picton (plavba cca 3,5h) a dále podél pobřeží do města Nelson, zbytek dne volno, večere, nocleh.

13. den: NÁRODNÍ PARK ABEL TASMAN – celodenní pobyt v nejmenším NP Nového Zélandu Abel Tasman, procházka deštným pralesem, lodní výlet, koupání na nejkrásnějších plážích, vodopády ve Wainui, možnost projížďky v maorských kánoích, večere, nocleh.

14. den: NÁRODNÍ PARK PAPAROA – přejezd k návštěvě lívancových skal Punakaiki, které mají tvar na sebe naskládaných palačinek, cestou zastávka u Cap Foulwind (tulení kolonie a krásný výhled na moře), přejezd do Franz Josef, večere, nocleh.

15. den: LEDOVCE FRANZ JOSEF GLACIER A FOX GLACIER – celodenní výlet k ledovcům Franz Josef a Fox Glacier, možnost letu vrtulníkem nad ledovcem a nejvyšší horou Nového Zélandu Mt. Cook, večere, nocleh.

16. den: QUEENSTOWN – dopoledne přejezd z Franz Josef přes národní park Mount Aspiring kolem horských lesů a jezer Wanaka a Hawea do Queenstownu. Odpoledne prohlídka města a individuální volno pro adrenalinové sporty – možnost bungee jumping, projížďky tryskovou lodí (jetboat), sky diving (pád z letadla volným pádem, než se otevře padák), rafting, canyoning (zdolávání kaňonů, horských potoků, říček

a soutěsek ve směru jejich toku za použití různých outdoorových technik např. slaňování). Další možností je kromě adrenalinových sportů plavba po jezeře Wakatipu nebo výlety kolem jezera, výlet na vyhlídkovou horu lanovkou, večere, nocleh.

17. den GLENORCHY - TE ANAU – celodenní výlet do oblasti Glenorchy, kde se natáčela trilogie Pán Prstenů. Navečer přejezd horskou krajinou do Te Anau, večere, nocleh.

18. den MILFORD SOUND – celodenní výlet do národního parku Fiorland s možností plavby lodí kolem skal a vodopádů až na otevřené moře.

19. den DUNEDIN – dopoledne přejezd z Te Anau do Dunedinu, odpoledne prohlídka města, známého jako druhý Edinburgh, večere, nocleh.

20. den: CHRISTCHURCH – prohlídka anglické architektury ve městě, botanická zahrada, katedrála v neogotickém stylu, návštěva Antarctic Centre – muzeum a mezinárodní centrum pro výzkum Antarktidy, největšího „marae“ na Novém Zélandu a Canterburského muzea.

21. den: KAIKOURA – celodenní výlet do města Kaikoura, pozorování skalních útvarů, procházky mezi koloniemi tuleňů, možnost plavání s delfíny či lodního výletu na pozorování velryb. Návrat zpět do Christchurch, večere, nocleh.

22. den: CHRISTCHURCH – VÍDEŇ - ráno přeprava na letiště v Christchurchi a v 11 h odlet z Nového Zélandu do Vídně.

23. den: NÁVRAT DO ČR – v odpoledních hodinách přílet do Vídně a přejezd do ČR. Návrat ve večerních hodinách.

7. Shrnutí výsledků a závěr práce

Kultura, zvyky, tradice či způsob života Maorů láká domácí i zahraniční turisty k návštěvě kulturně – historických památek, což přispívá ke zvýšení cestovního ruchu. Kultura je tedy důležitou součástí cestovního ruchu, neboť cestovní ruch má pozitivní vliv na zachování původních tradic a kultur, dále zvyšuje atraktivitu dané lokality a může také přispět k zachování kulturního dědictví. Na druhou stranu má však také neblahé dopady na kulturní identitu či kulturní památky, které turisté poškozují.

S příchodem Evropanů na Nový Zéland se rozšířily jiné druhy dopravy, nové technologie, stavěly se silnice a využívala se koňská síla. Evropané však také přivezli do života Maorů nemoci, prostituci a zbraně. [17] Díky tomu všemu se počet Maorů během krátké doby snížil až o 25 %. Dnes jsou Maorové příliš ovlivnění euro – americkou civilizací, mluví anglicky, nosí evropské šaty, chodí do kina a na diskotéky. [28] Maorská kultura je využívána jako turistická atrakce pro návštěvníky Nového Zélandu.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že některé cestovní kanceláře, je jich však méně, organizují zájezdy na Nový Zéland a některé se dokonce specializují přímo na destinaci Nového Zélandu. Obvykle jsou zájezdy na Nový Zéland organizovány na 21 a více dní, někdy na méně dní, ale obvykle alespoň na 16 dní a více, v době od září do listopadu, kdy na Novém Zélandu panuje jaro. Klienti cestovních kanceláří si vybírají zájezd převážně z nabídky katalogu cestovní kanceláře a preferují kulturně poznávací formu zájezdu na Nový Zéland. Nejvíce tedy návštěvníky lákají přírodní krásy této země. Pokud však již Nový Zéland klienti cestovních kanceláří navštíví, zúčastňují se alespoň nějakých maorských kulturních aktivit. Nejoblíbenější maorskou kulturní aktivitou je kulturní vystoupení Maorů a tradiční pokrm „hangi“, naopak pěší turistika s maorským průvodcem či projížďky v tradičních kánoích nejsou pro návštěvníky příliš atraktivní.

Z výzkumu prováděného v rámci informačních center Nového Zélandu se bohužel nepodařilo získat vůbec žádná data, jelikož informační centra nebyla v tomto směru příliš vstřícná a odmítla se na něčem takovém podílet z časových důvodů.

Z výzkumu, probíhajícího v rámci studentů Univerzity Hradec Králové a okruhu přátel a známých autorky bakalářské práce, vyplynulo, že 93% respondentů Nový Zéland doposud nenavštívilo, především z finančních důvodů a 17% jich ani neplánuje Nový Zéland navštívit. Pokud respondenti Nový Zéland navštívili, bylo to za účelem dovolené či pracovního pobytu a nejvíce je zaujaly přírodní atraktivity. Z těch co Nový Zéland

navštívili, se 63% zúčastnilo maorské kulturní aktivity. Jednalo se převážně o kulturní vystoupení Maorů, návštěvu muzea či tradiční maorský pokrm „hangi“, přičemž nejvíce je zaujalo kulturní vystoupení Maorů. Při vyslovení Nový Zéland se respondentům vybaví přírodní atraktivita, příliš velká vzdálenost či film Pán Prstenů, který zde byl natočený. Respondenti dávají přednost individuálnímu cestování se zajištěním některých služeb přes cestovní kancelář a preferují poznávací formu zájezdu, přičemž by rádi zkombinovali poznávání přírodních atraktivit a maorské kultury. Otázky typu, víte, co znamená „hangi“?, víte, co znamená „marae“?, měly za úkol zjistit povědomí respondentů o maorské kultuře. Z dotazníku vyplynulo, že respondenti toho z této oblasti příliš nevědí, neboť pouze 24 % respondentů znalo význam slova „hangi“ či „marae“. Naopak celá polovina respondentů věděla, že dalším oficiálním jazykem Nového Zélandu je kromě angličtiny také maorština. Respondenti, kteří odpovídali na dotazník, byli nejčastěji ve věku od 27 do 40 let, případně se zařadili do věkové kategorie 16 až 26 let. Jednalo se většinou o zaměstnané či studenty.

Bakalářská práce vycházela z předpokladu, že ne každý návštěvník Nového Zélandu musí mít zájem o maorskou kulturu a ne každý se chce zúčastnit aktivit pořádaných Maory. Cílem práce bylo představit tradiční maorskou kulturu, zdůraznit vzájemný vztah cestovního ruchu a kultury, seznámit s vlivy západní civilizace na Maory a zjistit, zda jejich kultura ovlivňuje cestovní ruch na Novém Zélandu. Vyhodnocením všech dotazníků dohromady bylo zjištěno, že návštěvníci mají především zájem o přírodní atraktivita Nového Zélandu, pokud však již tuto zemi navštíví, velká část z nich se zúčastní i nějaké maorské kulturní aktivity buď ve formě návštěvy muzea či galerie, nebo účasti na maorském kulturním představení či „hangi“. Žádný z respondentů neuvedl, že by Nový Zéland navštívil výhradně kvůli maorské kultuře. Pokud by se tedy Maorové a především jejich kultura na Novém Zélandu nevyskytovali, dá se předpokládat, že by sem jezdil stejný počet turistů jako doposud.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] SINCLAIR, Keith. Dějiny Nového Zélandu. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2003, 373 s. Dějiny států. ISBN 80-7106-556-0.
- [2] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=71&ts=10.990473057246037>>.
- [3] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=70&ts=75.3975739343785>>.
- [4] STAFFORD, Don. Introducing Maori culture. Vyd. 1. Auckland: Reed Publishing, 1997, 64 s. ISBN-13:978 0 7900 0597 3.
- [5] BŘEZINOVÁ, Š. Země bílého mraku a člověk Nového Zélandu – Země světa – cestování, poznávání, dobrodružství. Hedvábná stezka.cz [online]. ©2010 [cit. 2012-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.hedvabnastezka.cz/zeme/australie/novy-zeland/zeme-bileho-mraku-a-clovek-noveho-zelandu/>>.
- [6] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=72&ts=59.107185043805764>>
- [7] HOFFMANN, J., New Zealand - Maorové [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://newzealand.euweb.cz/Maorove.html>>.
- [8] KRATOCHVÍLOVÁ, P., Maorská kultura a umění [online]. ©2008 [cit. 2012-01-31]. Dostupné z WWW: <<http://absolventi.gymcheb.cz/2009/pekrato/maorove/kultura.html>>.
- [9] www.novy-zeland.estranky.cz - Maorové [online]. ©2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.novy-zeland.estranky.cz/clanky/maorove.html>>.
- [10] SLÍVOVÁ, V. Maoři I. – historie [online]. ©2003–2012, poslední aktualizace: 16. 12. 2011 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.aotearoa.cz/maori-i-historie/>>.
- [11] Historie Nového Zélandu | Dovolená Nový Zéland [online]. Nedatováno, [cit. 2012-02-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.dovolena-novy-zeland.com/clanek/historie-noveho-zelandu>>.

- [12] SLÍVOVÁ, V. Maoři III – jejich mýty a legendy [online]. ©2003 – 2012, poslední aktualizace: 16. 12. 2011 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.aotearoa.cz/maori-iii-jejich-myty-a-legendy/>>.
- [13] ANDERSEN, Johannes Carl. Mýty a legendy Polynésanů. Vyd. 1. Praha: Volvox Globator, 2000, 383 s. Historie (Volvox Globator). ISBN 80-7207-364-8.
- [14] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=75&ts=86.43369230590943>>.
- [15] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=77&ts=49.25677190948676>>.
- [16] Maoři (Maorové) a maorská kultura [online]. ©2009 [cit. 2012-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://few.webnode.cz/novy-zeland/maorove/>>.
- [17] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=84&ts=6.09712349192813>>.
- [18] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=76&ts=18.906445878354127>>.
- [19] SYMON, A. Artistic feast graces southern rocks. New Zealand Heritage. 2003. Přeložila SLÍVOVÁ, V. Maoři IV - maorské skalní kresby [online]. ©2003 – 2012 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.aotearoa.cz/maori-iv-maorske-skalni-kresby/>>.
- [20] EBELOVÁ, Kateřina. Maska v proměnách času a kultur. Praha: Grada, c2012, 265 s. ISBN 978-80-247-2470-6.
- [21] ROBLEY, Horatio Gordon. Tetování mezi Maori. 1. české vyd. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, c2008, 168 s. ISBN 978-80-903957-1-8.
- [22] U Z Z I >> Blog Archive >> Maorské tetování [online]. ©2012 [cit. 2012-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://uzzi.cz/2012/12/31/maorske-tetovani/>>.
- [23] The Haka – Dance of War – Maori Haka – New Zealand | Tourism NZ [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.newzealand.com/int/feature/haka/>>.

- [24] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=78&ts=97.50526827156025>>.
- [25] Kapa Haka – Māori performance | New Zealand [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.newzealand.com/int/feature/kapa-haka-maori-performance/>>.
- [26] Marae – Māori meeting grounds | New Zealand [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.newzealand.com/int/feature/marae-maori-meeting-grounds/>>.
- [27] Maori hangi – a real taste of culture – Tourism New Zealand Media [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://media.newzealand.com/en/story-ideas/maori-hangi-a-real-taste-of-culture>>.
- [28] Nový Zéland – Maori —> O Maorech, Legenda o stvoření Nového Zélandu, Haka [online]. ©2005 – 2012, aktualizováno: 21. 8. 2007 [cit. 2012-02-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.novy-zeland.wz.cz/index.php?strana=maori>>.
- [29] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=81&ts=49.245326674198445>>.
- [30] LEJSKOVÁ, E. – LEJSEK, J. Cesta na Nový Zéland [online]. ©2007 – 2012 [cit. 2012-02-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.cestananovyzeland.cz/clanky/info-o-zemi/10-maorove-a-maorske-legendy-na-novem-zelandu/>>.
- [31] QuickStats About Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=9999999&type=region>>.
- [32] Obyvatelstvo na Novém Zélandu [online]. ©2003 - 2012 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.aotearoa.cz/obyvatelstvo/>>.
- [33] Maori.cz [online]. Nedatováno [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.maori.cz/view.asp?tree=81&ts=57.00842611352102>>.

- [34] Tourists strike gold in NZ enviro-experience - Tourism New Zealand Media [online]. Nedatováno [cit. 2012-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://media.newzealand.com/en/story-ideas/tourists-strike-gold-in-nz-enviro-experience>>.
- [35] KOTÍKOVÁ, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [36] Nový Zéland láká turisty na 100% Středozem – Novinky.cz. ©2012 [cit. 2013-11-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/cestovani/283779-novy-zeland-laka-turisty-na-100-stredozem.html>>.
- [37] Nový Zéland si od filmu o hobitovi slibuje oživení turistiky – Týden.cz. ©2012 [cit. 2013-11-09]. Dostupné z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/novy-zeland-si-od-filmu-o-hobitovi-slibuje-oziveni-uristiky_251324.html?showTab=nejtenejsi-3#.Vc8VBpbovIU>.
- [38] FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 178 s. Manažer. ISBN 80-247-0207-x.
- [39] HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
- [40] RYGLOVÁ, Kateřina. Cestovní ruch: soubor studijních materiálů. Vyd. 3. rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. Management (Key Publishing). ISBN 9788074180286.
- [41] CzechTourism – IOP – Marketingové aktivity ke zvýšení povědomí o domácím cestovním ruchu [online]. ©2005 – 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>>.
- [42] INDROVÁ, Jarmila. Cestovní ruch: (základy). Vyd. 2., přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
- [43] MALÁ, Vlasta. Cestovní ruch: (vybrané kapitoly). 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999, 83 s. ISBN 80-7079-443-7.

[44] Ekonomická charakteristika země | Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-29]. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/australie_a_oceanie/novy_zeland/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

[45] Tourism satellite account | Ministry of Economic Development [online]. Poslední aktualizace: 29. 6. 2012 [cit. 2013-11-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.med.govt.nz/sectors-industries/tourism/tourism-research-data/tourism-satellite-account>>.

[46] International visitor Arrivals to New Zealand: December 2012 [online]. Publikováno: 5. 2. 2013 [cit. 2013-11-03]. Dostupné z WWW: <http://www.stats.govt.nz/browse_for_stats/population/Migration/international-visitor-arrivals-dec-12.aspx>.

[47] MED – Core Tourism Dataset – Activities and Attractions – NZ [online]. Publikováno: srpen 2013 [cit. 2013-11-09]. Dostupné z WWW: <http://www.infotools.com/MEDVizulite/?PageLocation=MED/CubePages/MED_IVS_TravelPatterns_Activities_table>.

[48] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

[49] Cestovní ruch – Wikipedie [online]. ©2013 [cit. 2013-10-31]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Cestovn%C3%AD_ruch>.

[50] KESNER, L. et al. Management kulturního cestovního ruchu. mmr.cz [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. 185 s. [cit. 2013-10-31]. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/getmedia/efcd9671-4737-427b-bab5-1b6be507e800/GetFile10_1.pdf>.

[51] Turismus kulturní – Arts Lexikon [online]. ©2013 [cit. 2013-11-02]. Dostupné z WWW: <www.artslexikon.cz/index.php/Turismus_kulturn%C3%AD>.

[52] Cultural tourism – Wikipedia, the free encyclopedia [online]. ©2013 [cit. 2013-10-31]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Cultural_tourism>.

- [53] Tourist activity | Museum tourism [online]. Publikováno: září 2009 [cit. 2013-11-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.med.govt.nz/sectors-industries/tourism/pdf-docs-library/tourism-research-and-data/other-research-and-reports/tourism-sector-profiles/tourist-activity-profile/museum-tourism-2008.pdf>>.
- [54] FISHER, D. Māori and Tourism – A review of the research and research potential. researcharchive.lincoln.ac.nz [online]. ©2010 [cit. 2012-09-23]. Dostupné z WWW: <https://researcharchive.lincoln.ac.nz/bitstream/handle/10182/2988/fisher_m%C4%81ori_tourism.pdf?sequence=1>.
- [55] Māori tourism – Tourism New Zealand [online]. ©1999 – 2010, publikováno: 26. 6. 2015 [cit. 2012-09-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.tourismnewzealand.com/about/about-the-industry/māori-tourism>>.
- [56] Tourist aktivita | Maori cultural tourism [online]. Publikováno: září 2009 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.med.govt.nz/about-us/pdf-library/tourism-publications/Maori%20Cultural%20Tourism%20Profile%20-466KB%20PDF.pdf>>.
- [57] Māori tourism – Tourism New Zealand [online]. ©1999 – 2010, publikováno: 26. 6. 2015 [cit. 2013-09-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.tourismnewzealand.com/about-the-tourism-industry/māori-tourism>>.
- [58] PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.
- [59] KRÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. Moderní hotelový management. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 195 s. ISBN 978-80-247-3868-0.
- [60] BAIN, Carolyn. Nový Zéland. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2007, 764 s. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-7237-728-2.
- [61] SLÍVA, M. – KENNETT, V. Kultura na Novém Zélandu [online]. ©2003 - 2012 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.aotearoa.cz/kultura/>>.
- [62] Maori (Maorové) a maorská kultura – Nový Zéland | CK True Travel [online]. ©2007 – 2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.truetravel.cz/to-nejlepsi-z-noveho-zelandu/maori>>.

- [63] Nový Zéland – Wikipedie [online]. Nedatováno [cit. 2012-04-22]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Nov%C3%BD_Z%C3%A9land#N.C3.A1zev>.
- [64] Soubor:NZTerritorialAuthorities.png – Wikipedie [online]. Publikováno: 18. 11. 2012 [cit. 2013-07-03]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:NZTerritorialAuthorities.png>>.
- [65] CORRIGAN, Helen. Nový Zéland. Vyd. 1. V Praze: Ikar, 2004, 384 s. Společník cestovatele. ISBN 80-249-0365-2.
- [66] MED – RTOs Travelled To - Overnight [online]. Nedatováno [cit. 2013-11-09]. Dostupné z WWW: <http://www.infotools.com/MEDVizulite/?PageLocation=MED/CubePages/MED_IVS_TravelPatterns_RTOsTravelledTo_table>.
- [67] HARPER, Laura, Tony MUDD a Paul WHITFIELD. Nový Zéland: turistický průvodce. Vyd. 1. Brno: Jota, 2003, 1243 s. Livingstone - průvodci. ISBN 80-7217-229-8.
- [68] TURNER, Peter. Nový Zéland. Brno: Computer Press, c2010, 319 s. Velký průvodce National Geographic (Computer Press). ISBN 978-80-251-2264-8.
- [69] HAŇÁKOVÁ H. – WEIDA, P. Auckland – Nový Zéland [online]. Nedatováno [cit. 2013-07-03]. Dostupné z WWW: <www.nazeland.cz/auckland>.
- [70] New Zealand Tours & Vacation Packages | Goway Travel [online]. ©2013 [cit. 2013-07-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.goway.com/trips/dest/australia-and-south-pacific/cntry/new-zealand>>.
- [71] Auckland Museums & Galleries – Jasons New Zealand [online]. ©2013 [cit. 2013-07-03]. Dostupné z WWW: <www.jasons.co.nz/auckland/auckland-museums-and-galleries>.
- [72] Památky na Novém Zélandu | Dovolená Nový Zéland [online]. Nedatováno [cit. 2013-07-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.dovolena-novy-zeland.com/clanek/pamatky-na-novem-zelandu>>.
- [73] Historical Population estimates tables: December 2012 [online]. Publikováno: 5. 2. 2013 [cit. 2013-11-03]. Dostupné z WWW: <http://www.stats.govt.nz/browse_for_stats/population/estimates_and_projections/historical-population-tables.aspx>.

[74] QuickStats About Northland Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000001&type=region&ParentID>>.

[75] QuickStats About Auckland Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000002&type=region&ParentID>>.

[76] QuickStats About Waikato Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000003&type=region&ParentID>>.

[77] QuickStats About Bay of Plenty Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000004&type=region&ParentID>>.

[78] QuickStats About Gisborne Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000005&type=region&ParentID>>.

[79] QuickStats About Wellington Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000009&type=region&ParentID>>.

[80] QuickStats About Nelson Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000017&type=region&ParentID>>.

[81] QuickStats About Canterbury Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000013&type=region&ParentID>>.

[82] QuickStats About Otago Region [online]. Nedatováno [cit. 2013-06-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.stats.govt.nz/Census/2006CensusHomePage/QuickStats/AboutAPlace/SnapShot.aspx?id=1000014&type=region&ParentID>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázek 1 Migrace Polynésanů.....	6
Obrázek 2 Řezbářské hlavy	9
Obrázek 3 Řezbářský vzor Maui	9
Obrázek 4 Maorská vyřezávaná skříňka.....	10
Obrázek 5 Ukázka maorských maleb	11
Obrázek 6 Mapa výskytu maorských skalních kreseb.....	12
Obrázek 7 Nástroje používané k maorskému tetování	13
Obrázek 8 Mapa regionů na Novém Zélandu.....	38
Tabulka 1 Zaměstnaní v cestovním ruchu	24
Tabulka 2 Výdaje na cestovní ruch	24
Tabulka 3 Roční příjezdy návštěvníků od roku 2002 do roku 2012	25
Tabulka 4 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle země, ze které pocházejí	26
Tabulka 5 Údaje o počtu mezinár. návštěvníků podle světadílu, ze kterého pocházejí	26
Tabulka 6 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle účelu návštěvy.....	26
Tabulka 7 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle doby pobytu	27
Tabulka 8 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle věku.....	27
Tabulka 9 Údaje o počtu mezinárodních návštěvníků podle letiště, na které přiletí.....	27
Tabulka 10 Aktivity a zajímavosti, kterých se zúčastňují zahraniční turisté	28
Tabulka 11 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Northland	39
Tabulka 12 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Auckland.....	40
Tabulka 13 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Waikato.....	41
Tabulka 14 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Bay of Plenty	43
Tabulka 15 Počet zahraničních návštěvníků v Rotorua.....	43
Tabulka 16 Počet zahraničních návštěvníků v regionu East Coast	44
Tabulka 17 Počet zahraničních návštěvníků v regionu Wellington	45
Tabulka 18 Účast respondentů na maorských kulturních aktivitách.....	62
Tabulka 19 Tabulka územních seskupení, kmenů a kánoí	84
Tabulka 20 Údaje o celkovém počtu obyvatel a počtu Maorů od roku 1858.....	86
Tabulka 21 Počet obyvatel v regionu Northland a na Novém Zélandu.....	87
Tabulka 22 Počet obyvatel v regionu Auckland a na Novém Zélandu	87
Tabulka 23 Počet obyvatel v regionu Waikato a na Novém Zélandu	87

Tabulka 24 Počet obyvatel v regionu Bay of Plenty a na Novém Zélandu.....	87
Tabulka 25 Počet obyvatel v regionu East Coast/Gisborne a na Novém Zélandu	87
Tabulka 26 Počet obyvatel v regionu Wellington a na Novém Zélandu.....	88
Tabulka 27 Počet obyvatel v regionu Nelson a na Novém Zélandu	88
Tabulka 28 Počet obyvatel v regionu Canterbury a na Novém Zélandu.....	88
Tabulka 29 Počet obyvatel v regionu Otago a na Novém Zélandu	88
Graf 1 Kraj působnosti cestovních kancelářů.....	47
Graf 2 Doba působnosti cestovních kancelářů na trhu	48
Graf 3 Velikost cestovních kancelářů.....	48
Graf 4 Organizace zájezdů cestovními kancelářemi na Nový Zéland.....	49
Graf 5 Specializace cestovních kancelářů na destinaci Nového Zélandu	49
Graf 6 Zájem o zájezdy na Nový Zéland.....	50
Graf 7 Preferovaná forma zájezdů na Nový Zéland.....	50
Graf 8 Délka pobytu zájezdů na Nový Zéland	50
Graf 9 Vhodné roční období pro vycestování na Nový Zéland.....	51
Graf 10 Rozhodující kritérium pro výběr zájezdu na Nový Zéland	51
Graf 11 Aktivity upřednostňované klienty CK při návštěvě Nového Zélandu	52
Graf 12 Zájem klientů cestovních kancelářů o maorské kulturní aktivity	52
Graf 13 Zájem klientů cestovních kancelářů o maorská kulturní vystoupení.....	52
Graf 14 Návštěvnost muzeí, galerií a jiných kulturních zařízení	53
Graf 15 Návštěvnost „marae“ klienty cestovních kancelářů.....	53
Graf 16 Zájem klientů cestovních kancelářů o pěší turistiku s maorským průvodcem	54
Graf 17 Zájem klientů cestovních kancelářů o projížďky v tradičních kánoích	54
Graf 18 Zájem klientů cestovních kancelářů o tradiční „hangi“	54
Graf 19 Nejoblíbenější maorská aktivita u klientů cestovních kancelářů	55
Graf 20 Návštěvnost oblasti Rotorua.....	55
Graf 21 Nejoblíbenější aktivita v oblasti Rotorua.....	56
Graf 22 Pohlaví respondentů	57
Graf 23 Věková kategorie respondentů	57
Graf 24 Stav respondentů	57
Graf 25 Co pro respondenty představuje Nový Zéland.....	58
Graf 26 Cestování na Nový Zéland	58

Graf 27 Respondenty preferovaná forma zájezdů na Nový Zéland	58
Graf 28 Povědomí respondentů o oficiálním jazyku Nového Zélandu	59
Graf 29 Povědomí respondentů o významu slova „marae“	59
Graf 30 Povědomí respondentů o významu slova „hangi“	60
Graf 31 Povědomí respondentů o maorském tetování.....	60
Graf 32 Návštěvnost Nového Zélandu respondenty	60
Graf 33 Důvod návštěvy Nového Zélandu	61
Graf 34 Pro respondenty nejzajímavější aktivita na Novém Zélandu	61
Graf 35 Zájem respondentů o maorské kulturní aktivity.....	62
Graf 36 Pro respondenty nejzajímavější maorská kulturní aktivita	62
Graf 37 Z jakého důvodu dosud respondenti Nový Zéland nenavštívili.....	63
Graf 38 Plán návštěvy Nového Zélandu.....	63
Graf 39 Zájem respondentů o kulturní vystoupení Maorů	64
Graf 40 Zájem respondentů o „hangi“	64
Graf 41 Zájem respondentů o muzea a galerie	65

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

Tabulka územních seskupení, kmenů a kánoí

Údaje o počtu obyvatel a počtu Maorů od roku 1858

Údaje o počtu obyvatel v jednotlivých regionech Nového Zélandu

Dotazník pro cestovní kanceláře

Dotazník pro informační centra Nového Zélandu

Dotazník pro veřejnost

Seznam informačních center na Novém Zélandě

Zadání práce

Tabulka 19 Tabulka územních seskupení, kmenů a kánói [1]

Územní seskupení	Kmen	Kanoé předků
severní kmeny (Tai-Tokerau)	1. Aupouri	Kurahaupo a další
	2. Rarawa	
	3. Ngati Kahu	
	4. Nga Puhi	
	5. Ngati Whatua	
kmeny Tainui	6. Ngati Tai	Tainui
	7. Ngati Paoa	
	8. Ngati Maru	
	9. Ngati Tama-Te-Ra	
	10. Ngati Whanaunga	
	11. Waikato	
	12. Ngati Maniapoto	
kmeny Taranaki	13. Ngati Tama	Tokomaru
	14. Ngati Mutunga	
	15. Ngati Maru	
	16. Te Ati Awa	
	17. Taranaki	Kurahaupo
	18. Nga Ruahine	Aotea
	19. Ngati Ruanui	
	20. Nga Rauru	
kmeny Wanganui	21. Ngati Haua	Tainui a Arawa
	22. Te Ati Hau	Aotea a Kurahaupo
kmeny Manawatu	23. Ngati Ruakawa	Tainui
	24. Ngati Apa	Kurahaupo
	25. Rangitane	
	26. Muaupoko	
kmeny z oblasti Wellingtonu	16. Te Ati Awa	Tokomaru
	27. Ngati Toa	Tainui
kmeny Arawa	28. Arawa	Arawa
	29. Ngati Tuwharetoa	

Územní seskupení
Kmen
Kanoe předků

kmeny z oblasti Bay of Plenty	30. Ngati Te Rangi	Mataatua a Tainui
	31. Ngati Ranginui	
	32. Ngati Awa	Mataatua
	33. Tuhoe	
	34. Whakatohea	
	35. Ngai Tai	Tainui
	36. Whanau-a-Apanui	Mataatua a Horouta
kmeny z východního pobřeží (Tai-Rawhiti)	37. Ngati Porou	Horouta
	38. Rongowhakaata	Taikitimu
	39. Te Aitanga-a-Mahaki	
Taikitimu	40. Ngati Kahungunu	Kurahaupo
	25. Rangitane	
kmeny z Jižního ostrova	13. Ngati Tama	Tokomaru
	14. Ngati Mutunga	
	16. Te Ati Awa	
	25. Rangitane	Kurahaupo
	27. Ngati Toa	Tainui
	41. Poutini	Takitimu a další
	42. Ngai Tahu	
42a. Ngati Mamoe		

Tabulka 20 Údaje o celkovém počtu obyvatel a počtu Maorů od roku 1858 [73]

počet obyvatel a obyvatel maori 1858 - 2006				
sčítací rok	obyvatelé celkem		maori obyvatelé	
	obyvatelstvo	čísla	obyvatelstvo	čísla
1858	115 461	..	56 049	..
1874	344 985	...	47 331	...
1878	458 007	113 022	45 543	-1 788
1881	534 030	76 023	46 140	597
1886	620 451	86 421	43 926	-2 214
1891	668 652	48 201	44 178	252
1896	743 214	74 562	42 114	-2 064
1901	815 862	72 648	45 549	3 435
1906	936 309	120 447	50 310	4 761
1911	1 058 313	122 004	52 722	2 412
1916	1 149 225	90 912	52 998	276
1921	1 271 667	122 442	56 988	3 990
1926	1 408 140	136 473	69 780	...
1936	1 573 812	165 672	94 053	24 273
1945	1 702 329	128 517	115 647	21 594
1951	1 939 473	237 144	134 097	18 450
1956	2 174 061	234 588	162 258	28 161
1961	2 414 985	240 924	201 159	38 901
1966	2 676 918	261 933	249 237	48 078
1971	2 862 630	185 712	289 887	40 650
1976	3 129 384	266 754	356 574	66 687
1981	3 175 737	46 353	385 224	28 650
1986	3 307 083	131 346	405 309	20 085
1991	3 434 949	127 866	435 618	30 309
1996	3 681 546	246 597	524 034	88 416
2001	3 820 749	139 203	527 067	3 033
2006	4 143 282	322 533	566 496	39 429

Údaje o počtu obyvatel v jednotlivých regionech Nového Zélandu (sčítání lidu roku 2006)

Tabulka 21 Počet obyvatel v regionu Northland a na Novém Zélandu [74]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Northland	Nový Zéland	Northland	Nový Zéland
muž	72 843	1 965 618	20 973	274 860
žena	75 627	2 062 329	22 554	290 466
celkem	148 470	4 027 947	43 527	565 329

Tabulka 22 Počet obyvatel v regionu Auckland a na Novém Zélandu [75]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Auckland	Nový Zéland	Auckland	Nový Zéland
muž	634 491	1 965 618	65 823	274 860
žena	668 577	2 062 329	71 310	290 469
celkem	1 303 068	4 027 947	137 133	565 329

Tabulka 23 Počet obyvatel v regionu Waikato a na Novém Zélandu [76]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Waikato	Nový Zéland	Waikato	Nový Zéland
muž	187 857	1 965 618	37 305	274 860
žena	194 856	2 062 329	39 267	290 469
celkem	382 716	4 027 947	76 572	565 326

Tabulka 24 Počet obyvatel v regionu Bay of Plenty a na Novém Zélandu [77]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Bay of Plenty	Nový Zéland	Bay of Plenty	Nový Zéland
muž	124 812	1 965 618	32 700	274 860
žena	132 567	2 062 329	34 962	290 469
celkem	257 379	4 027 947	67 662	565 326

Tabulka 25 Počet obyvatel v regionu East Coast/Gisborne a na Novém Zélandu [78]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Gisborne	Nový Zéland	Gisborne	Nový Zéland
muž	21 687	1 965 618	9 468	274 860
žena	22 812	2 062 329	10 290	290 469
celkem	44 499	4 027 947	19 758	565 326

Tabulka 26 Počet obyvatel v regionu Wellington a na Novém Zélandu [79]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Wellington	Nový Zéland	Wellington	Nový Zéland
muž	217 653	1 965 618	26 742	274 860
žena	231 303	2 062 329	28 692	290 469
celkem	448 956	4 027 947	55 434	565 326

Tabulka 27 Počet obyvatel v regionu Nelson a na Novém Zélandu [80]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Nelson	Nový Zéland	Nelson	Nový Zéland
muž	20 787	1 965 618	1 761	274 860
žena	22 101	2 062 329	1 854	290 469
celkem	42 888	4 027 947	3 615	565 326

Tabulka 28 Počet obyvatel v regionu Canterbury a na Novém Zélandu [81]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Canterbury	Nový Zéland	Canterbury	Nový Zéland
muž	254 685	1 965 618	18 453	274 860
žena	267 147	2 062 329	18 219	290 469
celkem	521 832	4 027 947	36 672	565 326

Tabulka 29 Počet obyvatel v regionu Otago a na Novém Zélandu [82]

pohlaví	obyvatelé dohromady		Maorové	
	Otago	Nový Zéland	Otago	Nový Zéland
muž	94 734	1 965 618	6 186	274 860
žena	99 069	2 062 329	6 084	290 469
celkem	193 803	4 027 947	12 270	565 326

Nový Zéland a zájem turistů

Dobrý den,

jmenuji se Andrea Paříková a jsem studentka 3. ročníku oboru Management cestovního ruchu na Univerzitě v Hradci Králové. Ve své bakalářské práci se zabývám Maorskou kulturou a jejím vlivem na cestovní ruch Nového Zélandu. Chtěla bych Vás proto poprosit o vyplnění krátkého dotazníku, který mi velmi pomůže při jejím zpracování.

Vámi vyplněný dotazník bude po odeslání automaticky zpracován v programu Google Docs. Dotazník je tedy zcela anonymní.

Předem Vám děkuji za vaši ochotu a čas a přeji krásný den.

***Povinné pole**

1. 1. V jakém kraji působí vaše cestovní kancelář? *

[pokud vyberete volbu "celá ČR", další nezaškrťávejte]

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- celá ČR
- hlavní město Praha
- kraj Středočeský
- kraj Jihočeský
- kraj Plzeňský
- kraj Karlovarský
- kraj Ústecký
- kraj Liberecký
- kraj Královéhradecký
- kraj Pardubický
- kraj Vysočina
- kraj Jihomoravský
- kraj Olomoucký
- kraj Zlínský
- kraj Moravskoslezský

2. 2. Jak dlouho působí vaše cestovní kancelář na trhu? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- 5 let a méně
- 6 - 10 let
- 11 – 15 let
- 16 – 20 let
- Více jak 20 let

3. Jaká je velikost vaší cestovní kanceláře? *

Označte jen jednu elipsu.

- Malá (do 5 zaměstnanců)
- Střední (6 až 50 zaměstnanců)
- Velká (více než 50 zaměstnanců)

4. Organizuje vaše cestovní kancelář zájezdy na Nový Zéland? *

[ano → otázka č. 5, ne → konec dotazníku]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO *Přeskočte na otázku 5.*
- NE *Přeskočte na "Poděkování."*

Poděkování

Vzhledem k tomu, že Vaše cestovní kancelář zájezdy na Nový Zéland neorganizuje, chci Vám tímto poděkovat za Váš čas a není potřeba dotazník dále vyplňovat.

preferance turistů

Přestaňte tento formulář vyplňovat.

5. Specializuje se vaše cestovní kancelář na destinaci Nového Zélandu? *

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE

6. Jaké zájezdy preferují klienti vaší cestovní kanceláře? *

Označte jen jednu elipsu.

- Standardní nebo-li katalogové (dle nabídky CK)
- Forfaitové (na objednávku zákazníka)

7. Jakou formu zájezdů na Nový Zéland preferují klienti vaší cestovní kanceláře? *

Označte jen jednu elipsu.

- Kulturně poznávací
- Rekreačně pobytové
- Sportovní
- Dobrodružné
- Jiné:

8. **8. Nejčastější doba pobytu při zájezdech na Nový Zéland? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Do 10 dní
- 11 – 15 dní
- 16 – 20 dní
- 21 a více dní

9. **9. Ve kterém ročním období je ze strany klientů největší zájem o cestování na Nový Zéland? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Prosinec – únor
- Březen – květen
- Září – listopad
- Červen - srpen

10. **10. Co upřednostňují klienti vaší cestovní kanceláře při výběru zájezdu na Nový Zéland? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Cenovou nabídku
- Obsahovou nabídku (program)

11. **11. Co nejvíce zajímá klienty vaší cestovní kanceláře během pobytu na Novém Zélandu? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Kultura Maorů
- Přírodní atraktivity země
- Outdoorové aktivity
- Jiné:

12. **12. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře během pobytu na Novém Zélandě alespoň jedné maorské kulturní aktivity? ***

[ano/spíše ano/spíše ne → otázka č. 13, ne → otázka č.20]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé) *Přeskočte na otázku 13.*
- spíše ANO *Přeskočte na otázku 13.*
- spíše NE *Přeskočte na otázku 13.*
- NE (nikdy) *Přeskočte na otázku 20.*

Maorská kultura a oblasti zájmu

13. **13. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře maorských kulturních vystoupení? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé)
- spíše ANO
- spíše NE
- NE

14. **14. Navštěvují klienti vaší cestovní kanceláře muzea, galerie či jiná kulturní zařízení během pobytu na Novém Zélandě? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé)
- spíše ANO
- spíše NE
- NE

15. **15. Navštěvují klienti vaší cestovní kanceláře "marae"? ***

[marae - tradiční společenská centra/kulturní domy Maorů]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé)
- spíše ANO
- spíše NE
- NE

16. **16. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře pěší turistiky s maorskými průvodci? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé)
- spíše ANO
- spíše NE
- NE

17. **17. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře projížděk v tradičních kánoích? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé)
- spíše ANO
- spíše NE
- NE

18. **18. Zúčastňují se klienti vaší cestovní kanceláře tradičního "hangi"?** *

[hangi - tradiční způsob přípravy pokrmu]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé)
- spíše ANO
- spíše NE
- NE

19. **19. Která maorská aktivita je u klientů vaší cestovní kanceláře neoblíbenější?** *

Označte jen jednu elipsu.

- Kulturní vystoupení Maorů
- Návštěva Marae
- Tradiční hangi
- Pěší turistika s maorským průvodcem
- Projížďka na lodi s maorským průvodcem
- Žádná, nezúčastňují se jich
- Jiné:

oblast Rotorua

20. **20. Navštíví klienti vaší cestovní kanceláře během pobytu na Novém Zélandu oblast Rotorua?** *

[ano/spíše ano/spíše ne → otázka č. 21, ne → konec dotazníku]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO (pokaždé) *Přeskočte na otázku 21.*
- spíše ANO *Přeskočte na otázku 21.*
- spíše NE *Přeskočte na otázku 21.*
- NE *Přeskočte na "Poděkování."*

Poděkování

Děkuji Vám za Váš čas strávený vyplněním mého dotazníku a přeji Vám krásný den.

oblast Rotorua

Přestaňte tento formulář vyplňovat.

21. **21. Co nejvíce láká klienty vaší cestovní kanceláře při návštěvě oblasti Rotorua?** *

Označte jen jednu elipsu.

- Kulturní vystoupení maorů
- Tradiční hangi
- Prohlídka geotermálních oblastí
- Návštěva lázní
- Jiné:

Maori culture and its influence on tourism

Good day,

my name is Andrea Pavlíková and I am a student of Tourism Management at the University of Hradec Králové in the Czech Republic.

I would like to ask you to fill out a short questionnaire that will help me greatly in processing my Bachelor thesis .

Thank you in advance for your willingness and time.

Have a nice day.
Andrea Pavlíková

***Required**

1. 1. In which region occupies your information center? *

Mark only one oval.

- Northland
- Auckland
- Waikato
- Bay of Plenty
- Gisborne
- Taranaki
- Hawke's Bay
- Wellington
- Manawatu – Wanganui
- Tasman
- Nelson
- Marlborough
- Canterbury
- Otago
- Southland
- West Coas

2. 2. What mostly attracts international tourists in your region? *

Mark only one oval.

- Maori culture
- Natural attractions
- Natural attractions
- Natural attractions
- Other:

3. **3. What mostly attracts domestic tourists in your region? ***

Mark only one oval.

- Maori culture
- Natural attractions
- Natural attractions
- Natural attractions
- Other:

4. **4. What tourists prefer in your region? ***

Mark only one oval.

- Products Maori culture
- Natural attractions

5. **5. In which season arrives the most of foreign tourists? ***

Mark only one oval.

- December - February
- March - May
- September - November
- June - August

6. **6. Is the interest of tourists in the Maori culture in the region increasing? ***

Mark only one oval.

- Yes very
- Yes a little
- No

7. **7. Does your region offer the opportunity for the tourists to participate in Maori cultural performances? ***

Mark only one oval.

- Yes
- No

8. **8. Does your region offer the opportunity for the tourists to visit the marae? ***

Mark only one oval.

- Yes
- No
- Only one day of the year

9. **9. Does your region offer the opportunity for the tourists to taste traditional hangi? ***

Mark only one oval.

- Yes
 No

10. **10. Does your region offer the possibility for the tourists to hike with Maori guide? ***

Mark only one oval.

- Yes
 No

11. **11. Does your region offer the opportunity for tourists of the boat trips with Maori guide? ***

Mark only one oval.

- Yes
 No

12. **12. Is there located any museums, galleries and other cultural institutions with elements of Maori culture in your area? ***

Mark only one oval.

- Yes
 No

13. **13. What is the most visited Maori activity in the region by the tourists? ***

Mark only one oval.

- Maori cultural performance
 Visiting marae
 Traditional hangi
 Hiking with Maori guide
 Rafting tours with Maori guide
 Visiting museums, galleries and other cultural institutions
 Other:

14. **14. Which tourists are more interested in Maori culture? ***

Mark only one oval.

- Domestic tourists
 International tourists

15. **15. Indicate the most visited place in your region. ***

.....

.....

.....

.....

.....

16. **16. Does this most visited place contain some element of Maori culture? ***

Mark only one oval.

Yes

No

Znáte Nový Zéland?

Kultura Maorů a její vliv na cestovní ruch

Dobrý den,

Jmenuji se Andrea PaMíková a jsem studentka 3. ročníku oboru Management cestovního ruchu na Univerzitě v Hradci Králové. Ve své bakalářské práci se zabývám Maorskou kulturou a jejím vlivem na cestovní ruch Nového Zélandu. Chtěla bych Vás proto poprosit o vyplnění krátkého dotazníku, který mi velmi pomůže při jejím zpracování.

Vámi vyplněný dotazník bude po odeslání automaticky zpracován v programu Google Docs. Dotazník je tedy zcela anonymní.

Předem Vám děkuji za vaši ochotu a čas a přeji krásný den.

***Povinné pole**

1. 1. Uvedte vaše pohlaví: *

Označte jen jednu elipsu.

Muž

Žena

2. 2. Do jaké věkové kategorie patříte? *

Označte jen jednu elipsu.

15 a méně let

16 – 26 let

27 – 40 let

41 – 60 let

61 a více let

3. 3. Jaký je váš současný stav? *

Označte jen jednu elipsu.

Student

Zaměstnaný

Nezaměstnaný

Mateřská dovolená

OSVČ

4. **4. Co si představíte jako první, když se řekne Nový Zéland? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Velká vzdálenost
- Film Pán prstenů
- Přírodní atraktivity
- Domorodí Maorové
- Adrenalinové sporty
- Ragby
- Jiné:

5. **5. Jaký zájezd na Nový Zéland preferujete? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Individuální cestování
- Individuální cestování se zajištěním některých služeb přes cestovní kancelář
- Zájezd s cestovní kanceláří
- Jiné:

6. **6. Jakou formu zájezdu na Nový Zéland preferujete? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Poznávací – přírodní atraktivity
- Poznávací – maorská kultura
- Poznávací – kombinace přírodních atraktivit a maorské kultury
- Pobytový
- Sportovní
- Žádný
- Jiné:

7. **7. Víte, jaký je na Novém Zélandě oficiální jazyk kromě angličtiny? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Francouzština
- Tahitština
- Maorština
- nevím

8. **8. Víte, co znamená „marae“? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Maorské tetování
- Shromažďovací dům
- Tradiční způsob přípravy pokrmů
- Maorská kánoe
- nevím

9. **9. Víte, co znamená „hangi“? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Tradiční způsob přípravy pokrmů
- Maorský válečný tanec
- Maorská zbraň
- Maorské tetování
- nevím

10. **10. Znáte nejčastější název pro maorské tetování? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Kapa Haka
- Ta Moko
- Waka
- Marae
- Hangi
- nevím

11. **11. Navštívil/a jste někdy Nový Zéland? ***

[ano → otázka č. 12 a přeskakuje otázky č. 17. a 18, ne → otázka č. 17]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE *Přeskočte na otázku 17.*

Znáte Nový Zéland?

12. **12. Jaký byl důvod vaší návštěvy Nového Zélandu? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Dovolená
- Pracovní pobyt
- Studijní pobyt
- Návštěva příbuzných
- Pracovní cesta

13. **13. Co vás na Novém Zélandu nejvíce zaujalo? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Maorská kultura
- Přírodní atraktivita
- Outdoorové aktivity
- Lidé
- Jiné:

14. **14. Zúčastnil/a jste se během svého pobytu na Novém Zélandu alespoň jedné maorské kulturní aktivity? ***

[ano → otázka č. 15, ne → otázka č. 19]

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE *Přeskočte na otázku 19.*

Znáte Nový Zéland?

15. **15. Uveďte jaké maorské kulturní aktivity (aktivit) jste se zúčastnil/a: ***

.....

.....

.....

.....

.....

16. **16. Jaká maorská kulturní aktivita vás nejvíce zaujala? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Návštěva marae (shromažďovací dům)
- Kulturní vystoupení maorů
- Návštěva muzea, galerie či jiného kulturního zařízení
- Tradiční hangi
- Jiné:

Znáte Nový Zéland?

Přeskočte na otázku 19.

17. **17. Uvedte, proč jste doposud Nový Zéland nenavštívili? ***

Označte jen jednu elipsu.

- Příliš velká vzdálenost
- Finance
- Preferuji jiné destinace
- Časové důvody
- Rodinné důvody
- Jiné:

18. **18. Plánujete Nový Zéland navštívit? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE
- nevím

Znáte Nový Zéland?

19. **19. Zúčastnil/a jste se (byste se) kulturního vystoupení Maorů? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE
- nevím

20. **20. Zúčastnil/a jste se (byste se) tradičního hangi (pokrm)? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE
- nevím

21. **21. Navštívil/a jste (byste) galerii či muzeum? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE
- nevím

22. **22. Navštívil/a jste (byste) marae (shromažďovací dům)? ***

Označte jen jednu elipsu.

- ANO
- NE
- nevím

Experience New Zealand like a local – wherever your travels take you.

We know all the best things to do, places to stay and ways to get there. Plus we'll take care of your bookings.

Start with i-SITE today.

- Itinerary planning and information
- Bookings nationwide – accommodation, activities, transport
- Free maps, weather & mountain safety information
- Local information – events, attractions, restaurants & more!

North Island i-SITE Visitor Centres

NORTHLAND

BAY OF ISLANDS i-SITE
The Wharf, Marsden Rd, Paihia
T (09) 402 7345
bayofislands@i-SITE.org

FAR NORTH i-SITE
Cnr Matthews Avenue, Kaitiaki & South Street
T (09) 408 9450
kaitiaki@i-SITE.org

HOKIANGA i-SITE
SH12, Opononi
T (09) 405 8869
hokianga@i-SITE.org

WHANGAREI i-SITE
92 Otaika Rd, Whangarei
T (09) 438 1079
whangarei@i-SITE.org

AUCKLAND

AUCKLAND i-SITE – DOMESTIC TERMINAL
Air NZ Domestic Terminal, Auckland Airport
T (09) 365 9928
aucklandairport@i-SITE.org

AUCKLAND i-SITE – INTERNATIONAL TERMINAL
Arrivals Hall, International Terminal, Auckland Airport
T (09) 365 9925
aucklandairport@i-SITE.org

AUCKLAND i-SITE – PRINCES WHARF
137 Quay St, Auckland
T (09) 365 9914
auckland@i-SITE.org

AUCKLAND i-SITE – SKYCITY
Level P3, Skycity, Cnr Victoria & Federal Sts, Auckland
T (09) 365 9918
auckland@i-SITE.org

DEVONPORT i-SITE
3 Victoria Rd, Devonport
T (09) 365 9906
devonport@i-SITE.org

WAIHEKE ISLAND i-SITE
118 Oceanview Road, Oneroa
T (09) 372 1234
waiheke@i-SITE.org

WARKWORTH i-SITE
1 Baxter St, Warkworth
T (09) 365 9917
warkworth@i-SITE.org

WAIKATO/KING COUNTRY

CAMBRIDGE i-SITE
Cnr Queen and Victoria Sts, Cambridge
T (07) 823 3456
cambridge@i-SITE.org

HAMILTON i-SITE
Ground Floor, 149 Alexandra Street, Hamilton City
T (07) 958 5960
hamilton@i-SITE.org

HUNTLY i-SITE
156 Great South Rd, Huntly
T (07) 828 6406
huntly@i-SITE.org

MATAMATA i-SITE
45 Broadway, Matamata
T (07) 888 7260
matamata@i-SITE.org

OTOROHANGA i-SITE
27 Turongo St, Otorohanga
T (07) 873 8951
otorohanga@i-SITE.org

PUTARURU i-SITE
6 Main Street, Putaruru
T (07) 883 7284
putaruru@i-SITE.org

TAUMARUNUI i-SITE
Railway Stn, Hakiaha St, Taumarunui
T (07) 885 7494
taumarunui@i-SITE.org

TE AROHA i-SITE
102 Whitaker St, Te Aroha
T (07) 884 8052
tearoha@i-SITE.org

TE AWAMUTU i-SITE
1 Gorst Ave, Te Awamutu
T (07) 871 3259
teawamutu@i-SITE.org

TE KUITI i-SITE
Rora St, Te Kuiti
T (07) 878 8077
tekuiti@i-SITE.org

TIRAU i-SITE
SH1, Tirau
T (07) 883 1202
tirau@i-SITE.org

TOKOROA i-SITE
SH1, Tokoroa
T (07) 886 8872
tokoroa@i-SITE.org

WAITOMO i-SITE
21 Waitomo Caves Rd, Waitomo
T (07) 878 7640
waitomo@i-SITE.org

COROMANDEL

THAMES i-SITE
206 Pollen St, Thames
T (07) 868 7284
thames@i-SITE.org

WHANGAMATA i-SITE
616 Port Rd, Whangamata
T (07) 865 8340
whangamata@i-SITE.org

WHITIANGA i-SITE
66 Albert St, Whitianga
T (07) 866 5555
whitianga@i-SITE.org

BAY OF PLENTY

OPOTIKI i-SITE
70 Bridge St, Opotiki
T (07) 315 3031
opotiki@i-SITE.org

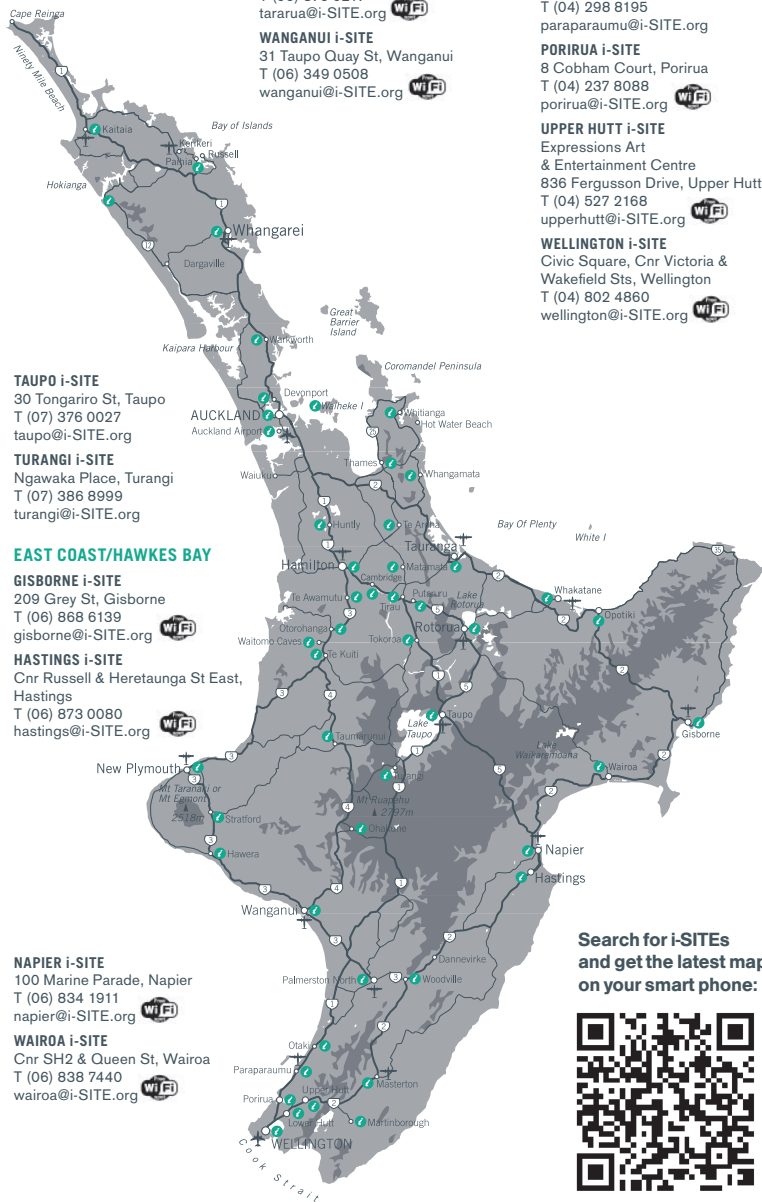
TAURANGA i-SITE
95 Willow St, Tauranga
T (07) 578 8103
tauranga@i-SITE.org

WHAKATANE i-SITE
Cnr Quay St & Kakaharoa Drive, Whakatane
T (07) 306 2030
whakatane@i-SITE.org

VOLCANIC PLATEAU

ROTORUA i-SITE
1167 Fenton St, Rotorua
T (07) 348 5179
rotorua@i-SITE.org

RUAPEHU i-SITE
54 Clyde St, Ohakune
T (06) 385 8427
ruapehu@i-SITE.org

TARANAKI

NEW PLYMOUTH i-SITE
65 St Aubyn St, New Plymouth
T (06) 759 0897
newplymouth@i-SITE.org

SOUTH TARANAKI i-SITE
55 High St, Hawera
T (06) 278 8599
southtaranaki@i-SITE.org

STRATFORD i-SITE
Miranda St, Stratford
T (06) 765 6708
stratford@i-SITE.org

MANAWATU/WANGANUI

PALMERSTON NORTH i-SITE
The Square, Palmerston North
T (06) 350 1922
palmerstonnorth@i-SITE.org

TARARUA i-SITE
42 Vogel St, Woodville
T (06) 376 0217
tararua@i-SITE.org

WANGANUI i-SITE
31 Taupo Quay St, Wanganui
T (06) 349 0508
wanganui@i-SITE.org

WELLINGTON

HUTT CITY i-SITE
The Pavilion, 25 Laings Rd, Lower Hutt
T (04) 560 4715
huttcity@i-SITE.org

MARTINBOROUGH i-SITE
18 Kitchener St, Martinborough
T (06) 306 5010
martinborough@i-SITE.org

MASTERTON i-SITE
Cnr Dixon and Bruce Sts, Masterton
T (06) 370 0900
masterton@i-SITE.org

OTAKI i-SITE
239 Centennial Park, SH1, Otaki
T (06) 364 7620
otaki@i-SITE.org

PARAPARAUMU i-SITE
Coastlands, Rimu Road, Paraparaumu
T (04) 298 8195
paraparaumu@i-SITE.org

PORIRUA i-SITE
8 Cobham Court, Porirua
T (04) 237 8088
porirua@i-SITE.org

UPPER HUTT i-SITE
Expressions Art & Entertainment Centre
836 Fergusson Drive, Upper Hutt
T (04) 527 2168
upperhutt@i-SITE.org

WELLINGTON i-SITE
Civic Square, Cnr Victoria & Wakefield Sts, Wellington
T (04) 802 4860
wellington@i-SITE.org

TAUPO i-SITE
30 Tongariro St, Taupo
T (07) 376 0027
taupo@i-SITE.org

TURANGI i-SITE
Ngawaka Place, Turangi
T (07) 386 8999
turangi@i-SITE.org

EAST COAST/HAWKES BAY

GISBORNE i-SITE
209 Grey St, Gisborne
T (06) 868 6139
gisborne@i-SITE.org

HASTINGS i-SITE
Cnr Russell & Heretaunga St East, Hastings
T (06) 873 0080
hastings@i-SITE.org

WAIROA i-SITE
Cnr SH2 & Queen St, Wairoa
T (06) 838 7440
wairoa@i-SITE.org

WELLINGTON i-SITE
Cnr Queen & Victoria Sts, Wellington
T (04) 802 4860
wellington@i-SITE.org

WELLINGTON i-SITE
Cnr Queen & Victoria Sts, Wellington
T (04) 802 4860
wellington@i-SITE.org

WELLINGTON i-SITE
Cnr Queen & Victoria Sts, Wellington
T (04) 802 4860
wellington@i-SITE.org

WELLINGTON i-SITE
Cnr Queen & Victoria Sts, Wellington
T (04) 802 4860
wellington@i-SITE.org

WELLINGTON i-SITE
Cnr Queen & Victoria Sts, Wellington
T (04) 802 4860
wellington@i-SITE.org

Search for i-SITES and get the latest map on your smart phone:

South Island i-SITE Visitor Centres

NELSON/TASMAN

GOLDEN BAY i-SITE

Willow St, Takaka
T (03) 525 9136
goldenbay@i-SITE.org

MOTUEKA i-SITE

20 Wallace St, Motueka
T (03) 528 8543
motueka@i-SITE.org

NELSON i-SITE

Millers Acre Centre, Taha o te Awa,
77 Trafalgar St, Nelson
T (03) 548 2304
nelson@i-SITE.org

MARLBOROUGH

BLenheim i-SITE

8 Sinclair St, Blenheim
T (03) 577 8080
blenheim@i-SITE.org

PICTON i-SITE

The Foreshore, Picton
T (03) 520 3113
picton@i-SITE.org

WEST COAST

FRANZ JOSEF i-SITE

Main Rd, SH6, Franz Josef
T (03) 752 0796
franzjosef@i-SITE.org

GREYMOOUTH i-SITE

164 Mackay St, Greymouth
T (03) 768 7080
greymouth@i-SITE.org

HOKITIKA i-SITE

36 Weld St, Hokitika
T (03) 755 6166
hokitika@i-SITE.org

PAPAROA NATIONAL PARK i-SITE

Main Rd, SH6, Punakaiki
T (03) 731 1895
punakaiki@i-SITE.org

REEFTON i-SITE

67-69 Broadway, Reefton
T (03) 732 8391
reefton@i-SITE.org

WESTPORT i-SITE

Coal Town Museum,
123 Palmerston Street, Westport
T (03) 789 6658
westport@i-SITE.org

CANTERBURY

ASHBURTON i-SITE

East St, Ashburton
T (03) 308 1050
ashburton@i-SITE.org

CHRISTCHURCH i-SITE

Botanic Gardens, Rolleston Avenue
T (03) 379 9629
christchurch@i-SITE.org

CHRISTCHURCH AIRPORT i-SITE

International Arrivals Hall, Christchurch Airport
T (03) 353 7774
christchurchairport@i-SITE.org

HURUNUI i-SITE

42 Amuri Ave West, Hanmer Springs
T (03) 315 0020
hanmersprings@i-SITE.org

KAIAPOI i-SITE

Railway Station, Charles St, Kaiapoi
T 03 327 3134
kaiapoi@i-SITE.org

KAIKOURA i-SITE

West End, Kaikoura
T (03) 319 5641
kaikoura@i-SITE.org

METHVEN i-SITE

160 Main St, Methven
T (03) 302 8955
methven@i-SITE.org

CENTRAL OTAGO/SOUTHERN LAKES

ALEXANDRA i-SITE

21 Centennial Ave, Alexandra
T (03) 448 9515
alexandra@i-SITE.org

CROMWELL i-SITE

47 The Mall, Cromwell
T (03) 445 0212
cromwell@i-SITE.org

FIORDLAND i-SITE

Lake Front Drive, Te Anau
T (03) 249 8900
fiordland@i-SITE.org

LAKE WANAKA i-SITE

100 Ardmore St, Wanaka
T (03) 443 1233
lakewanaka@i-SITE.org

QUEENSTOWN i-SITE

Clocktower Building, cnr Camp
& Shotover Sts, Queenstown
T (03) 442 4100
queenstown@i-SITE.org

RANFURLY i-SITE

3 Charlemont St East, Ranfurly
T (03) 444 1005
ranfurly@i-SITE.org

OTAGO/SOUTHLAND

CLUTHA i-SITE

4 Clyde St, Balclutha
T (03) 418 0388
balclutha@i-SITE.org

DUNEDIN i-SITE

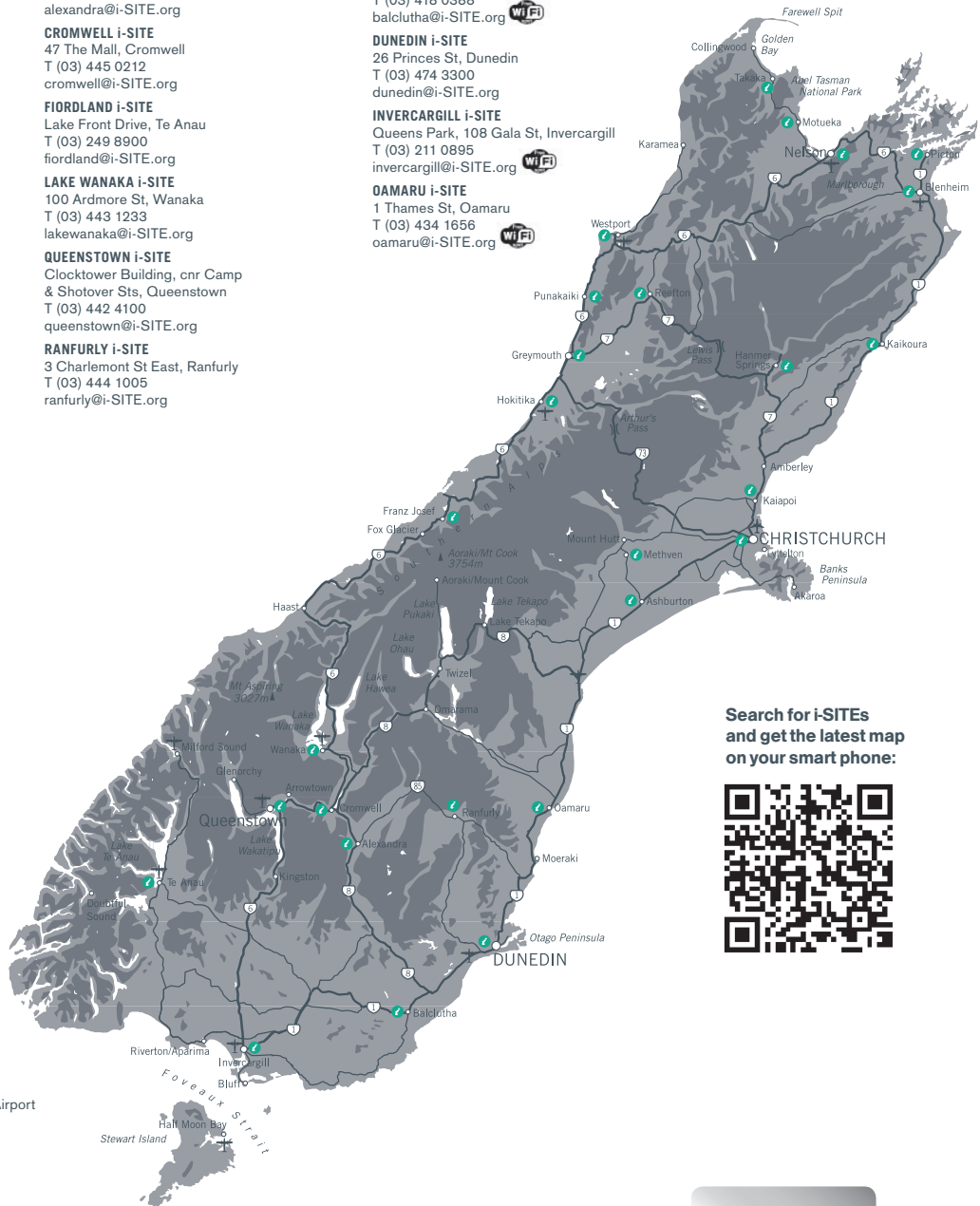
26 Princes St, Dunedin
T (03) 474 3300
dunedin@i-SITE.org

INVERCARGILL i-SITE

Queens Park, 108 Gala St, Invercargill
T (03) 211 0895
invercargill@i-SITE.org

OAMARU i-SITE

1 Thames St, Oamaru
T (03) 434 1656
oamaru@i-SITE.org

Search for i-SITEs and get the latest map on your smart phone:

Department of Conservation
Te Papa Atawhai

All i-SITEs provide information on National Parks and DOC Great Walks

All i-SITEs are Qualmark accredited

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Fakulta informatiky a managementu

Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Zadání k závěrečné práci

Jméno a příjmení studenta:

Andrea Pavlíková

Obor studia:

Management cestovního ruchu

Jméno a příjmení vedoucího práce:

Miloslava Černá

Název práce:

Nový Zéland, země na druhém konci světa

Název práce v AJ:

New Zealand, country on the other end of the world

Podtitul práce:

Kultura Maori a její vliv na cestovní ruch

Podtitul práce v AJ:

Maori's culture and its influence on tourism

Cíl práce: Práce zdůrazní vzájemný vztah cestovního ruchu a kultury, význam maorské kultury v cestovním ruchu

Osnova práce:

1. Úvod
2. Charakteristika národa maori
3. Cestovní ruch na Novém Zélandě
4. Centra maorské kultury
5. Závěr
6. Literární zdroje

Projednáno dne:

5.10.2011

Podpis studenta

Pavlíková Andrea

Podpis vedoucího práce